

Η ΙΛΙΑΔΑ
ΩΣ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ-
ΤΕΡΟ ΕΡΓΟ
ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 1700
ΕΥΡΩ 4,98

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝ
ΝΑ ΤΕΛΟΥΝ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ
ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΟΥΣ

...Ξαναανακαλύπτει τὸν «αἰθέρα»
τῶν Ἀρχαίων ἢ σημερινή Φυσική

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό
Πρωτοποριακής Έρευνας,
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 'Αθήνα.
Τηλέφωνα: 3223957, 9841655.
Τηλεομοιότυπος: 3314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
'Ηλεκτρονική άλληλογραφία:
davlos@otenet.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Ίδρυτής-Ίδιοκτήτης-
Εκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
'Αχιλλέως - Μουσών 51
Παλαιό Φάληρο.

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, 'Αθήνα, τηλ.: 5225.479.

- Τιμή αντιτύπου: 1.700 δρχ. - 4,98 ευρώ.
- 12μηνη συνδρομή: 16.000 δρχ. - 46,98 ευρώ.
- 'Οργανισμών κλπ.: 24.000 δρχ. - 70,35 ευρώ.
- Φοιτητών: 13.000 δρχ. - 38,15 ευρώ.
- 'Εξωτερικοί: 80 δολλ. ΗΠΑ.
- 'Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- 'Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματα
μετά την λήξη του 12μήνου. Διακοπή
της συνδρομής γίνεται μόνον κατόπιν
τηλεφωνήματος του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

"Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά εμβάσματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσών 51,
175 62 Π. Φάληρο, 'Αθήνα.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

'Απαγορεύεται η εν όλω ή εν μέρει
αναδημοσίευση ή αναμετάδοση
καθ' οιονδήποτε τρόπον
δημοσιευμάτων του «Δαυλού»
χωρίς την γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 14608:

Έτος 20

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 14610:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Καθηγητής Δ.Κ., ΙΠΠ. ΑΙΝΟΣ, Καθηγητής δρ. δρ. ΑΝ.
ΚΟΒΑΤΣΗΣ, Θ. ΙΣΑΡΗΣ, ΜΑΤΑ ΚΑΤΣΙΠΗ, ΑΘΑΝ.
ΔΑΡΔΟΥΜΠΙΑΣ.

ΣΕΛΙΣ 14610:

Συμπληρωματικά για τη θέση του ανακτόρου
του 'Οδυσσέα στη Βασιλική της Λευκάδας

ΛΑΚΗΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΑΣ

ΣΕΛΙΣ 14615:

'Η 'Ιλιάδα ως το αρχαιότερο έργο 'Αστρονομίας
«ΦΑΙΝΑΝΣΙΑΛ ΤΑΪΜΣ» - Μ. ΜΑΜΑΝΕΑΣ

ΣΕΛΙΣ 14623:

Οί 'Ελληνες συνέχιζαν τους 'Ολυμπιακούς
για τρεις αιώνες μετά την απαγόρευσή τους

ΝΙΚ. ΑΣΠΙΩΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 14623:

Το χρονικό της απαγόρευσης των 'Ολυμπιάδων
ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΝ

ΣΕΛΙΣ 14629:

Βουλγαρική - Σκυθική: Μία ελληνική διάλεκτος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΜΠΡΑΝΤΖΟΣ

ΣΕΛΙΣ 14633:

«...Ξαναανακαλύπτει» το στοιχείο του «αϊθέρα»
των αρχαίων 'Ελλήνων ή σύγχρονη Φυσική

ΝΑΝΣΥ ΜΠΙΣΚΑ

ΣΕΛΙΣ 14633:

'Η 'Αθηνά - Αιθερόνεια και ό Αϊθέρ στον 'Ομηρο
ΔΗΜ. ΜΑΡΓΕΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 14643:

'Η 'Ελληνική 'Αρχιτεκτονική

ΝΙΚ. ΣΤ. ΑΣΠΙΩΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 14657:

Πώς οι 'Ελληνες έκλεψαν τους 'Εβραίους...

«HEBREW HISTORY FEDERATION LTD»

ΣΕΛΙΣ 14667:

Το Πέρασμα των Συμπληγάδων: 'Η πρώτη
«προσομοίωση» της ιστορίας

ΝΙΚΟΣ ΠΕΡΔΙΚΟΛΟΤΟΣ

ΣΕΛΙΣ 14675:

Ποιόν εορτάζουμε ως Άγιο στις 18 'Ιανουαρίου
('Ο μισελληνισμός του Μεγάλου 'Αθανασίου)

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΜΑΝΕΑΣ

ΣΕΛΙΣ 14681:

«Νά σταυροκοπιέται στο χτύπημα της καμπάνας»...
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΗΤΣΙΟΥ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΟΙ ΓΕΝΝΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ:
σελ. 14621 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ. 14665 • Ο ΑΛΛΟΣ
ΛΟΓΟΣ: σελ. 14680 • Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ.
14664 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 14681.

Ἔτος 20

Μπαίνοντας στο 2001, στή χρονιά κατά τήν ὁποία ὁ «Δανλός» κλείνει τή δεύτερη δεκαετία τῆς ζωῆς του, εἶναι ἀναγκαῖο νά διασαφηνίσουμε τοὺς βασικοὺς ἄξονες τῆς προβληματικῆς μας, πάνω στοὺς ὁποίους κινήθηκαν (καὶ θά κινήθουμε) στὸν ἀνηφορικό δρόμο τῆς πνευματικῆς μοναξιᾶς – αὐτῆς ποὺ ἦταν ἀπόλυτη ὅταν ξεκινήσαμε, ἔγινε μικρότερη καθ' ὁδὸν καὶ σχεδὸν ἔφυγε πιά τώρα, ποὺ οἱ ιδέες ποὺ χαράχθηκαν στὶς σελίδες τοῦ Περιοδικοῦ αὐτοῦ κυκλοφοροῦν παντοῦ, ἔστω σχεδὸν κατὰ κανόνα «μισές», ἐνίοτε παρεξηγημένες (καὶ τώρα τελευταῖα δολίως «ντουμπλαρισμένες» καὶ κάλπικα μεταμφιεσμένες), ἔστω ἔμμεσα φθάνοντας σὲ κύκλους καὶ ἄτομα καὶ γινόμενες ἀποδεκτὲς ἐκεῖ ὅπου πρὶν ἀπὸ 20 χρόνια δὲν θά μπορούσε νά τὸ προβλέψῃ κανεὶς. Ἡ «τὰ δάλουμε στή σειρά»:

- Οἱ μακροχρόνιες ἔρευνες ποὺ εἶδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας στὶς στήλες τοῦ «Δ», ἀπέδειξαν κατὰ τὸν πιὸ ἀπροσδόκητο ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ τὸν πιὸ σίγουρο τρόπο, ὅτι ὁ ἀνθρώπινος Πολιτισμὸς ὅλων τῶν ἐποχῶν – καὶ ὁ σημερινὸς – εἶναι ἓνας, γεννήθηκε ἅπαξ καὶ δὲν ὑποκαταστάθηκε ποτὲ ἀπὸ κάτι ἄλλο ὥς τὸ εὐγενέστερο καὶ ἀντιπροσωπευτικώτερο ἀγαθὸ, μὲ τὸ ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος, κατακτώντας το, ξέφυγε ἀπὸ τὴ μοῖρα τοῦ κτήνους.

- Τὰ τρία ὑπερχρονικά καὶ ὑπερτοπικά στοιχεῖα ἢ θεμέλια τοῦ Πολιτισμοῦ, ὅσα δὲν χαρακτηρίζουν ἄλλο εἶδος τοῦ Ζωικοῦ Βασιλείου, δηλαδὴ ἡ Γλῶσσα, ἡ Λογικὴ καὶ ἡ Θεωρία, γεννήθηκαν στὴν Ἑλλάδα πρὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν, ἀνδρώθηκαν στὴν Ἑλλάδα καὶ κληροδοτήθηκαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα στὴν ὑπόλοιπη ἀνθρωπότητα.

- Ὁ Πολιτισμὸς αὐτὸς κατεστράφη καὶ ἐξαλείφθη γιὰ 1.000 τουλάχιστον χρόνια (Μεσαίων) ἀπὸ τὸ Παράλογο, τὸ Θεοκρατικὸ, τὸ Μυστικιστικὸ, τὸ Ἐξουσιαστικὸ.

- Τὸ «πνεῦμα» αὐτό, ποὺ δολοφόνησε τὸν Πολιτισμό, σὲ καμμία περίπτωση δὲν πρέπει νά παραμένῃ ἄγνωστο, οὐδέποτε πρέπει νά υποτιμᾶται ἢ νά ἀποσιωπᾶται. Διότι εἶναι καὶ σήμερα πανταχοῦ παρόν, δρῖσκεται μέσα στὶς πεποιεήσεις, μέσα στὴν κρατοῦσα ἀντίληψη γιὰ τὸ θεῖο, μέσα στὰ «ἱερὰ διδλία», μέσα στὰ μυαλά μας ἐν τέλει, ὅπου ἔχει ἐμφυτευθῇ ἐδῶ καὶ αἰῶνες καὶ μᾶς τυφλώνει, μᾶς φανατίζει καὶ μᾶς στρεβλώνει ψυχοπνευματικά.

- Ἡ ἐξονυχιστικὴ ἐξιχνίαση καὶ ἀνατομία τοῦ εἰδεχθοῦς αὐτοῦ ἱστορικοῦ ἐγκλήματος κατὰ τῆς ἀνθρωπότητας μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἐλεύθερης, τολμηρῆς καὶ ἄφοδης, ἀλλὰ ταυτόχρονα ἁδολῆς, δίκαιης καὶ ἀντικειμενικῆς ἱστορικῆς περιγραφῆς του εἶναι ἡ μόνη ἐγγύηση καὶ

ὁ μόνος τρόπος ματαιώσεως μιᾶς νέας καταστροφῆς τοῦ Πολιτισμοῦ.

• Ἡ ἱστορικὴ κάλυψη τῶν καταστροφῶν τοῦ Πολιτισμοῦ ἐν ὀνόματι κάποιας σκόπιμης ἀποσιώπησης μὲ σκοπὸ κάποια ὑποπτη «ὁμοψυχία» (αὐτὴν δηλαδὴ ποὺ συμφέρει στοὺς ἐπιθυμοῦντες, ὅπως οἱ ἴδιοι λένε, «τὸ τέλος τῆς Ἱστορίας»), μὲ σκοπὸ πάλι τὴν ἱστορικὴ «συγχώρεση» τῶν ἐνόχων τῆς καταστροφῆς τοῦ Πολιτισμοῦ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀποτελεῖ θέση ἀπόλυτα σκοταδιστικὴ, ὁδηγεῖ καὶ στὴν πλαστογράφηση τοῦ ἀληθινοῦ Χθές, ἐπομένως καθιστᾷ ἀνερμήνευτα τὰ αἷτια τῆς κακοδαιμονίας τοῦ Σήμερα καὶ ἐν τέλει ἐπιφέρει ἀδυναμία ἀποφυγῆς τῆς ἐπαναλήψεως τῆς συμφορᾶς τοῦ παρελθόντος.

Αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ πνευματικὰ - ἱστορικὰ βάρη, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἱστάμενος ὁ «Δαυλὸς» μπόρεσε κατὰ τὴν 20ετία ποὺ πέρασε νὰ ἀρθρώσῃ τὸν «παράξενο» (ὅπως φάνηκε στ' αὐτιὰ καὶ τὰ μάτια κάποιων ἀνυποψίαστων) λόγο του γιὰ τὴ Γλῶσσα καὶ τὴ Γραφὴ (πάνω ἀπὸ 4.000 σελίδες), γιὰ τὸ ἀπώτατο Ἑλληνικὸ Παρελθὸν (πάνω ἀπὸ 6.000 σελίδες) καὶ πρὸ παντός γιὰ τὴ φύση τῆς ἀληθινῆς παγκόσμιας Ἑλληνικότητος καὶ τοῦ παγκόσμιου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, μ' ἄλλα λόγια γιὰ τὴ λειτουργία τῆς Ἀποδείξεως, τῆς Γενικῆς στέρεα θεμελιωμένης Κριτικῆς, τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ θάρρους τῆς ἐκφράσεως καὶ τῆς ἔλλογης ἀνασκευῆς καὶ ἀναιρέσεως τοῦ δογματικοῦ, θεοκρατικοῦ, ἀλόγου καὶ ἐξουσιαστικοῦ τρόπου σκέπτεσθαι. Καὶ αἰσθάνθηκε ὁ ὑπογράφω τὸ παρὸν ἀρθρίδιο συχνὰ νὰ στερεώνῃ τὴ θέλησή του στὴν ἀτέλειωτη προσπάθεια ἀρθρώσεως τοῦ λόγου αὐτοῦ ἢ ἐλληνικῆ του καταγωγή, αὐτὴ ποὺ τόσο καταδιώχθηκε, συκοφαντήθηκε, ἀπαγορεύτηκε, διασύρθηκε καὶ σταυρώθηκε κατὰ τοὺς τελευταίους 18 αἰῶνες ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Πολιτισμοῦ· ἀλλὰ πιὸ συχνὰ αἰσθάνθηκε ὡς ἀνεξάντλητη πηγὴ δυνάμεως τὴν συνειδητοποίηση τῆς πανανθρώπινης τραγωδίας, σκηνὲς ἢ πράξεις τῆς ὁποίας ἦταν καὶ εἶναι ὁ σκοταδισμός, ὁ φανατισμός, ἡ πολιτισμικὴ σχιζοφρένεια, ἡ βαρβαρότητα καὶ ὁ φόβος - ὁ ἐξουσιαστικὸς καὶ μεταφυσικὸς φόβος τοῦ Ἀνθρώπου ὅπου Γῆς.

Αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, στέρεα πορίσματα καὶ βαθύτατα διώματα μιᾶς 20ετίας, ποὺ ἤδη φυτεύθηκαν ὡς σπόροι παντοῦ, δὲν ἐξαλείφονται μὲ καμμιά δία, δὲν διαλύονται μὲ κανέναν ἐξορκισμό, δὲν ἀποκρύπτονται ἀπὸ κανένα σκοταδισμό. Τὸ τραγικὸ παρελθὸν θὰ τὸ θυμώμαστε πάντοτε καὶ τὸ θῆμα δὲν θὰ τὸ ἐξομοιώνουμε μὲ τὸν θῆτη του - μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ μὴ συνεργήσουμε πάλι στὸ δυσσοδομούμενο καὶ τώρα νέο ἱστορικὸ ἔγκλημα, ποὺ θὰ εἶναι ἴσως εἰδεχθέστερο τοῦ πρώτου.

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Βρήκε όπαδούς της «Ὁρθοπαιδικῆς» του ὁ πρύτανις Γ. Μπαμπινιώτης

Κύριε διευθυντά,
Σᾶς ἐσωκλείω φωτοτυπία ἐγγράφου τοῦ Νομαρχιακοῦ Πρώτου Γενικοῦ Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης
«Ἅγιος Παῦλος»:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ "ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ"
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ... <u>ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗΣ</u>
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ ΕΣΩΤ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ... <u>16/24-11-2000</u>
ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗΣ.....
ΙΑΤΡΙΚΗ ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ
Ο υπογεγραμμένος Διευθυντής της... <u>ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗΣ</u> ... Κλινικής του
ΑΡΧΙΑΚΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ "ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ"

(Στή συνέχεια ἀναφέρεται τὸ ὄνομα καὶ ἡ διάγνωση γιὰ κάποιον ἀσθενή.)

Ἐπειδὴ μοῦ ἔκανε ἐντύπωση ἡ γραφή τοῦ ἐπι-
θέτου «ὀρθοπαιδικός» (μὲ αι), θὰ παρακαλοῦσα
τὸν «Δαυλὸ» νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ, ἀν αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθή
ἢ ἐκείνη πού μάθαμε, δηλαδὴ «ὀρθοπεδικός» (μὲ
ε, ὄχι μὲ αι).

Μετὰ τιμῆς

Δ.Κ.

Καθηγητῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς
Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Συμπληρωματικὰ γιὰ τὴ θέση τοῦ ἀνάκτορου τοῦ Ὀδυσσεά στὴν Βασιλικὴ τῆς Λευκάδας

Κύριε Λάμπρου,

Διαβάζοντας τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Κωνσταντίνου Κουτρουβέλη μὲ τίτλο «Τὸ ἀνάκτορο τοῦ
Ὀδυσσεά στὴ Βασιλικὴ Λευκάδας» στὸν «Δαυλὸ» (τεῦχος 227), χωρὶς νὰ ἔχω ἀντίθετη ἄπο-
ψη ἀπὸ τὰ ὅσα ἰσχυρίζεται, ὅτι δηλαδὴ τὰ ἀνάκτορα καὶ ἡ πόλις τῆς ἀρχαίας Ἰθάκῃς πρέπει
νὰ θρίσκωνται κάπου στὴν περιοχὴ τῆς Κοντάραινας Λευκάδας (αὐτὸ εἶναι θέμα τῆς ἀρχαι-
ολογικῆς σκαπάνῃς, πού δυστυχῶς γιὰ τὴ Λευκάδα εἶναι σπάνιο φρούτο μετὰ τὸν Δαῖρπφελδ),
θὰ ἐπιχειρήσω νὰ διορθώσω μερικὰ ἀπὸ τὰ ὅσα γράφει, ὅπως προκύπτουν ἀπὸ τοὺς στίχους
τοῦ Ὀμήρου, χωρὶς αὐτὰ ν' ἀλλάζουν ἢ νὰ ἀλλοιώνουν τὸ πόρισμά του, πού εἶναι ἐπίσης
γαλμένο ἀπὸ τὴν Ὀμήρου Ὀδύσεια.

Κατ' ἀρχὰς θὰ διορθώσω ὠρισμένα νεώτερα τοπωνύμια, γιὰ τὴν ἀγνοία τῶν ὁποίων ὁ κ.
Κουτρουβέλης δικαιολογεῖται πλήρως, διότι δὲν εἶναι Λευκαδίτης. Στὸν χάρτη ἀρ. I πού πα-
ραθέτει στὸ κείμενό του, τὸ νησάκι ὀνομάζεται Κυθρὸς καὶ ὄχι Κύθνος, τὰ δίπλα νησάκια δὲν
λέγονται Φορνίκολα ἀλλὰ Φερμέκοιλα, τὸ παραπέρα νησὶ δὲν λέγεται Ἀρκουδίου ἀλλὰ Ἀρκου-
δι καὶ ὁ κόλπος εἶναι «Τῆς Ροῦδας» κι ὄχι «Τοῦ Ροῦδα».

Σημείωση «Δαυλοῦ»: Ἀντί ἄλλης ἀπαντήσεως στὸν ἐπιστολογράφο ἀναδημοσιεύουμε ἐδῶ σχόλιο τοῦ «Δαυλοῦ», ποῦ εἴχαμε πρωτοδημοσιεύσει στὸ τεῦχος 207, Ἀπρίλιος 1999, σελ. 12987.

«Υπόθετο» ἢ «ὕπωθετο»;

Κύριε Μπαμπινιώτη, μετὰ τὴν ὑπόδειξίν σας νὰ γράφουμε «ὀρθοπαιδικός» (αὐτὸς ποὺ κάνει ὀρθὰ τὰ παιδιά) ἀντὶ «ὀρθοπεδικός» (αὐτὸς ποὺ στερεώνει ὀρθά)· μετὰ τὴν διαθεβαίωσίν σας ὅτι τὸ ὄνομα Μίεζα (πριγκίπισσα καὶ ἀρχαία πόλη τῆς Μακεδονίας) δὲν εἶναι λέξις ἑλληνική καὶ ἔτσι ἓνα χωριό, ἀντὶ νὰ λέγεται Μίεζα, ἀποκαλεῖται Κοπανός, ζητῶ καὶ ἐγὼ τὰ γλωσσολογικά σας φῶτα. Πρέπει νὰ γράφω «ὕπωθετο» (ἀπὸ τὸ ὑπό + ὠθῶ ἢ ὠθοῦμαι) ἢ «ὕπόθετο» (ἀπὸ τὸ ὑπό + τίθημι, δάξω ἀπὸ κάτω, ὅπως τὴν οὐρὰ κάτω ἀπὸ τὰ σκέλια); Σᾶς παρακαλῶ, γνωμοδοτήστε ἐπ' αὐτοῦ, γιατί θὰ μέ φάη ἡ ἀγωνία τῆς ὀρθογραφίας (ἀπὸ τὸ ὀρθός + γράφω).

Υ.Γ. Ἄν θεδαίως ἐλαμβάνετε τὸν κόπο νὰ ρίξετε μία ματιὰ στὸ λεξικό τοῦ Ι. Σταματάκου στὸ λήμμα «πεδάω», θὰ ἐδιαβάσατε: «δένω διὰ δεσμῶν», «δεσμεύω», «δένω σφιγκτά», «στερεώνω». Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργο τοῦ ὀρθο-πεδικοῦ, νὰ δέση σφιγκτά, νὰ στερεώση (τὰ ὅσα τοῦ σώματος).

Ἀπείρως περισσότερες ἑλληνικὲς λέξεις στὴν Ἀγγλική

Κύριε διευθυντά,

Ἡ πατρὶς ἐμμέσως με ἐξώρισε. Μὲ ἔπεμψε εἰς τὰ ξένα, ὅπως πραγματώσω διὰ τοῦ βίου μου καὶ πάλιν τὸν λόγον τοῦ ποιητῆ, ποῦ λέγει: «μέ εἶδεν τὸ πέμπτον τοῦ αἰῶνος εἰς ξένα ἔθνη». Καὶ τὴν ἔχω λησμονήσει τὴν κατοικουμένην ἀπὸ Ρωμιούς καὶ Γραικύλους χώραν. Ἄλλ' ἐπ' οὐδενὶ τὸν ἀθάνατον αὐτῆς πολιτισμὸν καὶ τὴν παιδείαν, ποὺ λάμπουν καὶ μέσ ἀπ' τὸ χῶμα. Διὰ τοῦτο διαρκῶς ἐρευνῶ

μετ' ἀγάπης καὶ θάρρους τίς ρίζες καὶ τὰ ριζώματα, τίς διακλαδώσεις καὶ τίς οὐρανόγαρτες κορφές τῶν ἑλληνικῶν νοητικῶν καὶ αἰσθητικῶν ὀρέων. Μὲ ἐξώρισαν ἐμμέσως πλὴν σαφῶς διὰ τῆς σιωπῆράς συνωμοσίας των, μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν (οὐσιαστικὴν, οὐχὶ νομικὴν) τῶν συγγραφικῶν μου ἔργων. Μὲ ἠνάγκασαν νὰ ἐκπατρισθῶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ ποταποί.

Εἰσέρχομαι ὁμως στὸ θέμα μου τώρα, ὕστερον

Καὶ πᾶμε σὲ δύο καίρια σημεία, ποὺ ἐντόπισα διαβάζοντας τὸ ἄρθρο: Ὁ κ. Κουτρονδέλης: α) Ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἀρχαία Ἀστερίς, ποὺ κατὰ τὸν Ὅμηρον θρῖσκεται νότια τῆς Ἰθάκης, εἶναι τὸ σημερινὸ Θειάκι. Αὐτὸ δὲν εἶναι σωστὸ γιὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, ποὺ δὲν μπορῶ σὲ μία ἐπιστολή μου νὰ ἀναπτύξω, ἀλλὰ θὰ ἐπισημάνω δύο βασικούς:

1) Γράφει ὁ Ὅμηρος στὴν Ὀδύσσεια (ι 21-27) κατὰ τὴν περιγραφή ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεύς τῆς πατρίδας του στὸν βασιλεῖα τῶν Φαιάκων Ἀλκίνοο: «Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ Νήριτον εἰνოსίφυλλον ἀριπρεπές, ἀμφὶ δὲ νῆσοι πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλησιν, Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὕλησσα Ζάκυνθος».

Ἄν λοιπὸν δεχθούμε, ὅτι ἡ σημερινὴ Λευκάς εἶναι ἡ ἀρχαία Ἰθάκη, ὅπως πρεσβεύει καὶ ὁ κ. Κουτρονδέλης, καὶ τὸ Θειάκι ἡ ἀρχαία Ἀστερίς, μᾶς μένουν στὴν περιοχὴ δύο ἀκόμη νησιά, ἡ Κεφαλονία καὶ ἡ Ζάκυνθος, ἐνῶ ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει τρία, ὡς ἄνω, τὴν Ζάκυνθον, ποὺ δὲν ἄλλαξε ὀνομασία ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα, τὸ Δουλίχιον καὶ τὴν Σάμην. Ἄν πούμε, ὅτι ἡ Κεφαλονία εἶναι τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δύο, ποὺ εἶναι τὸ ἄλλο;

2) Νότια τῆς Λευκάδος καὶ στὴν πορεία τοῦ Τηλεμάχου κατὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴν Ἰθάκη ἀπὸ τὴν Πύλο καὶ μεταξὺ Λευκάδος καὶ Θειακιοῦ θρῖσκεται τὸ νησί Ἀρκουόδι, ποὺ τὸ ἔχω ἀρκετὲς φορὲς ἐξερευνήσει. Αὐτὸ κατὰ τὴν γνώμη μου εἶναι ἡ ἀρχαία Ἀστερίς, διότι ἔχει ἓνα

τῆς μικρᾶς ἰσως περιττῆς, ἰσως ἀναγκαίᾳ προσω-
πικῆς εἰσαγωγῆς. Γράφω λοιπόν, γιὰ νὰ ἐπισημά-
νω πρὸς τὸ νοήμον κοινὸ τοῦ «Δαυλοῦ» τὴν ὑπαρ-
ξιν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀπειρῶς περισσοτέρων λέξε-
ων προερχομένων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀπ' ὅ,τι φα-
ντάζονται ἢ ὑποψιάζονται οἱ πολλοί, ἢ ὁμολογοῦν
οἱ «δάσκαλοι». Θὰ παραθέσω μερικά χτυπητὰ πα-
ραδείγματα, πού προέκυψαν ἐκ τῆς ἐρεῦνης μου:
heart ἐξ *αὐρτῆς* (ἀντιμετάθεσις ὀργάνου), *book* ἐκ
τοῦ *βῶκος*, *skin* ἢ *σκύτη*, τὸ δέριμα, *brain* ἐκ τοῦ
βρεγμός (*braigne*, *bragme* = πρωτογενεῖς μορφές),
hate ἢ *ἄτη* ἢ περίφημη τῶν ἀρχαίων, *light* ἐκ τοῦ
λύκη (τὸ κ ἐδῶ ἀνάλλεται *ghi*, ὅπως τὸ ξ στὸ νύξ =

night), *hallucination* ἐκ τοῦ *ἀλήσσω*, *turbo* ἀπ' τὴν
τύρδην, *harpoon* ἀπὸ τὴν *ἄρπη*.

Θὰ ἐπανέλθω ἐν βραχεί με κάποιαν συντομο-
γραφίαν μου εἰς ἐπόμενον τεῦχος τοῦ φίλου «Δαυ-
λοῦ», ὅπου θὰ ἀναφερθῶ εἰς περισσοτέρας λέξεις με
ἐκτενεστέραν ἐτυμολογικὴν ἰχνηλάτησιν ὑψίστου
ἱστορικοῦ περιεχομένου. Θὰ προσπαθῶ νὰ κα-
ταδείξω, πῶς καὶ γιατί, κυρίως πῶς, μέσα ἀπὸ ποι-
οὺς δρόμους καὶ ἀτραπούς συνέβη ὅ,τι συνέβη.

Μετὰ τιμῆς

Ἰππόλυτος Αἶνος

Ποιητῆς ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ

N.Y. 11105, ΗΠΑ

Ὁ Ἡράκλειτος καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς εἶχαν συλλάβει τὴν ἔννοια τοῦ DNA

Θεσσαλονίκη 22/11/00

Ἀγαπητέ κ. Λάμπρου,

Θὰ σᾶς παρακαλοῦσα νὰ δημοσιεύσετε τὸ πα-
ρακάτω σημεῖμά μου στὸν «Δαυλό», ἀν τὸ θε-
ωρῆτε δημοσιεύσιμο.

Δύο ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους Προσωκρατικοὺς
φιλοσόφους ἀσφαλῶς ἦταν οἱ Ἡράκλειτος καὶ
Ἐμπεδοκλῆς. Διάλεξα αὐτοὺς τοὺς δύο, διότι
βρῆκα μία σχέση, πού τοὺς συνδέει μετὰ τὸ DNA. Naί,
τὸ DNA. Ὅχι βέβαια ὅτι εἶχαν κοινὸ ἢ ἴδιο DNA
ἢ ὅτι προέρχονταν ἀπὸ τοὺς ἴδιους γονεῖς (δεδο-

μένου ὅτι ἔζησαν σὲ διαφορετικά κατὰ 60 χρόνια
διαστήματα), ἀλλὰ ὅτι εἶπαν κάτι, πού μοῦ ἔφερε
στὸ νοῦ τὸ DNA. Ἔτσι ὁ μὲν Ἡράκλειτος εἶπε ὅτι:
«ἕξ ἐνός πάντα καὶ ἀπὸ τὰ πάντα ἓν», ὁ δὲ Ἐμπε-
δοκλῆς, φιλοσοφώντας γιὰ τὴν διαιώνιση τῶν εἰδῶν
(ζωικῶν καὶ ἰσως φυτικῶν), κατέληξε στὸ ὅτι: «ἐάν
τὰ πολλὰ δὲν γίνονιν ἓνα καὶ ἐάν τὸ ἓνα δὲν γίνῃ
πολλὰ, ἐάν δηλαδὴ δὲν ὑπάρξῃ ριζικὴ ἐναλλαγή,
δὲν ὑπάρχει διαιώνιση». Αὐτὸ τὸ ἐκρηκτικὸ ἔμπε-
δοκλειο διδάγμα, ὅπου ἐκρηγνυνται τόσο ὁ παρ-
μενίδειος μονισμὸς ὅσο καὶ ὁ ἡρακλείτειος πλου-

σπουδαῖο χαρακτηριστικὸ πὺν δὲν τὸ ἔχει τὸ Θειάκι (ἢ ὁ σκόπελος Δασκαλειό, πὺν κατὰ τοὺς
ἰθακιστὲς εἶναι ἢ ἀρχαία Ἀστερίς), τὸ ὁποῖο προσαρμόζεται ἀπόλυτα στὸ Ὀμηρικὸ κείμενο.
Λέει ὁ Ὀμηρος: «Ἔστι δὲ τις νῆσος μέσση ἀλὶ πετρῆεσσα, μεσσηγίς Ἰθάκης τε Σαμοίου τε παι-
παλοέσσης Ἀστερίς, σὺν μεγάλῃ λιμένες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ, ἀμφίδυμοι, τῇ τὸν γε μένον λο-
χώνοντες Ἀχαιοί», πὺν μεταφράζεται: «Ἐπάρχει κάποιον πετρῶδες νησί στῇ μέσῃ τῆς θάλασ-
σας, στῇ μέσῃ ἀκριβῶς Ἰθάκης καὶ Σάμης, πετρῶδες, ἢ Ἀστερίδα, πὺν δὲν εἶναι μεγάλο, σ'
αὐτὸ ὑπάρχει λιμάνι διπλὸ, προσιτὸ ἀπὸ δύο μεριές, πὺν παρέχει ἀγκυροδόλιο· ἐκεῖ τὸν πα-
ραμόνεψαν καὶ τὸν περιμέναν οἱ Ἀχαιοί».

Προκύπτει λοιπόν, ὅτι τὸ πετρῶδες αὐτὸ νησί εἶναι, ὅπως εἶναι πράγματι, τὸ σημερινὸ
Ἀρκοῦδι (ἐνῷ δὲν εἶναι πετρῶδες τὸ Θειάκι, διότι ἔχει καὶ κάμπους - κοιλάδες), ἀπὸ τὸ ὅτι
ὑπάρχει ἀκόμη καὶ σήμερα ὁ ἀμφίδυμος λιμένας, πὺν ἀναφέρει ὁ Ὀμηρος, ἐνῷ οὔτε τὸ Θε-
ιάκι οὔτε τὸ Δασκαλειό ἔχουν ἓνα τέτοιο διπλὸ λιμανάκι. Ἐπειτα λέει ὁ Ὀμηρος, ὅτι ἢ Ἀστε-
ρίς (Ἀρκοῦδι), πὺν δρῖσκειται μεταξὺ Ἰθάκης (Λευκάδα) καὶ Σάμης (Θειάκι), στῇ μέσῃ
ἀκριβῶς τῆς ἀποστάσεως, δὲν εἶναι μεγάλη, ἐνῷ τὸ Θειάκι εἶναι μεγάλο νησί καὶ δὲν εἶναι στῇ
μέσῃ τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ Λευκάδος καὶ Κεφαλονιάς.

β) Ἰσχυρίζεται ὁ κ. Κοντρουδέλης, ὅτι τὸ λιμάνι τοῦ Φόρκυνος εἶναι τὸ σημερινὸ λιμάνι τοῦ

ραλισμός, είναι ίσως ό,τι πιό κορυφαίο έχει να μάς προσφέρει ή προσωκρατική διανόηση (Γιάννης Τζαβάρας, «Η Ποίηση του Έμπεδοκλή», Δωδώνη 1998, σελ. 25).

Τί είναι αυτό που γίνεται «πολλά» και «ένα» με συνεχείς εναλλαγές και μεταμορφώσεις; Έγώ ως ιατρο-χημικός νομίζω, ότι μόνο το DNA είναι αυτό το κάτι που ταιριάζει στίς παραπάνω σκέψεις και μετέχει στο πλανητικό παίξιμο, ενώ συγχρόνως είναι ή βάση τής διαιώνισης τών ειδών.

Δέν λέω δέβαια, ότι ό 'Ηράκλειτος και ό 'Εμπε-

δοκλής ήξεραν την έλικα του DNA. Η φιλοσοφία τους όμως προέβλεψε και βασίσθηκε στην ύπαρξη κάποιου στοιχείου, που γινόταν «ένα» και «πολλά». Τώρα μόνο το DNA εκπληροί τά παραπάνω (αυτό βρέθηκε ύστερα από 2.500 χρόνια μετά τούς Προσωκρατικούς). Δέχομαι συζήτηση και αντίλογο.

Μέ τιμή

Δρ. Δρ. 'Αν. Κοδάτης

Καθηγητής Βιοχημείας και Τοξικολογίας Α.Π.Θ.

Έμπειρογνώμων Ευρωπαϊκής Ένώσεως

Θεσσαλονίκη

“Ενας Βραζιλιανός φιλόλογος - παράδειγμα για μάς

‘Αγαπητέ κ. διευθυντά,

Κρίνω σκόπιμο, όπως με την παρούσα επιστολή αναφερθώ σε ένα γεγονός, το όποιο συνέβη πριν μερικά χρόνια στη δόραιο Βραζιλία, όταν δρέθηκε στην πόλη - λιμάνι Φόρτα Λέξα, όνομα το όποιο από μόνο του λέει πολλά.

Σ' αυτό το λιμάνι ζή ό φιλόλογος καθηγητής Πολύκαρπος Ματέ Περέιρα με τη γυναίκα του και τά 4 παιδιά του, 2 άγόρια και 2 κορίτσια. Όταν λοιπόν κάποτε οι θρησκευτικοί κύκλοι - ταγοί τής πολιτείας του άρνήθηκαν το δικαίωμα τής όνοματοδοσίας στά παιδιά του (δέν ύπήρχαν τά όνόματα, που ήθελε νά τούς δώση, στο καθολικό έορτολόγιο), άπεδύθη σ' ένα σκληρό δικαστικό άγώνα, τόσο

στο τοπικό δικαστήριο όσο και στο όμοσπονδιακό δικαστήριο τής Βραζιλίας.

Όταν ύστερα από πολύ σχετικώς καιρό ή υπόθεση έφτασε στο όμοσπονδιακό δικαστήριο, μεταξύ άλλων του έτέθηκαν δύο βασικές έρωτήσεις: Πρώτον, αν άγαπά την πατρίδα του και δεύτερον, γιατί έπιμένει και θέλει νά δώση στά παιδιά του άρχαιοελληνικά όνόματα. Η άπάντησή του ήταν: «Άγαπώ και λατρεύω την πατρίδα μου, είμαι Βραζιλιανός από μάνα και πατέρα, αλλά εκ παραλλήλυν θανμάζω και άγαπώ την άρχαία Έλλάδα και τόν άνυπέδβλητο πολιτισμό της. Νοιώθοντας όμως, κύριοι δικαστές, αυτή την άγάπη κι' αυτόν τόν θανμασμό για την άρχαία Έλλάδα, νοιώθω και την

Βλυχού. Γράφει όμως ό Όμηρος στούς στίχους τής Όδύσσειας ν 96-112: «Υπάρχει στην Ίθάκη ένα λιμάνι, του Φόρκυνος, του θαλασσινού γέροντα, και σ' αυτό δύο άπότομες άκτές προεξέχουν και συγκλίνουν στην μπασιά του λιμανιού και τό προφυλάσσουν από τά πελώρια κύματα, που σηκώνει τό δρμητικό φύσημα τών άνέμων έξω άπ' αυτό. Μέσα μένουν άδετα τά στερεά καράδια, κάθε φορά που φθάνουν στην θέση τους κι άράζουν».

Άπό την περιγραφή αυτή άδιάστα προκύπτει, ότι τό λιμάνι του Φόρκυνος είναι τό σημειντό λιμάνι τών Συνότων, διότι τό λιμάνι του Βλυχού: 1) δέν έχει δύο άπότομες άκτές, που προεξέχουν και συγκλίνουν στην μπασιά του εν άντιθέσει με τά Σύβοτα και 2) ή περιγραφή μόνο στο λιμάνι τών Συνότων άρμόζει, που έχει στη μπασιά του φάτσα τόν νοτιά και την άγριεμένη έκτός θάλασσα, ενώ τό λιμάνι του Βλυχού, που βρίσκεται πίσω από τόν κόλπο του Νυδριού, δέν άντιμετώπιζε ποτέ στη μπασιά του πελώρια κύματα: Έκει ή όλη θάλασσα είναι κλειστή, όπως μπορεί νά δη κανείς και σήμερα.

Εύχαριστώ για την φιλοξενία

Λάκης Μαμαλούκας

Δικηγόρος

Διευθυντής τής έφημερίδας «ΛΕΥΚΑΣ»

έσωτερική ανάγκη, ως ελάχιστο φόρο τιμής για όσα πρόσφερε σε μένα και στην ανθρωπότητα να δώσω στα παιδιά μου αρχαιοελληνικά ονόματα. Σωκράτης και όχι Σόκρατες, Ξενοφών και όχι Ξενοφον στα άγόρια μου, Κλυταιμνήστρα και όχι Νίστρα. 'Αθηνά και όχι 'Ατένα στα κορίτσια μου.» Μεταξύ δέ άλλων είπε ακόμη: «Καθένα από αυτά τα ονόματα έχουν κι' από ένα τεράστιο ιστορικό φορτίο, που διδάσκει πολλά σε όλους εμάς τους πολίτες αυτής της χώρας και όλοκληρης της οίκουμένης.

Έξαφάνιση αρχαίων μαρμάρων στη Φραγκοκκλησιά

Κύριε διευθυντά,

Στη διασταύρωση της υπό κατασκευήν 'Αττικής λεωφόρου με την λεωφόρο Πεντέλης υπήρχαν τα χαλάσματα μιας φράγκικης εκκλησίας, από την οποία έχει πάρει η περιοχή την ονομασία «Φραγκοκκλησιά».

Παλαιότερα ανάμεσα στα έρειπια υπήρχαν μάρμαρα, που πρέπει να προήρχοντο από ελληνικές αρχαιότητες. Αυτά όλα εξαφανίστηκαν, και σήμερα έχουν απομείνει μόνο μερικές πέτρες από τα θεμέλιά της. Αυτά τα θεμέλια ανακάλυψε η 'Αρχαιολογική Ύπηρεσία και έκρινε ότι έπρεπε να διασωθούν. Συνεργεία εργάστηκαν επί μήνες, για να προετοιμάσουν τη μεταφορά τους σε παραπλήσιο χώρο, ή οποία πραγματοποιήθηκε πριν ένα μήνα περί-

Αρχαιοελληνικές ένδυμασίες των χορευτικών συγκροτημάτων

Κύριε διευθυντά,

Ένα κακό παράδειγμα της υποτίμησης του μεγαλείου της ελληνικής πολιτιστικής μας κληρονομιάς και της αντικατάστασής της από την ασημένια πολιτιστικά Ρωμοσύνη, που θέλω να θίξω μέσω των στηλών του «Δ», είναι η ένδυμασία των διαφόρων χορευτικών συγκροτημάτων ανά την Ελλάδα. Θεωρώ ως άκρως απαράδεκτο, ελληνικά χορευτικά συγκροτήματα να εκπροσωπούν τη χώρα μας στο εξωτερικό φορώντας στολές του 1800-1900 μ.Χ., όταν τα διάφορα αντίστοιχα ευρωπαϊκά χορευτικά συγκροτήματα λαών που δεν μπορούν να υπερηφανεύονται για τον πρώιμο πολιτισμό τους σε σύγκριση με τους Έλληνες, φορούν τις παραδοσιακές στολές του 1500 ή του 1000 μ.Χ.

Θεωρώ λοιπόν αναγκαία τη δημιουργία χορευτικών τμημάτων ένδεδυμένων με αρχαίες ελληνικές στολές. Μέσα από τον πλούτο της μουσικής μας παράδοσης μπορούν να επιλεγούν άρκετά τραγούδια,

Τα κίνητρά μου είναι άγνα έντελώς, και σαν φιλόλογος - εκπαιδευτικός έχω ιδίαν γνώση της βαρύτητος αυτών που σάς λέω. Για το αυτό εύελπιστώ, ότι θα με δικαιώσετε.»

Και τόν δικαίωσαν. Τα σχόλια στους φίλους αναγνώστες του «Δαυλού».

Με θαύτατη εκτίμηση

Θεόδωρος Ίσαρης

Έν πλη: Ίνδικος Ωκεανός

που. Η μεταφορά αυτή ασφαλώς θα κόστισε στο Δημόσιο αρκετές δεκάδες εκατομμύρια. Αυτά σαν συνέχεια στις παρομοίους περιεχομένους επιστολές αναγνωστών του «Δαυλού» σχετικές με: 1) την καταστροφή των λεόντων της Δήλου (τεύχος 209)· 2) την καταστροφή της Παλαίστρας του 'Αριστοτέλους (τεύχος 210)· 3) τους παραπεταμένους Ίωνικούς κίονες (τεύχος 211)· 4) το μαντρί σε αρχαιολογικό χώρο (τεύχος 215)· και 5) τόν προγεωμετρικό πύργο σε πλήρη εγκατάλειψη (άρθρο του Γ. Πέππα στο τεύχος 215).

Με τιμή

Μάτα Κασιόπη

Χαλάνδρι

που θα ταιριάζουν με την ένδυμασία, π.χ. συρτάκι, συρτό, και να σμίξουμε έτσι την πολιτιστική μας χορευτική παράδοση με την ένδυμασία και τόν Έλληνισμό. Οί Έλληνες χόρευαν από αρχαιότατων χρόνων, και τα εθνικά ενδύματά τους ήταν ό χιτών, τὸ ἱμάτιον, ἡ χλαμύδα· ἤρθε λοιπὸν ὁ καιρὸς νὰ τιμήσουμε τὴν ἀρχέγονη κληρονομία.

Εὐχομαι, τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῆς παραπάνω πρότασης νὰ τὴν ἀξιολογήσῃ καὶ νὰ τὴν ἀναλάβῃ ὁ κάθε χοροδιδάσκαλος, ἀλλὰ εἰδικότερα ἀπευθύνω τὴν πρότασή μου στὸ χοροδιδάσκαλο τοῦ Δήμου Σαρανταπόρου Βαγγέλη Μάγειρα, διότι ἡ πρόταση αὐτὴ ἔχει ἤδη υἱοθετηθῇ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες τοῦ Δήμου Σαρανταπόρου.

Με τιμή

Ἀθανάσιος Δαρδούμπας

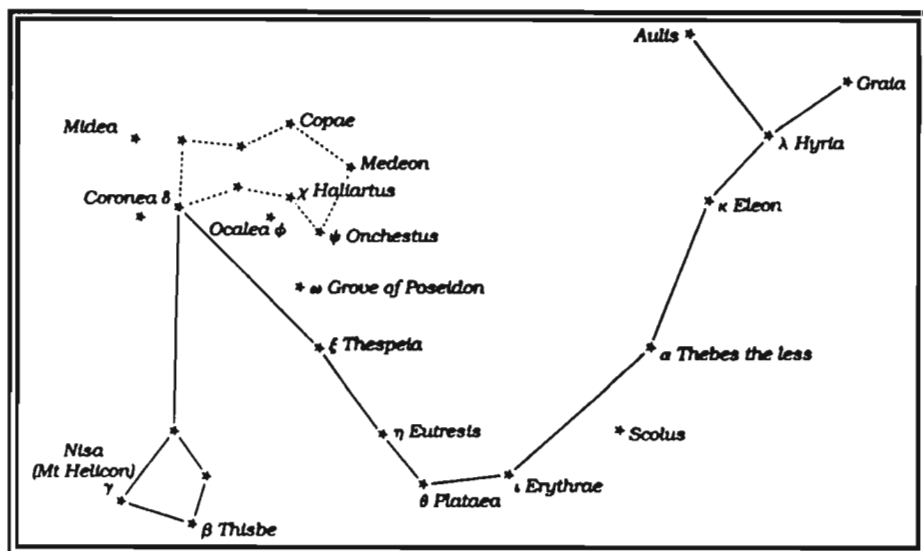
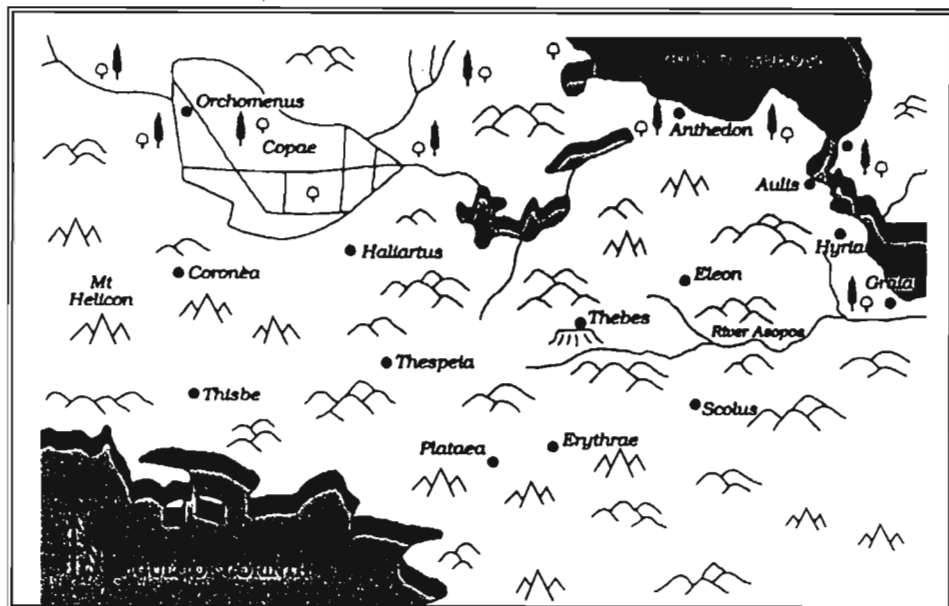
Ἀντιπρόεδρος ΠΟ.ΔΗ.ΣΑ.

Σαραντάπορο

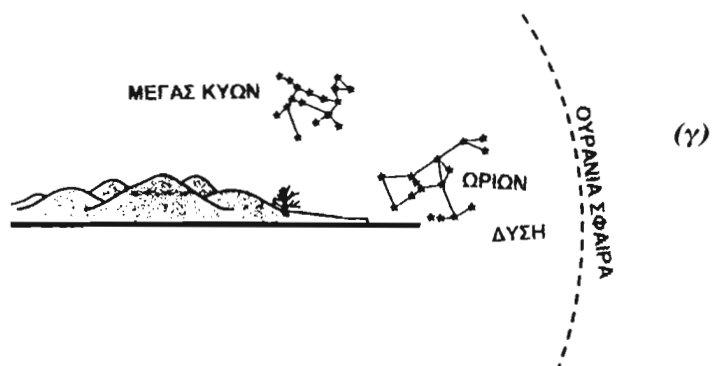
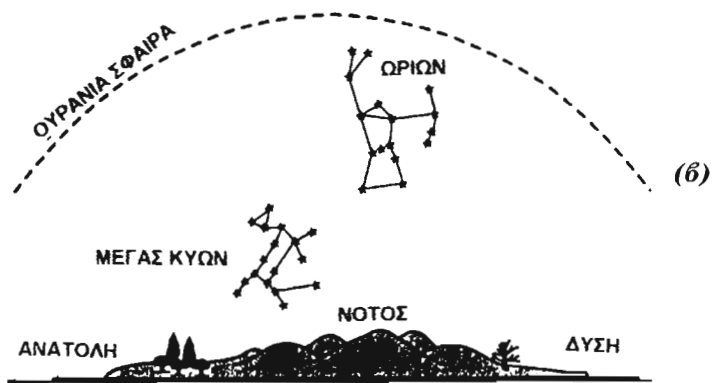
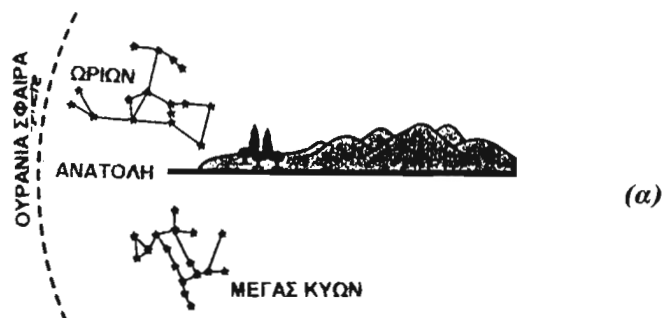
Ἡ Ἰλιάδα εἶναι τὸ ἀρχαιότερο σύγγραμμα τῆς Ἀστρονομίας; ΕΝΑ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΩΝ «ΦΑΪΝΑΝΣΙΑΛ ΤΑΪΜΣ»

«Διαρκούσης τῆς δεκαετίας τοῦ 1930, ἡ νεαρὴ κόρη ἑνὸς ἀγρότη ἀπὸ τὸ Κάνσας τῶν Η.Π.Α. περνοῦσε νύχτες ὁλόκληρες παρατηρώντας τὶς κινήσεις τῶν πλανητῶν στὸ οὐράνιο στερέωμα. Ἀργότερα ὡς δασκάλα στὴν Ἀγγλία συνδύασε τὴν ἀφοσίωσή της στὴν ἀστρονομία μὲ τὴν ἀγάπη της γιὰ τὰ Ὅμηρικὰ ἔπη. Αὐτὸ τὴν ὠδήγησε σὲ μία ἀνακάλυψη, ποὺ θὰ εἶχε παρασιωπηθῇ, ἐὰν ἡ κόρη της, ἡ δρ. Φλόρενς Γούντ, δὲν εἶχε ἀξιολογήσει τὶς σημειώσεις τῆς μητέρας της τὸ 1991.»

Ἔτσι ξεκινᾷ ὁ πρόλογος τῆς παρουσιάσεως ἀπὸ τὴ μεγάλη ἐφημερίδα τοῦ Λονδίνου «Φαῖνάνσιαλ Τάιμς» τοῦ βιβλίου μὲ τίτλο «Ἡ Μυστικὴ Ἰλιάδα», ἔργου τοῦ ζεύγους Κέννεθ καὶ Φλόρενς Γούντ, ποὺ κυκλοφόρησε στὴν Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ πρὶν ἀπὸ λίγο καιρό. Ὁ λόγος ἀφορᾷ στὴν Ἑννα Λέι, μητέρα τῆς δρ. Φλόρενς Γούντ, ἡ ὁποία μετὰ ἀπὸ ἔρευνες σαράντα τουλάχιστον ἐτῶν κατέληξε στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ Ἰλιάδα ἐκτὸς ἀπὸ ἥρωικὸ ἔπος εἶναι καὶ τὸ ἀρχαιότερο σύγγραμμα ἀστρονομίας στὸν κόσμον. Κατὰ τὴν ἀποψὴ της οἱ περιγραφόμενες στὴν Ἰλιάδα μάχες μεταξὺ Ἀχαιῶν καὶ Τρώων ἀντικατοπτρίζουν τὶς τροχιὰς ἀστέρων καὶ ἀστερισμῶν, ποὺ φαίνονται σὰν νὰ μάχωνται γιὰ μιὰ πρωτοκαθεδρική θέση στὸν οὐράνιο θόλο. Στὰ πέντε ἀπὸ τὰ ἑννέα συνολικὰ κεφάλαια τοῦ βιβλίου, ποὺ ἐπιμελήθηκαν οἱ Γούντ, ἡ ἱστορικὴ ἀκολουθία τῶν γεγονότων τοῦ Τρωικοῦ πολέμου συμβαδίζει κατὰ τρόπο παρὰδοξο (ἴσως ὅμως ὄχι συμπτωματικὸ τελικὰ) μὲ τὶς κινήσεις οὐρανίων σωμάτων. Οἱ ἀπλοὶ ἀστέρες ἐκλαμβάνονται ὡς πολεμιστὲς καὶ οἱ ἀστερισμοὶ ὡς ἐπιφανεῖς ἥρωες ἢ τμή-

Ὁ χάρτης τῆς Βοιωτίας (ἄνω) καὶ τὸ οὐράνιο «μοντέλλο» του (κάτω) στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Δράκοντα. (Εἰκόνες τῶν «Φαῖνάνσιαλ Τάιμς».)

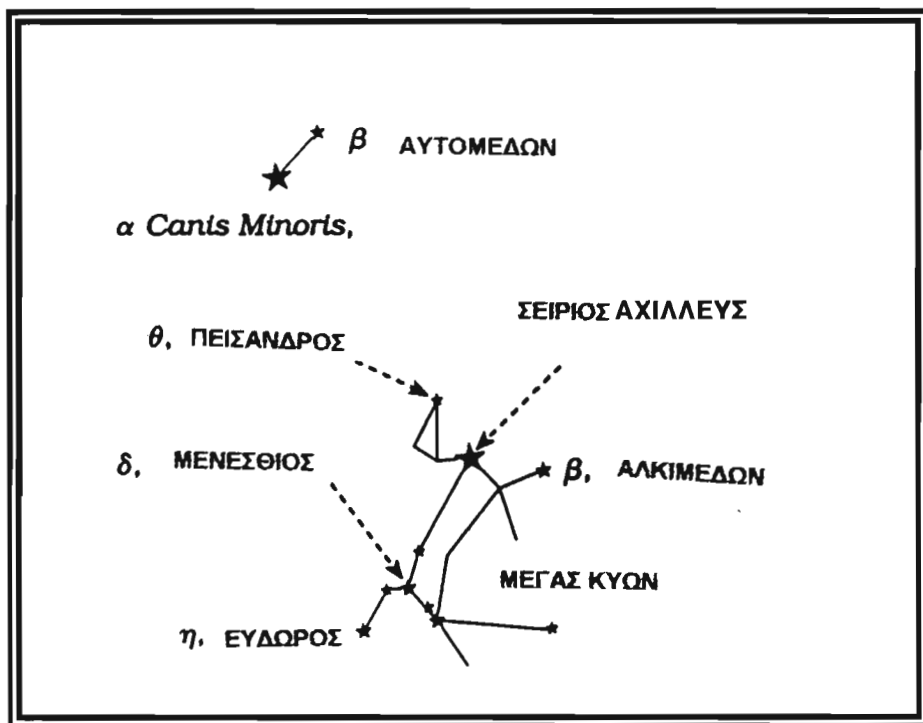

Ὁ Ἔκτωρ (Ὠρίων) καταδιώκεται ἀπὸ τὸν Ἀχιλλεῖα (Μεγάλο Κύν) (α), φονεύεται (β) καὶ πίπτει νεκρὸς (γ). (Εἰκόνες τῆς βρεταννικῆς ἐφημερίδας «Φαῖνάνσιαλ Τάιμς».)

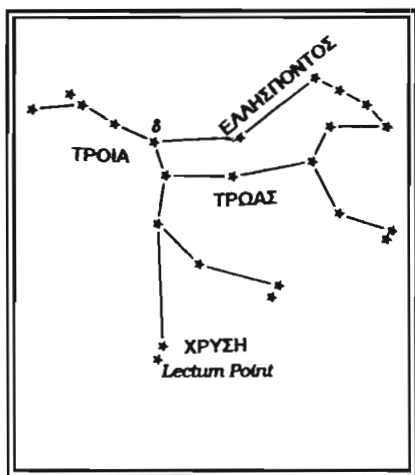
ματα στρατοῦ κινουῦνται μὲ τέτοιο τρόπο, σὰν νὰ ἔχουν συγχρονισθῇ μέσα στὸ γίγνεσθαι. Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ἀποκτᾷ αὕτῃ ἡ ἐκδοχή, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός ὅτι καὶ ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Τζῶν Μιούρεϊ, πὺν ἐξέδωσε τὸ ἔργο, σημειώνει μὲ ἔμφαση, ὅτι «τὰ στοιχεῖα πὺν ἀναφέρονται περιγράφουν ἀστρικές κινήσεις χρονολογούμενες στὴν 9η χιλιετία π.Χ., πολὺ πρὶν καταγραφῇ ἡ ἀστρονομία τῆς Μεσοποταμίας καὶ τῆς Αἰγύπτου». Συνεχίζει δὲ παρατηρώντας, ὅτι «ὁ Ὅμηρος ὑπῆρξε πιθανώτατα ὁ τελευταῖος καὶ ὁ πιὸ πλήρης ὡς πρὸς τὶς γνώσεις του ἀπὸ μιὰ μακρὰ παράδοση ραψωδῶν, πὺν εἶχαν ἀπομνημονεύσει ὅσα γνώριζαν. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του τὸ Ἑλληνικὸ ἀλφάβητο διετήρησε τὰ ἔργα τους διὰ τῆς καταγραφῆς. Ἐκεῖνο πὺν ἐπίσης ἄλλαξε, ἦταν ἡ μελέτη τοῦ οὐρανοῦ χάρτη, ἡ ὁποία ἀπὸ ἀπλῆ ἐμπειρική παρατήρηση ἐξελίχθηκε σὲ ἐπιστήμη μὲ τὴν συνδρομὴ τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς γεωμετρίας. Ἔτσι ἡ ἀστρονομικὴ ὑφή τῆς Ἰλιάδος λησμονήθηκε».

Στὴν τελικὴ ἐπιμελημένη μορφή του τὸ βιβλίο περιλαμβάνει ἕναν μακρὺ κατάλογο 650 ἀστέρων καὶ 45 ἀστερισμῶν, τοὺς ὁποίους κατὰ τοὺς συγγραφεῖς ὁ Ὅμηρος γνωρίζει καὶ παρουσιάζει μὲ ὀνόματα θεῶν καὶ ἡρώων. Οἱ κυριώτεροι θεοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἀντιστοιχοῦν στὴ Σελήνη (Ἥρα) καὶ στοὺς ὄρατοὺς πλανῆτες Ἀφροδίτη, Ἄρη, Δία, Ποσειδῶνα καὶ Κρόνο, ἐνῶ ὁ Ἑρμῆς ἄλλοτε ἀντιστοιχεῖ στὸν ὁμώνυμο θεὸ καὶ ἄλλοτε στὸν θεὸ Ἀπόλλωνα.

Περαιτέρω συγκρίσεις καὶ συνθέσεις τῆς Ἑντας Λεῖ εἶναι ἀξιοπρόσεκτες. Ἔστωσαν ὡς παραδείγματα ἡ παράταξη τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἀχιλλέα, ὅπου ὁ ἴδιος ἀντικατοπτρίζεται στὸν Μεγάλον Κῦνα, οἱ Μυρμιδόνες ἀξιωματικοὶ του σὲ πέριξ αὐτοῦ λαμπρὰ ἄστρα, ἐνῶ ὁ Πάτροκλος καὶ ὁ Αὐτομέδων σχηματίζουν τὸν Μικρὸν Κῦνα. Ὅμοίως σὲ ἄλλη φάση τῆς πορείας τῶν οὐρανίων σωμάτων ὁ Ἐκτωρ (Ὠρίων) ἀντιπαρατίθεται μὲ τὸν Ἀχιλλέα (Μεγάλον Κῦνα) καὶ ἐν συνεχείᾳ κα-

Ο Ἀχιλλεύς και οἱ Μυρμιδόνες του ἀντιστοιχοῦν στοὺς ἀστερισμοὺς τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ Μικροῦ Κυνός. (Εἰκόνα τῶν «Φαῖνάνσιαλ Τάιμς».)

Ο γεωγραφικὸς χώρος τῆς Τροίας (δεξιὰ) καὶ ἡ οὐράνια ἀπεικόνισή του (ἀριστερά) διὰ τῆς Μεγάλης Ἀρκτου. (Εἰκόνα τῶν «Φαῖνάνσιαλ Τάιμς».)

ταδιώκεται ἀπὸ τὸν τελευταῖο καὶ φονεύεται («πίπτοντας» πρὸς τὴ Δύση) ἀπὸ τὴν ἐκδικητικὴ μανία τοῦ βασιλιᾶ τῶν Μυρμιδόνων γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Πατρόκλου, ποὺ ὡς Μικρὸς Κύων δὲν εἶναι πλέον ὁρατός.

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

“Ὅμως καὶ οἱ γεωδαιτικὲς σχέσεις τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν πόλεων ἔχουν οὐράνιες ἀντιστοιχίες σύμφωνα μὲ τὸ ἐν λόγῳ σύγγραμμα. Παραδειγματικά: οἱ Ὀμηρικὲς τοποθεσίες καὶ πόλεις τῆς Βοιωτίας ἀντιστοιχοῦν κατὰ ἐκπληκτικὸ τρόπο στὰ ἀστέρια τοῦ Δράκοντος, ὅπως ἐπίσης καὶ ἡ Τροία μὲ τὴν ἐνδοχώρα ἀνατολικά της ἀντικατοπτρίζεται στὸν ἀστερισμὸ τῆς Μεγάλης Ἀρκτου καὶ ἡ Πύλος μὲ τὴ λοιπὴ Μεσσηνία, ὅπου τὸ βασίλειο τοῦ Νέστορος, στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Αἰγόκερω.

Τὸ πλῆθος τῶν παραλληλισμῶν μεταξὺ τῶν ἀστρικῶν τροχιῶν καὶ τῆς γηίνης δραστηριότητος εἶναι ὅπωςδῆποτε πολὺ μεγάλο, γιὰ νὰ ἀποδοθῇ σὲ ἀπλὲς συμπτώσεις. Ὅπως εὐστοχα παρατηρεῖ ὁ ἀρθρογράφος τῶν «Φαῖνάνσιαλ Τάιμς» Κρίστιαν Τάιλερ, ποὺ ἔκανε εἰδικὸ ἀφιέρωμα στὶς στήλες τῆς ἐφημερίδος (19/6/99) ἐν ὄψει τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου, «ὅλα φαίνονται πολὺ τέλεια, γιὰ νὰ εἶναι ἀληθινὰ [...]. Οἱ συγγραφεῖς τῆς “Μυστικῆς Ἰλιάδας” ἀπορρίπτουν κάθε ἔνσταση ὅτι διεστρέβλωσαν τὸ Ὀμηρικὸ ὕλικό, γιὰ νὰ τὸ κάνουν νὰ ταιριάζῃ στὶς πεποιθήσεις τους. Κάθε τους ὑπόθεση ἐξετάστηκε μὲ βάση τὰ δεδομένα τοῦ πρωτοτύπου κειμένου καὶ βρέθηκε ἀπολύτως ταιριαστή».

Κατόπιν αὐτῶν ἀπομένει νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ ἀξιολογηθῇ ἡ θεωρία αὐτή, ἡ ὁποία, ἐὰν εἶναι ὀρθή, θὰ ἀποτελέσῃ τὸ ἔναυσμα γιὰ τὴν ἀναθεώρηση πολλῶν ἱστορικῶν ἀλλὰ καὶ ἀστρονομικῶν ἀξιωμάτων, ὅπως καὶ τοῦ ἱστορικοῦ δόγματος ὅτι ἡ ἐπιστήμη τῆς Ἀστρονομίας γεννήθηκε στὴ Βαβυλῶνα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὴν διδάχθηκαν οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι καὶ ἐπιστήμονες.

Μάριος Μαρανέας

μδ. Πραξιτέλης

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Πραξιτέλους ἀνέδειξε πολλοὺς διάσημους καλλιτέχνες: Ὁ ὁμῶνυμος παπποῦς του μᾶς κληροδότησε θαυμάσιο σύμπλεγμα παριστάνον τὴν Δήμητρα, τὴν Κόρη καὶ τὸν Ἰακχο, τὸ ὁποῖο ἐθαύμασε ὁ Πανσανίας· ὁ πατέρας του Κηφισόδοτος ἐκόσμησε τὴν Ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὰ συμπλέγματα τῆς θεᾶς Εἰρήνης πού ἔφερε πλοῦτον, τοῦ Πλούτου πού ἐκρατοῦσε τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας καὶ τοῦ Ἑρμοῦ πού συνῶδενε τὴν Πλουτοφόρον Τύχη· οἱ γιοὶ του τέλος Κηφισόδοτος καὶ Τίμαρχος φιλοτέχνησαν πλῆθος ἀγαλμάτων θεῶν καὶ ἀνδριάντων ποιητῶν καὶ ἡρώων ὅπως τῆς Λητοῦς καὶ τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Μενάνδρου καὶ τοῦ πατέρα του Λυκούργου κ.ἄ.

Ὁ Πραξιτέλης ἐκόσμησε μὲ ἀγάλματα καὶ συμπλέγματα πολλὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰωνίας. Ἀπ' τὰ πρῶμα ἔργα του διεκρίθησαν τὰ ἀγάλματα τῆς Λητοῦς, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἀπὸ τὰ βάθρα τῶν ὁποίων προέρχονται τρεῖς ἀνάγλυφες πλάκες, παριστάνουσες τὸν ἀγῶνα Ἀπόλλωνος καὶ Μαρσύου καὶ ἑξὶ Μοῦσες (οἱ τρεῖς ἄλλες εἰκάζεται ὅτι ἦσαν σὲ ἄλλη πλάκα, πού ἔχει ἀπολεσθῇ).

Ὁ Ἑρμῆς τῆς Ὀλυμπίας (τὸ πασίγνωστο ἄγαλμα), ἂν καὶ μὴ πρῶμο ἔργο, δὲν ἦταν καὶ τόσο διάσημο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, πρᾶγμα πού μαρτυρεῖ τὴν ὑψηλὴν περὶ Ὠραίου αἴσθησιν τῶν Ἑλλήνων· γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἀναφέρει μόνο ὁ Πανσανίας, κι αὐτὸς μὲ πολὺ λίγα λόγια. Ἐμεῖς ὥστόσο δὲν ἔχομε ἄλλο τέτοιο, πού νὰ παριστάνῃ τόσο ἐναργῶς τὴν μορφικὴν λαμπρότητα τῶν Ὀλυμπίων, ὅπως τὴν ἐφαντάζοντο οἱ μεγάλοι πλάστες τῆς ἀρχαιότητος. Τὸ σῶμα τοῦ θεοῦ, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ τὸν Διόνυσο στὴς Νύμφες γιὰ νὰ τὸν ἀναθρέψουν, εἶναι εὐρωστο καὶ ἀνθηρὸ ἀλλὰ καὶ ἀδρὸ συγχρόνως (κάτι πού σημαίνει, ὅτι ἡ ῥώμη τοῦ θεοῦ δὲν ὀφείλεται σὲ ἀσκήσεις ἀλλὰ στὴν ἴδια του τὴ φύση), ἐνῶ τὸ πρόσωπό του, ἀρρενωπὸ καὶ περικαλλές, ἐξωτερικεύει τὴν εὐμενὴ καὶ εὐχάριστη διάθεση τοῦ θεοῦ τῶν Γραμμάτων. Οἱ χρωματισμοὶ τέλος τοῦ ἀγάλματος, στοὺς ὁποίους ὁ καλλιτέχνης ἔδινε μεγάλη σημασία, ὀφείλονται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα στὸ ζωγράφον Νικία.

Ἡ Κνιδία Ἀφροδίτη ἦταν τὸ περιφημότερο ἄγαλμα τοῦ Πραξιτέλους, πού προσεῖλκεν πλῆθος ἐπισκεπτῶν, πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποίων κατελαμβάνοντο ἀπὸ σφοδρὸν ἔρωτα γιὰ τὴν θεά (Λουκιανός). Ἡ θεὰ παριστάνεται ὀρθία καὶ ὀλόγυμνη, ἔτοιμη προφανῶς νὰ λουσθῇ, ἀφοῦ μὲ τὸ ἓνα χέρι ἀποθέτει τὸ ἐνδυμὰ τῆς ἐπὶ μυροφόρου ὑδρίας· μὲ τὸ ἄλλο χέρι κρύπτει ἐξ ἐνστίκτου τὴν αἰδῶ. Τὴν κόμη περισφίγγει στενὴ ταινία, τὸ πρόσωπο εἶναι λεῖο, τὸ στόμα ἀνοίγει μὲ κάποιο ἀόριστο μειδίαμα, ἐνῶ τὸ ὑγρὸ δλέμμα τῆς πλανᾶται μακριά, ἐμπλεων πόθον. Ὁ Λουκιανὸς ἐκθειάζει τὸ ἐκθαμβωτικὸ κάλλος τοῦ σώματος τῆς πραξιτέλειας θεᾶς, πού τὴ θεωρεῖ ἐφάμιλλη τῆς Ἀημινίας Ἀφροδίτης τοῦ Φειδίου καὶ τῆς Ἐν Κήποις Ἀφροδίτης τοῦ Ἀλκαμένους.

Ὁ Πραξιτέλης ἐπλάσε πολλὰ ἀγάλματα τῆς Ἀφροδίτης, ἔχοντας ὡς πρότυπο τὴν Φρύνη, πού ἦταν ἡ μούσα του. Ἐξ αὐτῶν ἐμνημονεύοντο ἐκεῖνο τῆς Κῶ, τῶν Θεσπιῶν, τῆς Καρίας καὶ τῆς Ρώμης. Τὴν ἴδια θεὰ παρίστανον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ ἡ Ψελιουμένη καὶ ἡ Στεφανοῦσα. Ἐξίσου ἀγαπητὸ θέμα τοῦ καλλιτέχνου ἦσαν καὶ οἱ Ἑρωτες, ἓνας ἐκ τῶν ὁποίων, τῶν Θεσπιῶν, ἐθαυμάζετο ὅσο καὶ ἡ Ἀφροδίτη τῆς Κνίδου· δευτέρος Ἑρως ὑπῆρχε στὴν Πάρο, ἐνῶ γιὰ τὸν τρίτο ὑπάρχουν ἀό-

ριστες μόνο αναφορές. Οἱ Ἑρωτες ἐξεικονίζονται μὲ παιδιὰ μελλέφηβα, πού ἔχουν ἔκφραση ποθητοῦ προσώπου (χωρὶς τὸ γνωστὸ τόξο, τὸ ὁποῖο καθιερώθηκε ἀργότερα).

Περίφημο ἔργο τοῦ Πραξιτέλους ἦταν καὶ ὁ Σαυροκτόνος Ἀπόλλων, τὸ ὁποῖο μνημονεύει ὁ Πλίνιος μεταξὺ τῶν χαλκίνων ἀγαλμάτων τοῦ γλύπτου. Ὁ θεὸς παριστάνετο νεαρός, νὰ στηρίξη τὸν ἀριστερὸν βραχίονά του ἐπὶ κορμοῦ δένδρου, ἐνῶ στὸ δεξιὸ χέρι του κρατοῦσε βέλος, ἔτοιμος νὰ τὸ ἐκτοξεύσῃ σὲ μιὰ σαῦρα, πού πλησίαζε τὸ δένδρο... Προσφιλὲς θέμα τοῦ Πραξιτέλους ἦσαν καὶ οἱ Σάτυροι, τοὺς ὁποίους παρίστανε μὲ λεπτὴ καὶ ὠραία μορφή νεαρῶν, οἱ ὁποῖοι ὥστόσο ἀπεκάλυπταν τὴν νωχέλεια καὶ τὴν κτηνώδη τους φύση διὰ τῶν ὀξέων τους αὐτιῶν. Ἕνας ἐκ τῶν Σατύρων αὐτῶν δρεθῆκε στὸ Μνημεῖο τοῦ Λυσικράτους καὶ παριστάνετο Οἰνοχοῶν, ἐνῶ ἕνας δεῦτερος εἶναι γνωστὸς ὡς Ἀναπανόμενος.

Ὁ καλλιτέχνης ἐκόσμησε τὸν Μέγα Βωμὸν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος καὶ φιλοτέχνησε ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Λητοῦς, τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἥρας, τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς Ἑκάτης (Ἄργος), δεῦτερο τῆς Ἀρτέμιδος στὴν Ἀντίκυρα, τρίτο τῆς Ἀρτέμιδος Βραυρωνίας (Ἀκρόπολη), τοῦ Τροφωνίου (Λεβάδεια), τῆς Πειθοῦς, τῆς Παρηγόρου, τῆς Ἥθης (Μαντίνεια) καὶ δεῦτερο τῆς Ἥθης στὰ Μέγαρα.

Ὁ Πραξιτέλης ὑπῆρξε ὁ ἰδρυτὴς τῆς νεώτερης Ἀττικῆς Σχολῆς, πού διέπρεψε στὴν παράσταση χαριεστάτων νεανίδων καὶ νεανιῶν. Οἱ ἀρχαῖοι κριτικοὶ ἐξαίρουν τὴν μαρμαρογλυφικὴν δεξιότητά του, ἂν καὶ τὰ περισσότερα τῶν ἀγαλμάτων του ἦσαν χάλκινα. Τὸ γλύψανο τοῦ Πραξιτέλους ἤξερε νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ μαρμάρου σὲ ἀδρὴν ἐπιδερμίδα, πού ν' ἀποτυπώνῃ τοὺς λεπτότατους κυματισμοὺς τῶν μελῶν τοῦ σώματος καὶ νὰ προξενῇ τὴν αἴσθηση τῆς θερμῆς ζωντανῆς σάρκας. Εἶναι ὁ πρῶτος πού ἀπέδωσε φυσικώτατα τὸν ἰδιαίτερο σχηματισμὸ τοῦ γυναικείου σώματος, ἐνῶ μέχρι τότε, ὡς γνωστόν, ἐδέσποζε τὸ ἀνδρικό ἰδανικό· πρῶτος ὡσαύτως ἐτόλμησε καὶ νὰ παραστήσῃ γυμνά. Τὸν ἀπαλότερο ῥυθμὸν ἐπέτυχε διὰ τῆς χρησιμοποίησης κορμῶν δένδρων (κι αὐτὴ δική του ἐπινόηση) πρὸς στήριξη τῶν ἀγαλμάτων, ὥστε νὰ κυματίζῃ περισσότερον ὁ ἄξονας τοῦ σώματος. Τὴν ἁρμονία δὲ καὶ τὸ κάλλος ἀπέδιδε ἡ ἀόριστη ἐκείνη καὶ δυσκόλως περιγραφόμενη ἔκφραση, μιὰ ἰδέα τῆς ὁποίας μᾶς δίδουν ἡ Κνιδία Ἀφροδίτη, ὁ Ἑρμῆς τῆς Ὀλυμπίας καὶ ὁ Ἑρῶς τῶν Θεσπιῶν. Ἕνας ἀρχαῖος κριτικὸς λέγει, ὅτι ὁ Πραξιτέλης «κατέμιξεν ἄκρως τοῖς λιθίνοις ἔργοις τὰ τῆς ψυχῆς πάθη». Πράγματι τὸ βλέμμα τῆς Ἀφροδίτης μὲ τὴν ὑγρὴ λάμψη κατόπτριζε τὰ συναισθήματα, τὰ ὁποῖα ἡ θεὰ ἐμβάλλει στοὺς ἀνθρώπους, συναισθήματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα «δυναστεύεται» καὶ ἡ ἴδια, ἐνῶ ὁ Ἑρῶς τῶν Θεσπιῶν ἐπλήγωνε ὄντως τὸν θεατὴ, ὅχι μὲ τὰ βέλη του ἀλλ' ἀτενιζόμενος μονάχα· εὐνόητον, ἀφοῦ τὰ περισσότερα τῶν θεσπεσιῶν ἔργων του ὡς θέμα εἶχαν τὸν Ἑρωτα, τὸν Ἴμερο καὶ τὸν Πόθο.

Σήμερα δὲν ἐννοεῖται γλύπτῃς, πού νὰ μὴν γνωρίζῃ τὴν μαρμαρογλυφικὴν τέχνη τοῦ Πραξιτέλους· οὔτε καὶ πολιτισμένος ἀνθρώπος, πού νὰ μὴν γνωρίζῃ τὸν «Ἑρμῆ» καὶ τὴν «Ἀφροδίτη» του. Δικαίως λοιπὸν δύναται νὰ συμπεριληφθῇ μεταξὺ τῶν γεννητόρων καὶ δημιουργῶν τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Σαράντος Πάν

Τὸ χρονικὸ τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων καὶ ἰσοπεδώσεως τῆς Ὀλυμπίας Η ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Οἱ θεωρητικοὶ θεμελιωτὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ μεγάλοι Πατέρες καὶ Ἀπολογητὲς τῆς Ἐκκλησίας εἶχαν προετοιμάσει ἤδη ἀπὸ τοὺς 2ο καὶ 3ο μ.Χ. αἰῶνες μὲ τὶς ὁμιλίες τους στοὺς πιστοὺς των καὶ τὰ γραπτὰ κείμενά τους, ποὺ σφύζονται σήμερα, τὴν καταστροφὴ καὶ ἐξάλειψη ὅλων τῶν μορφῶν καὶ θεσμῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ (Φιλοσοφία, Ἐπιστήμη, Θέατρο, Θρησκεία, Ἀρχιτεκτονικὴ, Γλυπτικὴ καὶ λοιπὰς Τέχνες, Ἀθλητισμός κ.λπ.), τὸν ὁποῖον συστηματικὰ ὑπέσκαψαν καὶ συκοφάντησαν ὡς «ἐλληνικὴν μανίαν», «μωρίαν», «εἰδωλολατρίαν», «ἔργον τοῦ Διαβόλου» κ.λπ. Στὸ «Δαυλὸ» ἔχουν δημοσιευθῇ πληθώρα ἱστορικῶν ἐρευνῶν, στὶς ὁποῖες παρουσιάζονται τὰ κείμενα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν τὰ στρεφόμενα ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τῶν «μιαρῶν» Ἑλλήνων ὡς ἔθνους. Ἐδῶ θὰ ὑπενθυμίσουμε ἐπὶ τροχάδην

Οἱ Ἕλληνες συνέχισαν τὶς Ὀλυμπιάδες γιὰ τρεῖς αἰῶνες μετὰ τὴν ἀπαγόρευσίν τους ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΓΕΡΜΑΝΩΝ

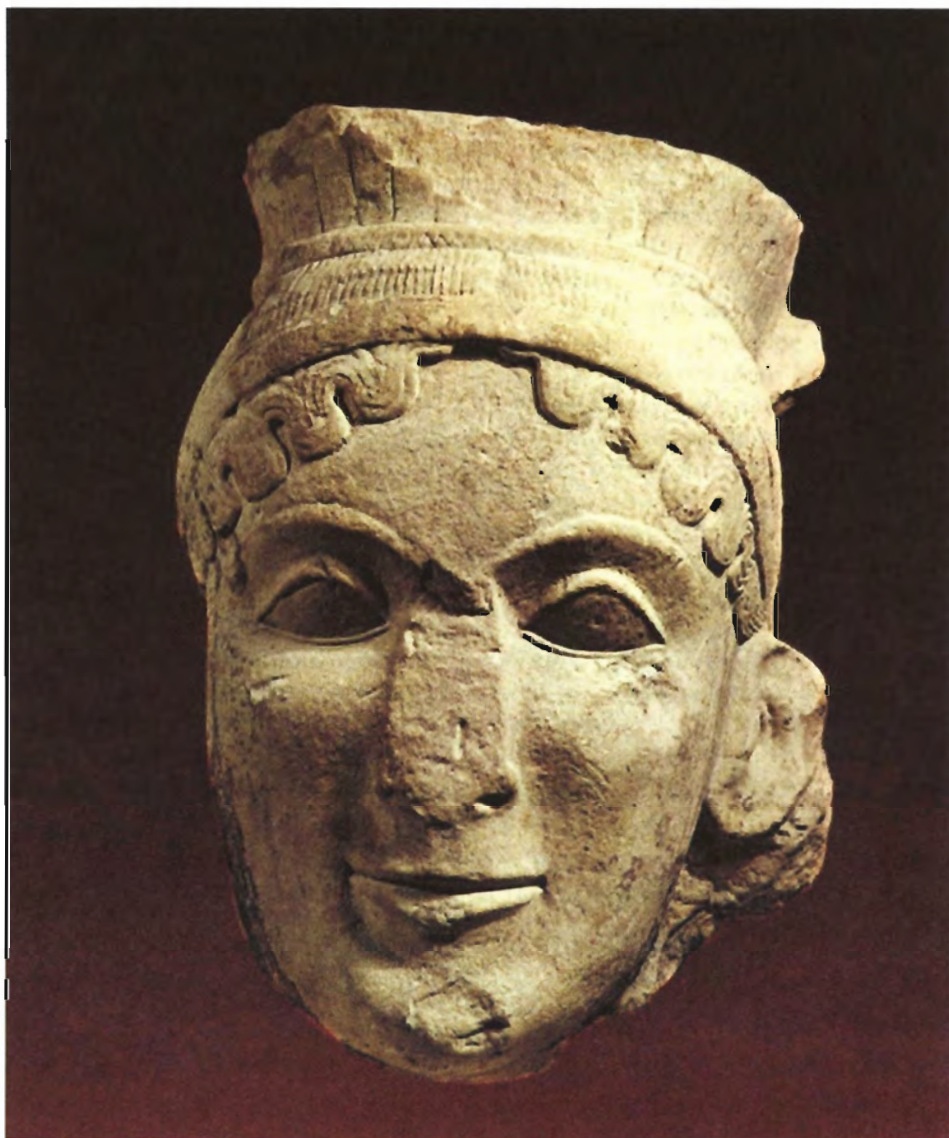
Μὲ τὴν πολύτομη πρόσφατη ἐργασία τοῦ Γερμανοῦ ἀρχαιολόγου Emil Kunze "*Berichte über die Ausgrabungen in Olympia*", τὸ πρόσφατο ἐπίσης ἔργο τοῦ Achtmann "*Olympia und seine Festspiele*", τὴν ἐρευνα τοῦ Β. Λεονάρδου «*Ἡ Ὀλυμπία*» κ.ἄ. ἔχομε μία πλήρη εἰκόνα τοῦ ἀρχαίου χώρου τῆς Ὀλυμπίας καὶ τοῦ τρόπου λειτουργίας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Παρ' ὅλα ταῦτα οἱ πληροφορίες τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς καὶ χρονογράφους μᾶς εἶχαν πείσει, ὅτι οἱ

μόνο κάποιες απόψεις των θεωρητικών θεμελιωτών του Χριστιανισμού έναντίον του Έλληνικού Ἀθλητισμοῦ καὶ τοῦ πανάρχαιου θεσμοῦ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων καὶ θὰ σημειώσουμε στὴ συνέχεια τὸ χρονικὸ τῆς πολιτικῆς ὑλοποιήσεως αὐτῶν τῶν θέσεών τους, ὅταν ἡ νέα θρησκεία ἔγινε ἐξουσία.

Ἔτσι ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος κηρύττει (Migne, P.G. 63, 897) πρὸς τοὺς πιστοὺς, ὅτι «ὁ Διάβολος κάνει πομπή» στὰ στάδια: «Δὲν βλέπετε στοὺς <Ὀλυμπιακοὺς> ἀγῶνες, ὅταν ὁ ἀγωνοθέτης βαδίζει, πόση εὐταξία ὑπάρχει στὸ λαό; Πῶς λοιπὸν ἐκεῖ ποὺ ὁ Διάβολος πομπεύει ὑπάρχει τέτοια σιωπή, κι ἐδῶ ποὺ εἶναι ὁ Χριστὸς <ἐννοεῖ: μέσα στοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς> ὑπάρχει τέτοιος θόρυβος;». Ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς στὸ ἔργο του «Προτρεπτικὸς πρὸς Ἕλληνας» (34, 1) παροτρύνει χωρὶς περιστροφές σὲ ἄμεση βίαιη παύση ὅλων τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων καὶ πρωτίστως τῶν Ὀλυμπιακῶν: «Ἄς πᾶμε ἀμέσως τώρα ἐκεῖ ποὺ γίνονται οἱ ἀγῶνες καὶ ἃς ἀπαγορεύσουμε τίς ἀναμνηστικὰς αὐτὲς ἐορτές, τὰ Ἰσθμια, τὰ Νέμεα καὶ τὰ Πύθια καὶ πρωτίστως τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες.» Ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ θεωρητικοὶ ἡγέτες καὶ τὰ ἀνώτερα στελέχη τοῦ χριστιανικοῦ κλήρου προσπάθησαν νὰ φθείρουν τὸ κύρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀθλητισμοῦ (κάτι ποὺ ἀποτελεῖ συνέπεια μιᾶς βασικῆς ἀρχῆς τῆς χριστιανικῆς ἰδεολογίας, ἡ ὁποία θεωρεῖ τὸ σῶμα καὶ ὅ,τι ὑπηρετεῖ τὴ σωματικὴ ὑγεία καὶ ὁμορφιὰ ὡς διαβολικὸ καὶ ἁμαρτωλὸ), ὅπως π.χ. ὁ Βασίλειος Σελευκείας (Migne, P.G. 85, 309), ὁ ὁποῖος γράφει γιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ὅτι ἀποτελοῦν «θανάτου τερπνὸν δηλητήριον καὶ δαίμονος ἐορτὴν τὸν σταυρὸν καθυβρίζουσιν».

Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες εἶχαν σταματήσει μετὰ τὴν βίαιη ἀπαγόρευσὴ τους ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον Α' τῷ 393 μ.Χ. Τῷ 395 ἐπῆλθαν κατὰ τῶν ἱερῶν ναῶν ὁ Ἀλάριχος μὲ τοὺς Γότθους καὶ ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει κατεστράφη ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες καὶ χριστιανοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Θεοδοσίου Β' (426 μ.Χ.).

Οἱ ἀνασκαφὲς τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ὅμως ἔδειξαν μία τελείως διαφορετικὴν εἰκόνα. Ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Ulrich Sinn, ὁ ὁποῖος ἡγεῖται τῶν ἀνασκαφῶν τὰ τελευταῖα ἔτη, εὔρε πλάκα χαλκοῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα νικητῶν τοῦ 4ου, 5ου καὶ 6ου αἰῶνος μ.Χ.! Ὁ ἴδιος δεδαιώνει, ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλα στοιχεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν ἐσταμάτησαν τοὺς ἀγῶνες καὶ ἀδιαφό-

Ἑπερφυσικοῦ μεγέθους ἀρχαϊκὴ μαρμάρινη κεφαλὴ τῆς μεγίστης θεᾶς τῶν Ἑλλήνων Ἥρας, με ἀσυνήθη ζωηρότητα βλέμματος, ποὺ δρεθῆκε στὴν Ὀλυμπία σὲ παλαιότερες ἀνασκαφές τῶν Γερμανῶν. Χρονολογικὰ ἀνήκει στοὺς περὶ τὸ 600 π.Χ. χρόνους. Ὁ Πανσανίας εἶδε ὁλόκληρο τὸ μεγαλοπρεπὲς ἄγαλμα τὸν 2ο αἰῶνα μ.Χ., 800 χρόνια μετὰ τὴν φιλοτέχνησή του, καὶ τὸ περιγράφει στὰ «Ἡλιακά» του ὅπως ἦταν, προτοῦ οἱ φανατικοὶ τοῦ χριστιανισμοῦ τὸ καταστρέψουν: Τὴ μύτη του τὴν ἔχουν ἀκρωτηριάσει με κοπίδι, ἐνῶ ἔχουν καταφέρει σφυριές κατὰ τῆς γνάθου, τῶν ζυγωματικῶν, τοῦ ἀριστεροῦ αὐτιοῦ, τοῦ στέμματος καὶ τῆς κόμης καὶ ἔχουν συντρίψει τὸ δεξιὸ αὐτί.

Τὰ διατάγματα τῶν ἁγίων Μεγάλων Κωνσταντίνου καὶ Θεοδοσίου

Ἡ ιδεολογικὴ αὐτὴ προετοιμασία τῆς «ἐπιχειρήσεως» καταστροφῆς τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ ἐπιβολῆς τοῦ Μεσαίωνα «παρέμενε στὰ χαρτιά», λόγω τῆς ἀποτυχίας τοῦ δόγματος νὰ γίνῃ ἐξουσία στοὺς τρισήμισυ πρώτους αἰῶνες ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή του. Ἡ «ἐκτέλεση» καὶ «ὑλοποίηση» τῆς ιδεολογίας αὐτῆς πραγματοποιήθηκε μὲ βίαιες, αἱματηρὲς καὶ βανδαλικὲς μεθόδους, μόλις ἡ θρησκεία αὐτὴ ἔγινε ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸ Ρωμαϊκὸ imperium, τὸ ὁποῖο ἀντελήφθη τὴν ἀξία τῆς χριστιανικῆς ιδεολογίας ὡς «βολικῆς» γιὰ τὶς ἐξουσιαστικὲς τοῦ ἀνάγκες.

Ἔτσι ὁ αὐτοκράτορας ἅγιος Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του βαπτίσθηκε χριστιανὸς καὶ ἔθεσε τὶς «ἐθνικὲς» θρησκείες ἐκτὸς νόμου. Αὐτὸ τεκμαίρεται ἀπ' τὸ Διάταγμα XVI, 10.2 τοῦ γιοῦ τοῦ Κωνσταντίου, ποὺ λέγει τὰ ἑξῆς: «Ὡς σταματήσῃ ἡ ψευδὴς πίστις καὶ ἡ καταργηθῇ ἡ τρέλλα τῶν θυσῶν. Γιατί, ἂν κάποιος παραβιάζοντας τὸν νόμο τοῦ πατέρα μας (ἐννοεῖ τὸν Μ. Κωνσταντῖνο) καὶ τὴν δική μας εὐσπλαχνία τολμήσῃ νὰ τελέσῃ θυσίες, θὰ τιμωρηθῇ πάραυτα μὲ τὴν ποινὴν ποὺ τοῦ ταιριάζει».

Ὁ ἅγιος Θεοδοσίος ὁ Μέγας προχώρησε περισσότερο ἀπ' τὸν Κωνσταντῖνο καὶ τοὺς διαδόχους του. Μὲ τὸ XVI, 1.2 διατάγμά του (380) ὑποχρέωσε «ὅλον τὸ λαὸ νὰ πιστεῦν στὸ θρησκευμα, ποὺ ὁ θεὸς ἀπόστολος Πέτρος παρέδωσε στοὺς Ρωμαίους». Ἐννοεῖται, ὅτι ἀποδέκτες τοῦ διατάγματος ἦσαν οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἀρνούμενοι ν' ἀποβάλουν τὴν παράδοσή τους σφαγιάσθηκαν στὴ συνέχεια. Τὸ 390 λοιπὸν μετὰ τὴν κατανίκηση τῶν Βησιγόθων καὶ τὴν καταστολὴ τοῦ κινήματος τοῦ Μαξίμου, ὁ Θεοδοσίος ἔστρεψε τὸν αὐτοκρατορικὸ στρατὸ κατὰ τῶν Θεσσαλονικέων μὴ χριστιανῶν καὶ ἐν μιᾷ νυκτὶ κατέσφαξε 15.000 Ἕλληνες, ποὺ ἀρνήθηκαν νὰ βαπτισθοῦν χριστιανοί, μέσα στὸν ἱππόδρομο τῆς πόλεως. Ἐνα ►

ρησαν γιὰ τὰ διατάγματα καὶ τὰ μέτρα βίαιης καταστολῆς τῶν χριστιανῶν αὐτοκρατόρων, ὅσο σκληρὰ καὶ νὰ ἦσαν. Οἱ ναοὶ ἔκλεισαν, οἱ ἀγῶνες ὅμως συνεχίσθηκαν μέχρι τοῦλάχιστον τῷ 620 μ.Χ.!

Ἀκόμη τονίζει, ὅτι ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἔρευνες ἔχομε πλῆθος νέων πληροφοριῶν περὶ τοῦ τρόπου ζωῆς τῶν ἀθλητῶν, τῶν θανμασιῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἀγώνων ἐν Ὀλυμπίᾳ, οὕτως ὥστε δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολή, ἐὰν θὰ ἐλέγαμε ὅτι θὰ τὰ ἐξήλεναν καὶ οἱ σημερινοὶ ἀθλητές.

Τὴν εἶδῃσιν αὐτὴ, τὴν ὁποία ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος τὴν χαρακτηριστίζει ὡς μία τῶν σπουδαιότερων τοῦ αἰῶνος καὶ τὴν ὁποία μέχρι στιγμῆς ἡ γερμανικὴ τηλεόραση παρουσίασε δύο ►

χρόνο ἀργότερα (391) ὑπεγράφησαν τὰ XVI, 10.19 καὶ XVI, 10.21 διατάγματα, σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Ἕλληνες ἐτίθεντο ἐκτὸς νόμου. Πληθώρα νόμων ἐξεδίδοντο, διὰ τῶν ὁποίων ἀπηγορεύετο ἡ τέλεση οἰασδῆποτε τελετῆς, ἐπισήμου καὶ ἀνεπισήμου, διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου καὶ τῆς δήμευσης τῆς περιουσίας. Οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες ὡς ἐπίσημη τελετὴ, συνδεδεμένη μὲ κάποιαν θεότητα καὶ συγκεκριμένα τὸν Δία, ἀπηγορεύθησαν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου. Οἱ ὀλυμπιονίκες, οἱ ἔλλανοδίκες, οἱ κριτὲς καὶ τὸ προσωπικὸ τῶν σταδίων κηρύχθηκαν ὑπὸ διωγμόν. Ὑπὸ διωγμὸν ἐτέθησαν καὶ οἱ διανοοῦμενοι καὶ στρατιωτικο-πολιτικοὶ ἡγέτες, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅλοι οἱ φιλόσοφοι καὶ λειτουργοὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, ποὺ φυσικὰ ἤρνοῦντο νὰ δεχθοῦν τὴν νέα θρησκεία. Οἱ σφαγὲς καὶ οἱ καταστροφὲς ἦσαν τόσο μεγάλες, ὥστε ὁ Λιβάνιος ἀναγκάσθηκε νὰ ἀπευθύνῃ ἔκκληση πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ὅπου τὸν κατηγοροῦσε δίκαια ὡς ἠθικὸ αὐτουργὸ τῶν θαναδισμῶν, τῆς βίας, τῶν λεηλασιῶν καὶ τῶν σφαγῶν τῶν Ἑλλήνων, τοὺς ὁποίους παρομοιάζει μὲ ναυαγούς, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὸ πλοῖο τοῦ πολιτισμοῦ βρέθηκαν ξαφνικὰ στὴν τρικυμισμένη θάλασσα («Ὑπὲρ Ἱερῶν»). Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀπαγορεύθηκαν καὶ οἱ λοιποὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες, τὰ Πύθια, τὰ Νέμεα, τὰ Ἴσθμια κ.λπ.

Ἔτσι κατέκτησαν καὶ τοὺς τίτλους «Μέγας», «Ἅγιος» καὶ «Ἰσαπόστολος» ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Θεοδοσίος.

Ἡ ἰσοπέδωση τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ὀλυμπίας

Ἡ καταστροφὴ ἐκ θεμελίων τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀλτεως ὠλοκληρώθηκε τρία ἔτη ἀργότερα (396) ἀπὸ τὸν Ἀλάριχο, ὅταν αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου ἦταν ὁ γιὸς τοῦ Θεοδοσίου Ἀρκάδιος. Ὁ νεαρὸς αὐτοκράτωρ ἐστει-

φορὲς (τὴν πρώτη κατὰ τὴν διάρκειά τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων στὴν Αὐστραλία, ὑπὸ μορφὴν ταινίας μικρᾶς διαρκείας μὲ τὴν ἱστορία τῶν ἀγώνων στὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν δεύτερη τὴν 10.11.00, στὸν δίαυλο ZDF, δεύτερο κρατικὸ κανάλι, ἐκπομπὴ Aspekte, ὥρα 22.15). Ἐγινε ἐπίσης μία μεγάλης διάρκειας ἐκπομπὴ στὸ ραδιόφωνο. Ἐν Ἑλλάδι, ἀπ' ὅσα γνωρίζω, οὔτε καὶ ἀκούσθηκαν οἱ ἀνακαλύψεις αὐτὲς (ποὺ εἶναι σημαντικώτατες γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς σκληρῆς ἀντιστάσεως τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν καταστροφῶν τοῦ πολιτισμοῦ τους) ἀπὸ τὰ μέσα ἐνημερώσεως!

Νικόλαος Σταμ. Ἀσπιώτης
Μουσικοσυνθέτης, Wolfsburg, Γερμανία

λε μέσω των αξιωματούχων του ευνούχων Εὐτροπίου καὶ Ρουφίνου τὸν ἀπαιτη-
τικό ἐκχριστιανισθέντα Γότθο ἐπιδρομέα στὴν Ἑλλάδα, νὰ τὴν λεηλατήσῃ καὶ
νὰ τὴν ἰσοπεδώσῃ. Ὁ Ἀλάρικος ἄρπαξε ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει ἀπ' τοὺς χριστι-
ανούς στὴν Ἑλλάδα καὶ κατέσκαψε τὴν Θήβα, τὴν Ἐλευσίνα, τὰ Μέγαρα, τὴν Κό-
ρινθο, τὸ Ἄργος, τὴ Σπάρτη καὶ τέλος ἐξαφάνισε ἐπίσης ἀπὸ προσώπου γῆς τὴν
Ὀλυμπία, ὅπου δὲν ἔμεινε ἀπολύτως τίποτα ποὺ νὰ θυμίζῃ τὸ ἐνδοξο παρελθόν
της. Ἡ Ὀλυμπία καὶ οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες μετὰ ἀπὸ συνεχῆ λειτουργία ἐπὶ
1.160 ἔτη διεκόπησαν. Ὁ πιὸ λαμπρὸς, ἀγνὸς καὶ ἐξανθρωπιστικὸς θεσμός, ποὺ
γνώρισε ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα, κατηργήθη.

Καταστρέφοντας τὸ χριστιανικὸ Βυζάντιο τοὺς ναοὺς, τὶς σχολές, τὰ στάδια,
τὶς βιβλιοθήκες τῶν Ἑλλήνων δὲν θὰ πρέπει νὰ φαντάζεται κανεὶς, ὅτι τὸ ἔκανε
ἀπὸ ἰδεολογικὴν ἀντίθεση πρὸς τὰ τάχα εἰδωλα καὶ τὴν τάχα εἰδωλολατρία: Στό-
χος ἦταν τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς· ἀπόδειξη, ὅτι οἱ
ναοὶ καὶ οἱ βωμοί, οἱ σχολές καὶ τὰ στάδια τῆς Ρώμης οὐδὲν ἔπαθαν. Μόνο τῶν
Ἑλλήνων τὰ ἔργα γκρεμίστηκαν καὶ οἱ ἑλληνικοὶ θεσμοὶ καταργήθηκαν, ἀκόμη
καὶ θεσμοὶ ἄσχετοι πρὸς τὴν ἀρχαία θρησκεία, καὶ μόνο ἰδεολογικὰ καὶ φυλετικὰ
Ἑλληνες σφαγιάσθηκαν.

Σαράντος Πάν

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΕΝΤΕΡΗΣ

Οὐκ ἀπέσβετο ἄλλον ὕδωρ

Ἡλιαχτίδες ρόδινες στὰ θονὰ τῆς Αἰολίδας
πρῶτες τὸ μήνυμα σκορπίζον στὸν αἰθέρα.
Ἄνεμοι κυματοσεῖστες σαλπίζουν χαρμόσυνα
ξυπνώντας τοὺς τρίτωνες καὶ τὶς γοργόνες.

Ποσειδῶνια ἄτια φρονιάζουν ἀνυπόμονα,
τὸ γιορτινὸ ἄρμα τοῦ θεοῦ νὰ σύρουν.
Ξεφτέρια καὶ ἀσημόγλαροι καθρεφτίζονται
σπαθίζοντας φιλάρεσκα τὰ νερὰ τῆς Γέρας.

Αἰθέριες μοῦσες οἱ κόρες τῆς Σαπφῶς
τὰ κρινοδάχτυλα ἀσκοῦν σὲ θεῖες λύρες.
Χρυσοντύνεται ἀπ' ἄκρῃ σ' ἄκρῃ τὸ Αἶγαῖο,
ἐωθινὸς μέγας νὰ στηθῇ στὴ Λέσβια γῇ.

Ἀργυρώνητοι μῦστες ἐνεοὶ ἀτενίζουν
τὸν ἀπρόσμενο γνιὸ τῆς Ὀλύμπιας φλόγας.
Τὸν συντρέχουν γενεές ἀρχαίων Ἑλλήνων,
ἔχει πιεῖ ἄλλον ὕδωρ καὶ ἀνίκητος εἶναι.

Γρηγόρης Ν. Κοσσυδάκης

Δικηγόρος

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ - ΣΚΥΘΙΚΗ

Μία ελληνική διάλεκτος

Ἡ γλῶσσα κάθε λαοῦ εἶναι ἐργαλεῖο ἀλλὰ καὶ φορέας πολιτισμοῦ. Εἴτε ὡς προφορικός λόγος (ὁμιλία, διάλογος, συζήτηση) εἴτε ὡς γραπτός εἶναι ἡ ἐκφραση τῆς ταυτότητος τοῦ ἔθνους μαζί με τὰ ἥθη - ἔθιμα καὶ τὴν τέχνη - τεχνολογία του. Καὶ λαοὶ ποὺ ἔχουν κοινὲς γλωσσικὲς ρίζες, ἢ εἶναι συγγενικοὶ (με κοινὸ θεβαίως λίκνο), ἢ λόγῳ κατακτήσεως ὁ κυρίαρχος ἐπιβάλλει τὴ γλῶσσα του ὅπως λ.χ. οἱ Ῥωμαῖοι στοὺς Ἰθῆρες.

Οἱ Σκύθες, ὁ ἀπόμακρος λαὸς («*Σκυθῶν ἐρημία*») τῆς Ν. Ρωσσίας, ποιά γλῶσσα μιλοῦσαν; Ὅταν ἔρχονταν σὲ ἐπαφὴ με τοὺς Ἕλληνες, πῶς συνεννοοῦντο;

ΟΙ ΣΚΥΘΕΣ Δὲν γνωρίζουμε πολλὰ γιὰ τὸν ὑπερήφανο αὐτὸ λαό. Οἱ (πρῶην) Σοβιετικοὶ ἀρχαιολόγοι ἀπὸ τὸ 1960 καὶ μετὰ θρῖσκουν τάφους καὶ οἰκισμοὺς με χρυσὰ καὶ χάλκινα εἶδη, ὅπλα χαλύβδινα κ.ἄ. («*Σκύθης σίδηρος*»: Αἰσχ., «Προμ.»· «*χάλυψ Σκυθῶν*»). Ἡ κατεργασία τοῦ χρυσοῦ ἀλλὰ κυρίως τοῦ χάλυθος προϋποθέτει τεχνολογία καὶ ἀνάλογο πολιτισμό.

Βέβαια οἱ Ἕλληνες ἀποκαλοῦσαν τοὺς Σκύθες «*βαρβάρους*», ὅπως καὶ ἄλλους λαοὺς, ἀλλ' ὅχι με ὑβριστικὴ/περιφρονητικὴ σημασία, ὅπως τοὺς ἀνατολικούς λαοὺς καὶ ἰδίως τοὺς Πέρσες μετὰ τοὺς Περσικοὺς Πολέμους. Ἡ προσφώνηση ἦταν **σκωπτική**, καὶ ὠνόμαζαν ἔτσι τὶς ἀπόμακρες ἐλληνικὲς φυλές, ποὺ λόγῳ χωρο-χροникῆς ἀπομάκρυνσης ὠμιλοῦσαν παρεφθαρμένα ἐλληνικά, ὅπως οἱ Κάρες, οἱ Πόντιοι καὶ οἱ «*βαρβαρόφωνοι Ἡλεῖοι*»! («*Ἡσύχιος*»). Καὶ σήμερα λέμε τοὺς Εὐρυτᾶνες ποὺ κόβουν τὰ φωνήεντα (π.χ. γ' ρούν') «*Κραθαριῖτες*» < Κάρβαροι = δάρβαροι.

«*Βάρβαροι*» λοιπὸν οἱ Σκύθες, δηλ. *βαριαροι* < βαριά (προφορά) κατὰ τοὺς Ἕλληνες ἀλλὰ σεβαστοί, καθὼς ἡ ὀνομασία τους δηλοῖ **σοβαρότητα**: *Σκύθης* < *σκυθρός* = σκυθρωπὸς < *σκιζομαι*. Ὁχι κατηφὴς ἀλλὰ σοβαρὸς / αὐστηρὸς / ὑπερήφανος («*σκυθρωπασμός φιλοσόφων*»). Τὸ ὄνομά του πρέπει νὰ εἶναι αὐτο-ονομασία· ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες νὰ τοὺς ὠνόμασαν ἔτσι, δείχνουν τὴν ἐκτίμησή τους εἴτε κατὰ τὶς συναλλαγές τους εἴτε ὅταν τοὺς χρησιμοποιοῦσαν ὡς «*ὑπηρέτας τοῖς νόμοις*» ἢτοι βοηθοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Πράγματι οἱ Σκύθες ἦσαν οἱ ἐν Ἀθήναις ἀστυνομικοὶ ὑπηρέτες, δικαστικοὶ κλητῆρες ἢ βοηθοὶ τῶν ἀρχόντων ἀγορανόμων. Δὲν ἦσαν λοιπὸν «*δοῦλοι*» (Λεξικὸ Liddell Scott κ.ἄ.), ἀλλὰ «*δακτοφόροι*» καὶ «*τοξόται*» (1.000 κατὰ Σούδα) δημόσιοι λειτουργοί.

Τὰ Πελασγικά/Ἑλληνικά φύλα, προτοῦ ἐξαπλωθοῦν πρὸς δυσμὰς, προχώρησαν πρῶιμα βορειοανατολικά > 10.000 π.Χ. (**Χάρτης 1**), με ἀποτέλεσμα οἱ διάλεκτοι τῶν Σκυθῶν, Σαρματῶν, Σακῶν νὰ διατηρήσουν τὰ ἀρχαῖα στοιχεῖα κάνοντας δυσκολώτερη τὴ γλωσσολογικὴ ἐρευνα (**Εἰκὼν 1**).

ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ Δὲν ἀναφέρονται οἱ γείτονες, τώρα, ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες συγγραφεῖς. Πάντως τὸ ὄνομά τους εἶναι ἐλληνικό. <*Bălgari* = Volga ποταμός < *βολαῖος* = ὀρμητικός.

Εἰκὼν 1. Ἀλαβάστρινο Σκυθικὸ κύπελλο. Διακοσμεῖται ἀπὸ τὸν κατ' ἐξοχὴν ἐλληνικὸ μαϊάνδρο.

γόνους Σκύθες. Ὅντως ὁ Διόδωρος Σικελιώτης ἀναφέρει, ὅτι κατοικοῦσαν περὶ τὸν Ὑαξάρτη ποταμὸ (Βόλγα) μέχρι τὸν Ταναῖν ποταμὸ (Ντόν) καὶ τὴ Μαιώτιδα λίμνη (Ἀζοφική), περιοχὴ ταυτιζόμενη πλήρως μὲ τὴν Velika Balgarija, τὴ Σεβαστή (Γαῖα) Βουλγαρία.

Στὸ **Χάρτη 2** φαίνεται σαφῶς ἡ ἐκδίωξή τους ἀπὸ τοὺς ὑποτιθέμενους συγγενεῖς μογγολικοὺς λαοὺς (Χαζάρους, Μαγνάρους, Ἀβάρους). Μὲ ἀρχηγὸ (= *kral* < *κάρα* - κεφαλὴ) τὸν Ἰσπεριχ (θυμίζει τὸ Γότθο Ὑρλιχ = Ἀλάριχο) Asparuh ἐγκαθίστανται τὸν 6ο αἰ. στὴ σημερινὴ Σερβία - Βουλγαρία. Ἐπομένως οἱ Βούλγαροι εἶναι πελασγικὸς λαός, πού ἐπιστρέφει διωγμένος ἀπὸ τὴν ἐποίκισή του (ὅπως παλαιότερα οἱ Τυρρηνοὶ ἀπὸ τὴν Ἰταλία στὴν Ἠπειρὸ) καὶ ὄχι Μογγόλοι - Τοῦρκοι. Προσωπικὰ δὲν εἶδα σὰ πολὺ ἡμερὰ ταξίδια μου Βουλγάρους μὲ μογγολικὰ χαρακτηριστικά.

ΓΛΩΣΣΑ - ΜΕΘΟΔΟΣ

Ἡ Βουλγαρικὴ εἶναι σλαβικὴ γλῶσσα. Οἱ Β. θεωροῦν πρόγονους τοὺς Πρωτοβούλγαρους - Σκύθες καὶ τοὺς Σλάβους. Ἄν εἶχαν τὴν ἴδια γλῶσσα ἢ ὁ ἓνας λαὸς ἐπέβαλλε στὸν ἄλλο τὴ δική του, εἶναι ἄγνωστο. Πάντως ἡ Βουλγαρικὴ θεωρεῖται ἡ ἀρχαιότερη σλαβικὴ διάλεκτος.

Ἡ γλῶσσα τῶν Σκυθῶν δὲν ἦταν γνωστὴ, ἦταν ἀπλῶς «βαρβαρικὴ». Ἄν ὅμως ταυτισθοῦν οἱ Πρωτοβούλγαροι μὲ τοὺς Σκύθες - Πελασγούς, οἱ ρίζες τῆς Βουλγαρικῆς πρέπει νὰ εἶναι πρωτοελληνικές. Τὴν «ἀρχαιογλωσσολογία» ὑπηρέτησαν ἐξέχοντες ἐπιστήμονες ὅπως ὁ Childe μὲ τὸ «*Protolexicon*» μὲ 66 ἔννοιες/λέξεις (δηλώνουσες μόνο συγγένειες, γεννήματα, ἐργαλεῖα) καὶ ὁ Swadesh μὲ τὸ «*Core Vocabulary*» μὲ 100 λέξεις (ἀντωνυμίες, ἐπίθετα, ὀνόματα, ῥήματα) καὶ συνέκριναν διάφορες χωρο-χρονικὰ γλῶσσες, γιὰ νὰ βροῦν τὸν τρόπο διασπορᾶς τους. Βάσει τοῦ λεξικοῦ τοῦ Sw. ἔκανα τὸν κατάλογο 100 βασικῶν λέξεων, πού ἀκολουθεῖ καὶ τὶς συνέκρινα μὲ τὶς ἀντίστοιχες βουλγαρικὲς - σκυθικὲς (λατινικὰ ὄχι κυριλλικὰ) καὶ ἐπρότεινα τὶς πρωτοελληνικὲς ρίζες. (Συντμήσεις: L. = Λατινικὰ, G. = Ἀρχαῖα Γερμανικὰ.)

Βεβαίως ὅλοι οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ αὐτοορίζονται ἀνδρεῖοι (Κέλτες < *κέλομαι* = ὄρμῳ· *Ρωμαῖοι* < *ρώμη*· Βρεταννοὶ < *βριτὸς* = στιβαρὸς), ξεκινῶντας ἀπὸ τοὺς Πελασγούς - Ἕλληνες (Σελλοὶ < *σφέλιος* = *ἥλιος* + *σελάνη* < *σέλας* = λαμπρὸ φῶς < *εἰ(ί)λη*, δηλ. Ἕλλην = ἀστραφτερός (μάτια), μεγαλοπρεπής).

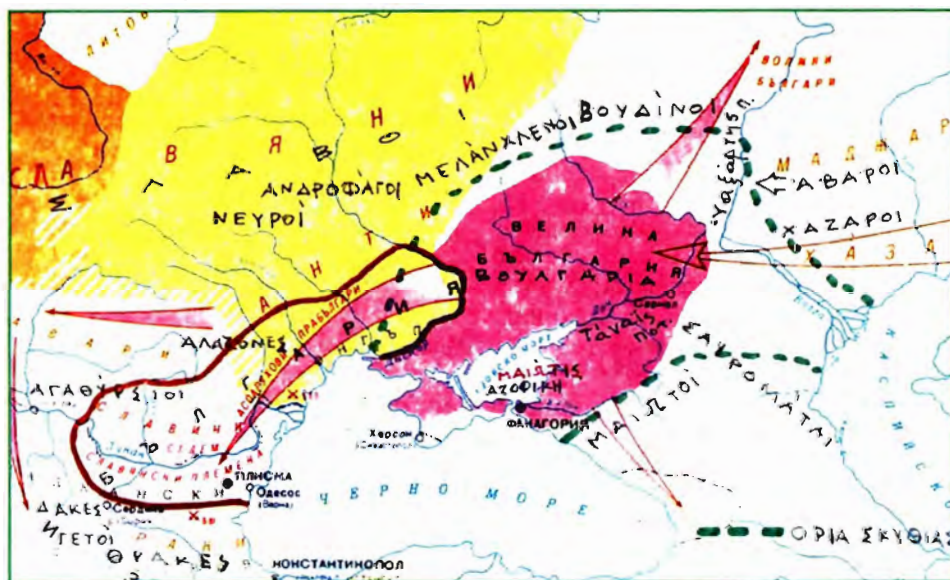
Οἱ Β. σύμφωνα μὲ τὶς ἐγκυκλοπαίδειες εἶναι τοῦρκοι (:), «λαὸς τουρανικὸς» (μογγόλοι), τάταροι (:), συγγενεῖς μὲ τοὺς Ἀβάρους. Οἱ ἴδιοι τοποθετοῦν τὴ κοιτίδα τους στὴν *Ποντικὴν χώραν* (**Χάρτ. 2**), τόσο παλαιὰ ὥστε νὰ ταυτίζουν τοὺς Πρωτοβούλγαρους (*Pra bǎlgari*) μὲ τοὺς προ-

ὄνομα = **ime(n=a)** < ***inema** < ὄνομα
 ἐγὼ = **az** < ***azòs** < αὐτός· σὺ = **ti** < τὸ
 αὐτός = **tòzi** < τοῦτοι· ἐμεῖς = **nòi** < νὺ
 ποῖος = **kòi** < κοῖος
 τί = **chìò** < τίς
 ναὶ = **da** < γα, γε· ὅχι = **ne** < νη-
 ὅλος = **tsjäl** < (σ) ὅλος
 πολὺς = **mnògo** < μέγας· λίγος = **mälco** <
 μαλακὸς
 μέγας = **gòljām** < γογγύλος
 ἓνα = **edin** < ἐνός· δύο = **dvé** < δύο
 μακρὺς = **dälåg** < δόλιχος· κοντὰ = **bliso** <
 πλησίον
 ζεστός = **topäl** < θάλλπος· καυτό = **gòrest** <
 θέρσομαι
 κρύος = **stud** < στυγνός
 γεμάτος = **pälén** < πλέων/πλήρης
 νέος = **nov** < νέFος
 καλὸ = **dobär** < ;
 στρογγυλὸ/κύκλος = **krag** < ***kukros** <
 κύκλος
 ξερὸ = **suh** < σκέλλω
 βάρος = **tezäk** < * **taks** < σακτός
 ὠραίος = **krasiv** < χαρίεις· ἑλαφρὺ = **lek** <
 ἑλαχὺ
 χαρὰ = **radost** < ραστώνη
 γένος / πατρίς / λαὸς = **rod-** < ρίζα → **radix** →
 root
 πατέρας = **bachtà** < πατέρα· μητέρα = **màika** <
 μάτα
 γιὸς = **sin** < (σ)υῖος → Goth. **sunnu**
 ἀδελφὸς = **brat** < φράτηρ· ἀδελφὴ = **sestrà** <
 (σ) ἑορ
 ἄνδρας = **māz** < μένος; γυνή = **zenà** < γυνά
 ἄνθρωπος = **tscevk** < ;
 σκύλος = **kūtse** < κύFων
 βόδι = **vol** < βού-βαλος
 ψάρι = **riba** < γρίπος
 πουλὶ = **pītsa** < πτηνός
 δένδρον = **därvò** < δρυFός
 κρέας = **mesò** < μυὸς
 αἷμα = **kräv** < καρδία → Bret. **kreiv**
 ὅστο = **kost** < L. **costa** < ὅστεον
 γάλα = **mljāko** < L. **mulgeo** < ἀμέλγω
 ἄσγρ = **jañsé** < ὠφέον → G. **ajjar**
 τυρὶ = **sirene** < τύρευμα· καρπὸς = **plod** <
 φλοιδάω
 μαλιὰ = **kosi** < κομιδὴ < κομέω
 κεφάλι = **glavà** < κεβλή = κεφαλὴ
 μάτι = **okò/otsi** < ὁσέ < ὀχζε
 στόμα = **ustrà** < αἰολ. στόμα

σῶμα = **tjālo** < θαλλός = κορμὸς → Fr. **taille**
 χέρι = **rāk** < ἄκρα
 πόδι = **krak** < ἄκρα;
 ζῶ(ο) = **život** < ζωότης = ζωή
 πίνω = **rija** < πίFω
 τρώγω = **jām** < μάFω = μασάομαι
 κτυπῶ = **bijā** < βάκτρον L. **batno**
 βλέπω = **vižda** < Φείδω
 ἀκούω = **tsùva** < σ.κός < ἀκοέω
 ξέρω = **znàja** < γνώσκω
 κοιμᾶμαι = **spja** < (σ) ὑπνός → Lit. **sapnas**
 πεθαίνω = **smärt** < μορτός → L. **mortus**
 ρίχνω = **h-ralja** < ἐκβάλλω
 περπατῶ = **hòdja** < Φόδεύω
 πηγαίνω = **otiva** < διβάω· ἔρχομαι = **idvam** <
 ἔδαινα
 κάνω = **pràvja** < πράττω
 ξαπλώνω = **lja ga** < λέγω
 κάθομαι = **sja dam** < (σ) ἔδομαι
 δίνω = **davam** < δίδωμι
 μπορῶ = **moga** < μογᾶω· θέλω = **iska** < ἴσχω
 μιλάω = **govòrja** < ἀγορεύω
 λόγος/λέξη = **dama** < δημηγορῶ
 μαθαίνω = **ùtsa** < κύω = ἀντι-λαμβάνω
 νοῦς/μυαλὸ = **um** < ***num** < νόημα/νοῦς
 ἡμέρα = **den** < δια· νύκτα = **hochi** < νυκτός
 ἥλιος = **slàntse** < λάμψις· σελήνη = **lunà** <
 σελάνα
 ἄστρο = **zvezdà** < /ἄσθεστος;
 ἄερας = **vaz duh** < = πνεῦμα < θύσ jw;
 νερὸ = **vodà** < Φύδατος → water
 πεδιάδα = **polé** < πλάνος → Fr. **plain**
 πέτρα = **kamāk** < κάχλιξ
 οὐρανὸς = **nèbe** < νεφέλη → L. **nebula**
 κόσμος = **tsviat** < **svet** = λάμπω <;
 γῆ = **zemja** < γάγα
 σύννεφο = **òblak** < ὄμβρος;
 σπίτι = **kāsta** < κλισία → L. **casa**
 κρεβάτι = **leglò** < λέκτρον
 φωτιά = **ògan** < **agni** περσ. < (εξ.) ἀγνισμός;
 μαχαίρι = **noz** < **nokāt** = ὄνυξ < ὄνυξ
 πόλη = **grad** < χόρτος = φράκτης **jardin**
 δρόμος = **pāt** < πατέω
 βουνὸ = **planinà** < κλίνω → G. **hlain**
 θάλασσα = **moré** < μαιρη → L. **mare**
 ποτάμι = **rekà** < ρύακος
 ἄσπρο = **bjā l** < φαλός· μαῦρο = **tsèken**
 κόκκινο = **tservén** < κρόκινος
 κίτρινο = **žàlt** < χλόFος → L. **galbanus**

Χάρτης 1. Οι τρεις προτάσεις - υπόθεσεις μετακινήσεως λαών προς ανατολάς. 'Ο Gimbriaw προτείνει 4η υπόθεση με κοιτίδα τῶν Ἰνδοευρωπαίων (;) τὴν περιοχή τοῦ Πολιτισμοῦ Κουρκάν και ἀντίστροφη ἐξάπλωση (πρὸς Δυσμᾶς);. 'Ο δὲ C. Renfrew θεωρεῖ τὴν Καππαδοκία (ποῖός λαός;) λίκνο τῶν λαῶν Εὐρώπης καὶ Ἀν/Κεντρ. Ἀσίας.

Χάρτης 2. Τὰ παράλια - ἀποικίες Ἑλλήνων, 7ος αἰ. (Περίξ τῆς Ἀζοφικῆς οἱ Σκύθες - Πελασγοί - (γύρω ἑλληνικά τοπωνύμια) - Στὸν ἴδιο χώρο οἱ Πρωτοβούλγαροι ἐκδιώκονται τὸν 6ο αἰ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἐκτὸς ἀπὸ τρεῖς λέξεις (πρόκληση γιὰ τοὺς ἀρχαιολογιστὲς ἀναγνώστες) «καλός», «ἄνθρωπος», «κόσμος» καὶ οἱ 100 ποὺ μὲ ἀμεροληψία διαλέξαμε ταυτίζονται ἐντυπωσιακά, ὥστε νὰ βεβαιοῦται ὅτι ἡ Βουλγαρική - Σκυθική γλῶσσα καὶ φυλὴ ταυτίζονται μὲ τὶς ἀντίστοιχες ἑλληνικές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Κ. Καρμυράντζος, «Συλλαβική Ἑλληνική Γλῶσσα», «Δαυλός», τ. 222, σ. 14145
2. Κ. Καρμυράντζος, «Ἑτυμολογική Γεωγραφία», «Δαυλός», τ. 221, σ. 14041.

Κ. Καρμυράντζος
'Αρχιτέκτων

...«Ξαναανακαλύπτει» τὸν «αἰθέρα» τῶν ἀρχαίων ἢ σύγχρονη Φυσική ΔΙΑΨΕΥΣΘΗΚΕ Η «ΤΕΡΑΤΟΛΟΓΙΑ» ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

«Ἡ ἰδέα τῆς ὑπάρξεως τοῦ αἰθέρα ὑπάρχει κατεγεγραμμένη ἱστορικά ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες φιλοσόφους. Πρὶν τὴν ἐπικράτηση τῆς Θεωρίας τῆς Σχετικότητας στὸ χῶρο τῆς Φυσικῆς ὁ αἰθέρας ἐθεωρεῖτο ὅτι ἔχει τὶς ιδιότητες ἐνὸς “μέσου” – μὲ ἐλαστικὴς ιδιότητες, πὺν ὑπῆρχε παντοῦ καὶ ἦταν ἀπαραίτητο, γιὰ νὰ διαδίδῃ τὴν κυματικὴ φύση τοῦ φωτός. Ἡ ἰδέα τοῦ “φωταγούντος αἰθέρος” ἐκφράσθηκε ἀπὸ τὸν Ἰσαάκ Νεύτωνα στὶς ἀρχὲς τοῦ 1700, ἐπειδὴ θεωροῦσε ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο ἓνα “μέσο”, γιὰ νὰ διαδίδῃ τὴν κυματικὴ φύση τοῦ φωτός καὶ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴ δράση τῆς βαρύτητας. Ἀκολούθως ὁ αἰθέρας ἔγινε ἀναπόσπαστο τμῆμα τῆς Φυσικῆς ἐπιστῆμης, ἕως ὅτου τὰ ἀποτελέσματα τῶν πειραμάτων Μάικelson καὶ Μόρλεϋ γιὰ τὴν μέτρησή του – ἂν καὶ ἔδειξαν σαφῶς τὴν ὑπαρξὴ τοῦ αἰθέρα – ἐρμηνεύθηκαν λανθασμένα ὡς ἔχοντα μηδενικὸ ἀποτέλεσμα. Ἡ θεωρία τοῦ αἰθέρα ἐπανέρχεται στὴ σύγχρονη Φυσικὴ – ἂν καὶ μὲ διαφορετικὰ ὀνόματα – λόγω τῆς ἀνάγκης πὺν προκύπτει, νὰ ὑπάρχῃ μιὰ προ-ατομικὴ ἢ ὑπο-ατομικὴ ἐνέργεια.» ►

Ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Αἰθερόνεια καὶ ὁ Αἰθήρ στὸν Ὅμηρο ΕΚΠΑΗΚΤΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΥΣΙΚΗ

Ὁ Ὅμηρος στὴν ῥαψωδία Ε τῆς Ἰλιάδας ἔχει τοὺς ἑξῆς στίχους: «**Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παρὰ Διομήδεα δῖον ἐμμεμανία θεὰ μέγα δι' ἔδραχε φήγιнос ἄξων θριθοσύνη· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεάν, ἄνδρα τ' ἄριστον**» (στ. 838-840) [Ἑρμηνεία ὑπὸ Α. Καραπαναγιώτου:] Ἐκεῖνη δὲ (ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ) πλήρης πολεμικῆς μανίας ἀνέβαινε εἰς τὴν δίφρον (ἄρμα, ὄχημα) πλησίον τοῦ εὐγενοῦς (ἐνδόξου) Διομήδους, μεγάλως δὲ ἔτριξεν ὁ δρύνος ἄξων ἀπὸ τὸ βάρος· διότι ἐσήκωνε φοδερὰν θεὰν καὶ ἄνδρα ἀνδρειότατον.] Οἱ ἀνωτέρω στίχοι τοῦ Ὁμήρου ἡγεραι ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐποχὴ τὴν ἀπορία καὶ τὸ ἐρώτημα: Πῶς εἶναι δυνατόν ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, πὺν εἶναι κάτι πνευματικὸ καὶ συνεπῶς ἀβαρές, νὰ εἶναι αἷτιο βαρύτητας;

Ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἀρχαιότητα παραδίδονται δύο λύσεις (ἐρμηνεῖες) στὸ περὶ τοῦ: «**μέγα δι' ἔδραχε φήγιнос ἄξων θριθοσύνη**». Ἡ μία ἀναφέρεται ἀπὸ κάποιον ἀνώνυμο συγγραφέα στὸ ἔργο του «Περὶ ἀπίστων» καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς: «**Καὶ πῶς βαρύτητος αἷτιον τὸ ἀβαρές; Φασὶν οὖν, ὅτι ὁποῖον ἂν ἦ τὸ μετέχον, τοιοῦτον ἀνάγκη φαίνεσθαι καὶ τὸ μετεχόμενον. Ἐνὸς γὰρ ὄντος τοῦ μετεχομένου θεοῦ, ψυχὴ μὲν ἄλλως, νοῦς δὲ ἄλλως, φαντασία ἄλλως καὶ αἰσθησις ἄλλως μετέχει, ἢ μὲν ἀνειλιγμένος ὁ δὲ ἀμερίστως, ἢ μὲν μορφωτικῶς ἢ δὲ παθητικῶς. Καὶ ἐστὶ τὸ μετεχόμενον μονοειδὲς μὲν κατὰ τὴν ὑπαρξιν, πολυειδὲς δὲ κατὰ μέθεξιν, ἄλλοτε ἄλλοιον διὰ τὴν αὐτῶν ἀσθένειαν τοῖς μετέχουσι φανταζόμενον. Καὶ οὐ μόνον**» ►

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ ΦΥΣΙΚΟΣ

Τὸ κείμενο αὐτό – ἀντὶ προλόγου τοῦ συντάκτη – συνοψίζει τὴν ἱστορία τῆς παρουσίας τοῦ αἰθέρα στὴν Φυσικὴ καὶ ἀνήκει στὸν φυσικὸ κ. Θανάση Μανταφούνη. Ὁ κ. Μανταφούνης σὲ σχετικὴ του μελέτη, ποὺ δημοσιεύεται στὸ Διαδίκτυο, καταλήγει: «Μπορεῖ κανεῖς νὰ πῇ, ὅτι ἡ διαμάχη μεταξὺ τῶν δύο θεωριῶν, τοῦ Αἰθέρα καὶ τῆς Σχετικότητας, ἡ ὁποία κράτησε σχετικὰ λίγο, στὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα φάνηκε νὰ κλίνει κατηγορηματικὰ ὑπὲρ τῆς δεύτερης. Ὅμως τὰ στοιχεῖα ποὺ παρατέθηκαν εἶναι τόσο ἰσχυρά καὶ ἀδιάβλητα, ποὺ ἀδιάστα θγαίνει τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Θεωρία τῆς Σχετικότητας ἔχει πολλὰ καὶ οὐσιαστικὰ μειονεκτήματα, σὲ βαθμὸ ποὺ θὰ πρέπει στὸ ἐξῆς νὰ θεωρεῖται ἀνεπαρκής. Γιατί μία φυσικὴ θεωρία, ὅσο ἐλκυστικὴ καὶ ἐντυπωσιακὴ κι ἂν εἶναι, ἂν δὲν ἐπιβεβαιώνεται πειραματικὰ ἢ ἂν μὲ κάθε νέο πείραμα χρειάζεται μία νέα ὑπόθεση - πατερίτσα γιὰ νὰ σταθῇ, εἶναι σαφὲς ὅτι πρέπει νὰ καταχωρισθῇ στὸν κόσμον τοῦ παραμυθιοῦ καὶ ὄχι σὰν κεφάλαιο τῆς Φυσικῆς ἐπιστήμης.

» Ἡ πρώτη θεωρία, ἡ Θεωρία τοῦ Αἰθέρα, ἂν καὶ ἀκόμα δὲν ἔχῃ ὀλοκληρωθῇ ἢ ἀνάπτυξή της σὲ ἀπόλυτα ἱκανοποιητικὸ βαθμὸ, παρέχει τὶς ἐγγυήσεις ὅτι θὰ προσφέρῃ ὅλες τὶς ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματα ποὺ τὴν ἀφοροῦν, δεδομένου ὅτι εἶναι μία θεωρία ποὺ συμβαδίζει μὲ τὴν ἐμπειρία, ὅπως αὕτη συγκε-

ταῦτα, ἀλλὰ καὶ βάρους τὸ ἀβαρὲς αἴτιον φαίνεται.» (Βλέπε «*Opuscula Mythologica Physica et Ethica Graeca et Latina*». Amstelodami 1688, σελὶς 95.) Τὸ ἀνωτέρω ἀρχαῖο κείμενο, ἐπειδὴ μοῦ φαίνεται κάπως δύσκολο καὶ σκοτεινὸ, ἀφῆ-
νω σὲ δεινὸ φιλόλογο νὰ τὸ ἐρμηνεύσῃ.

Ἡ λύσις (ἀπάντησις) στὴν ἀπορία δίδει ὁ Σιμπλίκιος (ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοτέλους). Ἡ ἐν λόγω λύσις ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου στὶς «Παραεκβολές» του στὸν Ὅμηρον. Ὁ Σιμπλίκιος λύνει τὴν ἀπορία φιλοσοφικῶς, χρησιμοποιῶντας πρὸς τοῦτο τὴν αἴσθησι. Λέγει ὁ Σιμπλίκιος σχετικῶς: **«Διότι τὸ μὲν νοητὸ πρᾶγματι εἶναι ἀβαρὲς, φαίνεται δὲ ὅτι ἔχει βάρος ὡς αἰσθητό, (καὶ) ὅταν ἤθελε ἐμφανισθῇ κατ' αἴσθησιν** (δηλ. ὅταν γίνῃ ἀντιληπτὸ ἀπὸ τὰ αἰσθητήρια ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου)». Ἐχομε δηλαδὴ ἐδῶ μία νῦξι (ὑπαινιγμὸς) ἀπὸ τὸν Σιμπλίκιο, ὅτι τὸ νοητὸ (ἄνυλο), ὅταν λάβῃ ὑλικὴ ὑπαρξή, τότε ἐμφανίζει καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ βάρους.

Ο ΑΙΘΗΡ ΣΤΟΝ ΟΜΗΡΟ ΚΑΙ ΤΗ «ΘΕΟΓΟΝΙΑ»

Μετὰ τὴν ἔκθεσι τῶν δύο ὡς ἄνω ἀρχαίων λύσεων τῆς ἀπορίας θὰ ἐπιχειρήσωμε νὰ δώσωμε καὶ μίαν ἄλλη λύσις (ἐρμηνεία), τὴν ὁποία μάλιστα θὰ συνδέσωμε καὶ μὲ ὅσα ἡ σύγχρονη Φυσικὴ πρεσβεύει.

Ὁ Ὅμηρος σὲ πλεῖστα σημεία τῆς ἐπικῆς του ποιήσεως ὠμίλησε ἀλληγορικῶς, «ἐκοσμολόγησε» κατὰ τὸν Ἡρακλείδην τὸν Ποντικὸ καὶ τὸν Φουρνοῦτο («Περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως»), τὸν Ἐρατοσθένη καὶ ἄλλα πολλὰ ἔργα ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων. Ἐπανερχόμενοι λοιπὸν στοὺς στίχους τοῦ Ὁμήρου ποὺ πα-

*Ἡ Αἰθερόγεια Ἀθηνᾶ μετ' τὸ δόρυ, τὴν ἀσπίδα, τὴν «αἰγίδα» στὸ στήθος καὶ τὸ «γοργό-
νειο» στὸ κέντρο τῆς ἀσπίδας. Στὰ δύο τελευταῖα σύμβολά της δὲν ἔχουν δοθῇ παραδε-
κτὲς ἐρμηνεῖες, ἀπὸ πολλοὺς ὅμως θεωρεῖται ὅτι συμβολίζουν τὴ σχέση τῆς θεᾶς μετ' τὸν
αἰθέρα καὶ τὴν ἰκανότητά της νὰ «πετᾷ» μετ' ἀστραπιαία ταχύτητα. (Ἀγγειογραφία σὲ
ἐρυθρόμορφο ἀμφορέα τοῦ 500 π.Χ.)*

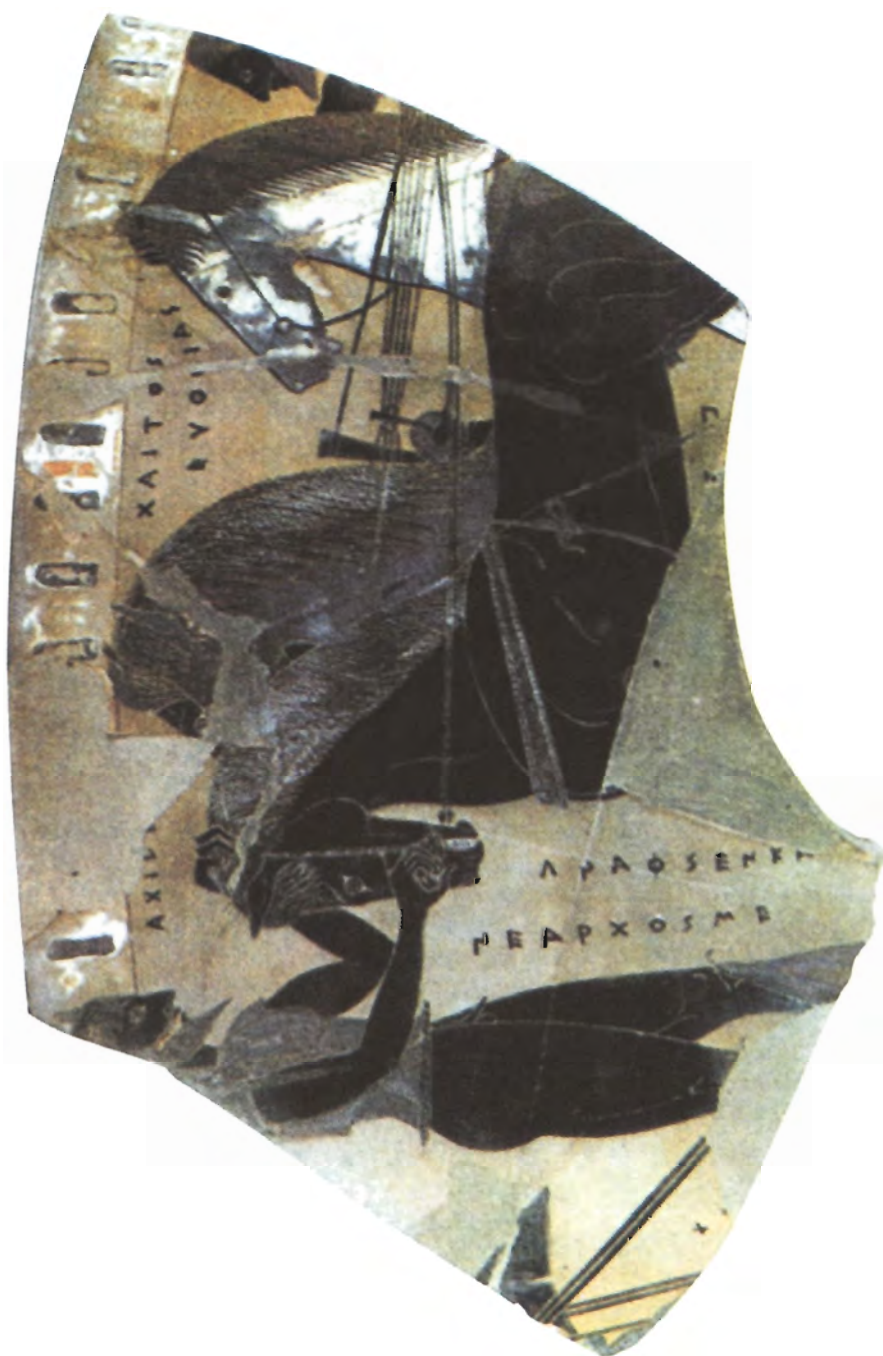
κριμενοποιείται μέσα από τὸ πείραμα.»

ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ Ο ΑΪΝΣΤΑΪΝ ΠΙΣΤΕΥΕ ΣΤΟΝ ΑΙΘΕΡΑ;

Ὁ κ. Ἀθ. Μανταφούνης ἐξ ἄλλου δήλωσε κατόπιν ἐπικοινωνίας μας στὸν «Δ» τὰ ἑξῆς: «Ὁ Ἀϊνστάιν ἔπαιξε μεγάλο ρόλο στὴ στροφή τῆς Φυσικῆς ἐπιστήμης πρὸς τὸν δογματισμό. Οἱ δύο διασημότερες θεωρίες του (Εἰδικὴ καὶ Γενικὴ Θεωρία τῆς Σχετικότητας) εἶναι, ἡ πρώτη ἀντιγραφὴ καὶ συγκόλληση προϋπαρχουσῶν θεωριῶν καὶ ἡ δευτέρη ἀπολύτως λανθασμένη καὶ ἀπολύτως ἀσύμβατη μὲ ἀντικειμενικὰ πειραματικὰ δεδομένα. Τὸ γεγονός ὅτι ἀκόμα καὶ ἡ διασημότερη ἐξίσωση τῆς Φυσικῆς $E=mc^2$, πὸν ἀποδίδεται στὸν Ἀϊνστάιν ἀλλὰ ἀνήκει ἱστορικὰ στὸν Poincaré, μὲ κάνει πολὺ ἐπιφυλακτικὸ σχετικὰ μὲ τὴν προσφορὰ τοῦ Ἀϊνστάιν στοὺς ὑπόλοιπους κλάδους τῆς Φυσικῆς. Δὲν πιστεύω, ὅτι οἱ φυσικοὶ ἀδυνατοῦσαν νὰ βροῦν τὸν αἰθέρα· παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὸ πείραμα τῶν Michelson - Morley στὴν οὐσία ἀνίχνευσε τὸν αἰθέρα, οἱ φυσικοὶ ἦταν ἀπρόθυμοι νὰ δεχθοῦν τὸ ἀπλὸ αὐτὸ συμπέρασμα, καὶ ὠδηγηθήκαμε στὶς θεωρίες τοῦ Lorentz περὶ συστολῆς τοῦ μήκους κ.τ.λ. Ὅσο καὶ ἂν φαίνεται παράξενο, ἀκόμα καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀϊνστάιν σὲ κάποια κείμενα φαίνεται νὰ πιστεύῃ στὴν ὑπαρξὴ τοῦ αἰθέρα. Τὸ συμπέρασμα τοῦ πειράματος τῶν Michelson - Morley τοῦ 1887 εἶναι, ὅτι ὑπάρχει “περιοχή”, ἀπὸ ὅπου μπορεῖ νὰ πάρῃ τιμὲς ἡ σχετικὴ ταχύτητα τοῦ αἰθέρα ὡς πρὸς τὴ Γῆ καὶ συγκεκριμένα

ραθέσαμε στὴν ἀρχή, ἃς δοῦμε ἀπὸ ποῦ παράγεται τὸ ὄνομα Ἀθηνᾶ καὶ πῶς ἀλληγορεῖται. Τὸ ὄνομα «Ἀθηνᾶ» εἶναι «δυσετυμολόγητον» λόγῳ τῆς ἀρχαιοτητάς του. Ἄλλοι εἶπαν, ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀθρεῖν πάντα (ἀθρέω = παρατηρῶ, θεῶμαι, θεωρῶ, ἐπισκοπῶ), δηλαδὴ ἡ ἐπισκοποῦσα τὰ πάντα, γι' αὐτὸ καὶ Ἀθρηναῖν εἶπαν τὴν Ἀθηνᾶ. Ἄλλοι εἶπαν, ὅτι παράγεται τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸ α στερητικὸ καὶ τὸ θανῆ = θηλή, τοῦτέστιν ἄθηλος = ἀδύζαχτη = ἀθήλαστη, ἥτοι ἡ μὴ θηλάσασα, διότι ἡ Ἀθηνᾶ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς. Ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἀθάνατος καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸν αἰθέρα, διότι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔλεγον τὴν Ἀθηνᾶ καὶ Αἰθερόνειαν καὶ ἄλλοι ἄλλως. (Βλέπε σχετικῶς Φουρνούτον, «Περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως» καὶ «Ὡγυγίαν» τοῦ Ἀθαν. Σταγειρίτη, τόμος Γ, σελίδα ΙΙΙ.) Ἐπὶ πλέον ἡ Ἀθηνᾶ ἐκαλεῖτο καὶ Ἀερία, ἐπειδὴ ἀλληγορεῖται καὶ στὸν ἀέρα, ὅπως καὶ ἡ Ἥρα. Κυρίως ἡ Ἀθηνᾶ ἀλληγορεῖται στὴν φρόνησι καὶ σοφία καὶ εἶναι «ἡ τοῦ Διὸς σύνεσις, ἡ αὐτὴ οὐσα τῇ ἐν αὐτῷ προνοία...» κατὰ τὸν Φουρνούτο. Κατὰ δὲ τὸν Ἀθαν. Σταγειρίτη ἡ ἀλληγορία ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ζεὺς εἶναι ὁ νοῦς, Μῆτις ἡ δουλὴ καὶ Ἀθηνᾶ ἡ φρόνησις· ὅθεν ὁ νοῦς βουλευόμενος γεννᾷ τὴν φρόνησιν καὶ σοφίαν. Διὰ τοῦτο ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου, ἐπειδὴ ἐκεῖ εἶναι ὁ θρόνος τοῦ λογικοῦ, ὅθεν προκύπτει ἡ φρόνησις...». Ἀπὸ αὐτὰ συνάγομε, ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀλληγορεῖται στὸν αἰθέρα καὶ στὸν ἀέρα.

Ἄς δοῦμε τώρα, πῶς παρήχθη ὁ αἰθὴρ κοσμολογικῶς καὶ ποιὰ ἡ φύσις του, τὸν ὅποιο, προσθέτομεν, ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ὑπελάμβανε ὅτι ἦτο τὸ πέμπτο στοιχεῖο καὶ μάλιστα «κυκλοφορητικόν». Πρὸς τοῦτο θὰ ἀκολουθήσωμε τὰ λεγόμενα τοῦ

‘Ο Ἀχιλλεύς ἐτοιμάζει τὸ ἄρμα του γιὰ τὴ μάχη, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ φθάσῃ στὴ συνέχεια καὶ θὰ σταθῇ δίπλα του ὡς συμπολεμισ-
στρια ἡ Αἰθερόνια (Αθηνᾶ). Ἀγγειογραφία τοῦ 6ου αἰ. π.Χ. (Εθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο.)

ἀπὸ 1/6 ὡς 1/4 τῆς τιμῆς τῆς τροχιακῆς ταχύτητος τῆς Γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο.»

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤ. ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΙΔΗ

Ὁ «Δαυλὸς» παρουσιάζει τὴν ἐργασία ἑνὸς ἄλλου Ἑλλήνα φυσικοῦ, τοῦ κ. Ἀντώνη Ἀγαθαγγελίδη, ὁ ὁποῖος πρόσφατα ἀνακοίνωσε σχετική του ἐρευνα σὲ διεθνὲς συνέδριο τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πετρούπολης. Τὸ αἶτημα τοῦ κ. Ἀγαθαγγελίδη πρὸς τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Αἰγαίου νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἐργασία του εἶχε ἀπορριφθῇ.

Ν.Μ.: Κύριε Ἀγαθαγγελίδη, ἐρευνώντας τὸ Διαδίκτυο διαπίστωσα, ὅτι εἶστε μέλος τῆς ἐπιστημονικῆς ομάδας “Galilean Electrodynamics” τῆς Μασσαχουσέττης τῶν ΗΠΑ. Περὶ τίνος πρόκειται;

Α.ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΙΔΗΣ: Πρόκειται γιὰ μία ομάδα ἐπιστημόνων, πὺν μέσω ἑνὸς περιοδικοῦ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ τῆς «λογικῆς αἰτιοκρατίας» καὶ «ἀπλότητος» στὴ σύγχρονη Φυσικὴ.

Ν.Μ.: Ποιὰ ἦταν ἡ ἐργασία σας πὺν ἀνακοινώσατε στὸ Συνέδριο Φυσικῆς στὴν Πετρούπολη;

Α.Α.: Αὐτὸ πὺν ἀνακοίνωσα ἦταν μία τριλογία, προῖον πολυετοῦς ἐμπειρίας, στὸ θέμα: «Θεωρητικὴ - Πειραματικὴ Διάψευση τῆς Εἰδικῆς καὶ Γενικῆς Σχετικότητας • Ψευδο - “Σχετιστικὴ” Φυσικὴ (= ἡ Ἐναλλακτικὴ Θεωρία γιὰ ὅλη τὴν Εἰδικὴ καὶ Γενικὴ Σχετικότητα) καὶ

Ἡρακλείδης τοῦ Ποντικοῦ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Σπενσίππου καὶ τέλος τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ἐξῆσε τὸν 4ον αἰῶνα π.Χ., καθὼς καὶ τὰ λεγόμενα τοῦ Λατίνου συγγραφέως Φουρνούτου ἢ Κορνούτου (1ος αἰῶνας μ.Χ.), πὺν ὑπῆρξε στωικὸς φιλόσοφος. Ὁ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς παραλαμβάνοντας, μεταξὺ ἄλλων ἀπὸ τὸν Ὀμηρὸν τὸν στίχο «Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελενεφές, αἰθέρι ναίων» (Ιλιάς Β 412) [Ζεῦ ἐνδοξότατε, μέγιστε, μαυρονέφελε, πὺν κατοικεῖς στὸν αἰθέρα] τὸν σχολιάζει ὡς ἐξῆς: «Πρῶτον ἐπικαλεῖται (ὁ Ὀμηρος) τὸν διεισδυτικὸν αὐτὸν γιὰ τὴν λεπτομέρεια καὶ ταχύτατον αἰθέρα, πὺν ἔλαβε τὴν ἀνωτάτη τάξι (δηλαδὴ τὸν οὐρανόν). Πῦρ καθαρὸ καὶ φύσι ἐλαφρότατη, πὺν ἔτυχε τοῦ ὑψηλοτάτου χώρου». Ἐπὶ πλέον λέγει ὁ Ἡρακλείδης, ὅτι ὁ Ζεὺς ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι παρέχει τὴν ζωὴν στοὺς ἀνθρώπους ἢ ἀπὸ «τὴν ἔμπυρον ζέσιν», καὶ ἀναφέρει καὶ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν Εὐριπίδην, τὸ ἐξῆς: «Ὅρᾳς τὸν ὑψοῦ (ὑπερτεταμένον) τὸν δ' ἄπειρον αἰθέρα, καὶ γῆν πέριξ ἔχοντ' ὕγραῖς ἐν ἀγκάλαις; Τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν». Προσθέτει ἀκόμη ὁ Ἡρακλείδης, ὅτι ἀπὸ τὰ τέσσαρα φυσικὰ στοιχεῖα (γῆ, ὕδωρ, αἰθήρ, ἀήρ) τὰ δύο εἶναι ὑλικά καὶ τὰ ἄλλα δύο πνευματικά.

Ἀπὸ ὅσα ἀναφέρουν ὡς ἀνωτέρω ὁ Ἡρακλείδης, ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Εὐριπίδης συνάγομε τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ ἢ ιδιότητες περὶ τοῦ αἰθέρος:

Αἰθήρ: Διεισδυτικώτατο (γιὰ τὴν λεπτομέρεια) καὶ ταχύτατο, ἐξ οὐρανοῦ (προερχόμενο), πῦρ καθαρὸ, φύσι ἐλαφρότατη, ἄπειρο (κατὰ τὸν Εὐριπίδην) καὶ κυκλοφορητικὸ (κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη) καὶ τέλος πνευματικὸ (στοιχεῖο). Δὲν πρέ-

• «Υπαρξη Αιθέρας Ἀτμόσφαιρας στὴ Γῆ.»

N.M.: *Τί ἀνάγκασε τὸν Ἀινστάιν νὰ ἀποκλείσῃ τὸ στοιχεῖο τοῦ αἰθέρα ἀπὸ τὴν θεωρία του;*

A.A.: Γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, δὲν φταίει μόνο ὁ Ἀινστάιν ἀλλὰ μία συγκυρία ἀτυχῶν συμπτώσεων. Ὁ Ἀινστάιν ὡς θεωρητικὸ μυαλό ἐθέλετο νὰ εἰσαγάγῃ τὴν Σχετικότητά του, ὅπου κανένας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἀντιληφθῇ τὴν ἀπόλυτη κίνηση στὸν χῶρο. Ἡ εἰσαγωγή τῆς Σχετικότητας τοῦ Ἀινστάιν ἐφαίνετο ἀναγκαία, ἀφοῦ οἱ φυσικοὶ ἀδυνατοῦσαν νὰ βροῦνε τὸν αἰθέρα.

N.M.: *Δηλαδή οἱ φυσικοὶ ἀναζητοῦσαν τὸν αἰθέρα καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀπέδειξαν τὴν ὑπαρξή του, ἐγινε ἡ εἰσαγωγή τῆς Εἰδικῆς Σχετικότητας στὴν Φυσικὴ ἀπὸ τὸν Ἀινστάιν;*

A.A.: Ἀκριδῶς.

N.M.: *Αἰθέρας εἶναι ἐλληνικὴ λέξη. Τί σήμαινε στὴν ἀρχαιότητα ἡ λέξη αἰθήρ;*

A.A.: Πράγματι ὁ ὄρος «αἰθήρ» εἶναι τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ὑπονοοῦσε τὸν χῶρο πέρα καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα, ὁ ὁποῖος ἦταν ἡ πηγὴ καὶ ἕδρα τῆς ζωογόνου θερμότητας καὶ τοῦ φωτός. Ὁ Ἀριστοτέλης παρέδωσε τὸν ὄρο στὴν Ἀναγέννηση, γιὰ νὰ τὸν παραλάβουν οἱ μεγάλοι φυσικοὶ Newton, Huygens, Fresnel, Maxwell, Michelson κ.ἄ. μέχρι τὶς ἡμέρες μας. Ὅλοι οἱ μεγάλοι φυσικοὶ πὺν ἀνέφερα (ὅλοι, ἐκτὸς τοῦ Ἀινστάιν) ὑποστήριζαν ὁ καθε-

πει μέχρις ἐδῶ νὰ ξεχνᾶμε, ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ ἐκαλεῖτο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνες **Αἰθερόνεια** καὶ ὅτι ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἔμπυρος ζῆσις» (καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ Ἀθηνᾶ εἶναι αἰθήρ καὶ πῦρ **εἰλικρινές** = καθαρὸ).

Ὁ Φουρνούτος ἢ Κορνοῦτος λέγει (σὲ παράφρασι) τὰ ἐξῆς: «**Πάλι λοιπὸν ἰστόρησαν, ὅτι ἐγινε τὸ Χάος, ὅπως ἀκριδῶς λέγει ὁ Ἡσίοδος καὶ μετὰ ἀπὸ τὸ Χάος ἡ Γαῖα καὶ ὁ Τάρταρος καὶ ὁ Ἔρως. Ἀπὸ τὸ Χάος δέ, ὅτι ἐγεννήθη τὸ Ἔρεβος καὶ ἡ Νύκτα. Ἀπὸ τὴν Νύκτα ὁ Αἰθήρ καὶ ἡ Ἡμέρα.**» Καὶ ἀφοῦ ἀναφέρει ὁ Φουρνούτος τὸ σχετικὸν ἀπόσπασμα, ἥτοι τοὺς στίχους ἀπὸ 116 ἕως 123 τῆς «Θεογονίας», προσθέτει: «**Ἡ Γαῖα ἐγινε κατὰ συνίησιν (κατακάθισιν), ὁ ἀήρ κατὰ ἀνάδοσιν (ἀνύψωσιν, ἀναθυμίασιν), τὸ δὲ λεπτομερές τοῦ ἀέρος ἐγινε πῦρ, ἡ δὲ θάλασσα (ἐγινε) κατὰ ἐκμύξησιν (σύνθλιψιν ἢ ἐκθλιψιν)...** Ἐκ τῆς Νυκτός, ὅτι ἐγινε πάλιν ὁ αἰθήρ, διότι βλέπομε τὸν αἰθέρα στὰ ἄστρα κατὰ τὴν διάρκεια τῆς νυκτός... Εἶναι μὲν τὸ Χάος, τὸ πρὸ τῆς διακοσμήσεως γινόμενο ὕγρον (ῥευστόν), ἀπὸ τῆς χύσεως ἔστι ὠνομασμένο, ἡ τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον εἶναι κάος, διότι καὶ αὐτὸ κέχεται (ἔχει χυθῇ) γιὰ τὴν λεπτομέρειά του. Ἦταν δὲ κάποτε πῦρ τὸ πᾶν καὶ θὰ γίνῃ πάλι περιοδικῶς ("ἦν δὲ ποτε πῦρ τὸ πᾶν καὶ γενήσεται πάλιν ἐν περιόδῳ")...».

Παρακάτω ὁ Φουρνούτος μεταξὺ ἄλλων προσθέτει: «**Ὁ πρῶτος ἀρθεὶς (ἀνύψωθεις) ἀπὸ τοῦ ἀρχεγόνου ὕγρου (τοῦ Χάους, τοῦ Πυρός) ἀήρ, ζοφώδης (βαθύτατα σκοτεινός, πυκνὸ σκοτάδι) ἦτο, ἔπειτα λεπυνόμενος εἰς αἰθέρα καὶ φῶς μετεβλήθη.**» (Βλέπε σχετικῶς: Φουρνούτου, «Περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως».)

Ἀπὸ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Φουρνούτου συνάγομε τὴν ἐξῆς λογικὴ σειρὰ πα-

νας ξεχωριστά τὴν **ἀναγκαιότητα** ὑπαρξης τοῦ αἰθέρος. Ἀκόμη καὶ σήμερα, ἐὰν προσέξετε, οἱ θεωρητικοὶ φυσικοὶ τῆς Θεωρίας τῶν Πεδίων καὶ τῆς Σωματιδιακῆς Φυσικῆς μιλοῦν γιὰ τὸ «κενό», ποὺ δὲν εἶναι κενό. Ὅμιλοῦν γιὰ «ἐνέργεια κενοῦ» καὶ βέβαια ἀποφεύγουν τὴν λέξη - ταμποῦ «αἰθέρας», γιὰ νὰ μὴν γελοιοποιηθοῦν ἐρχόμενοι σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Ἀινστάιν.

Ἡ ὑπαρξη τοῦ αἰθέρα εἶναι ἀνάγκη στὴ Φυσικὴ. Τίποτα δὲν γίνεται στὸν «ἄδειο» κενὸ χῶρο. Ὡς ἀπλὸ παράδειγμα θὰ χρησιμοποιήσω τὸν ἥχο. Γιὰ νὰ διαδοθῇ τὸ ἡχητικὸ κύμα, θέλει ἓνα ὑλικὸ μέσο (ἀέρα, ὕγρὸ, στερεό). Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ τὸ φῶς. Ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ διαπιστώθηκε ὅτι τὸ **φῶς ἦταν κύμα**, τότε ἦταν ἀνάγκη νὰ ἐπινοηθῇ ἓνα φορέας, γιὰ νὰ διαδίδῃ τὸ φῶς. Τὸ μέσο αὐτὸ ὠνομάσθηκε αἰθέρας πρὸς χάριν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Σκέψης καὶ θεωρήθηκε ὅτι ἦταν ἀρκούντως λεπτῆς ὑφῆς, ὥστε νὰ διέρχεται ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν ὕλη (καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἀνάμεσα στὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα ἀνακαλύφθηκαν ἀργότερα).

N.M.: Ὁ αἰθέρας τί ἄλλες ιδιότητες διαθέτει ἐκτὸς ἀπὸ τὸ νὰ διαδίδῃ τὸ φῶς;

A.A.: Γιὰ λόγους φυσικῆς οἰκονομίας φαντάζομαι πὼς ἔχει κι ἄλλες ιδιότητες. Κυρίως ἐνδιαφέρθηκα γιὰ τὴν διάδοση τοῦ φωτός, δηλαδὴ περιωρίστηκε στὴν ὀπτικὴ χρῆση τοῦ αἰθέρα («**φωτοφόρος αἰθέρας**»). Ἄς μὴ ξεχνᾶμε, ὅτι ἡ καὶ Θεωρία τῆς Σχετικότητας ἦταν κατ' ἀρχὰς Φυσικὴ τοῦ Φωτός.

N.M.: Πὼς μπορεῖ νὰ ἀναζητήσῃ κανεὶς τὴν ἐπαλήθευση τῆς ὑπαρξης τοῦ αἰθέρα;

ραγωγῆς τοῦ αἰθέρος: Χάος = ἀρχέγονο ὕγρὸ (ῥευστό), Πῦρ, Ἀῆρ (ζοφώδης καὶ σκοτεινός), Αἰθήρ καὶ Φῶς (λεπτότατα). Βλέπομε ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω, ὅτι ὁ αἰθήρ εἶναι καὶ φῶς, ἢ ὅτι τὸ φῶς εἶναι μέρος τοῦ αἰθέρος.

Συνοψίζοντας λοιπὸν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ αἰθέρος, ποὺ ἔχομε μέχρι ἐδῶ ἀναφέρει, ἔχομε τὰ ἑξῆς: Ὁ Αἰθήρ εἶναι: ἄπειρος, διεισδυτικώτατος, ταχύτατος, φύσεως ἐλαφροτάτης, κυκλοφορητικός, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (σύμπαντος) προερχόμενος, πῦρ (θερμικὴ ἐνέργεια) καὶ φῶς. Βλέπομε, ὅτι ὠρισμένα ἢ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ του εἶναι σὲ ὑπερθετικὸ βαθμό: διεισδυτικώτατος, ταχύτατος, ἐλαφρότατος. Προέρχεται ἐκ τοῦ σύμπαντος καὶ ἐμφανίζεται καὶ ὡς θερμικὴ ἐνέργεια καὶ ὡς φῶς, ποὺ ὁρᾶται στὰ ἄστρα (**ὅτι ὁρῶμεν τὸν αἰθέρα τοῖς ἀστράσιν ἐν τῇ νυκτί** κατὰ τὸν Φουρνούτο).

Η «ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ» ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

Ἀναζητῶντας σήμερα στὴν σύγχρονη Φυσικὴ ἐπιστημονικὸν ὅρον, ὁ ὁποῖος νὰ περιλαμβάνῃ ὅλα τὰ ἀναφερθέντα χαρακτηριστικὰ τοῦ αἰθέρος, δὲν θὰ εὕρισκαμε ἄλλον καταλληλότατο ἀπὸ τὸν ὅρο **«ἀκτινοβολία» (radiation)**. Ἀκτινοβολία σημαίνει σήμερα ὅλους τοὺς τρόπους, μὲ τοὺς ὁποίους μπορεῖ νὰ ἀκτινοβολῇ ἓνα ἄτομο, καὶ περιλαμβάνει τὶς ἀκτῖνες χ καὶ γάμμα, τὰ φορτισμένα σωματίδια καὶ ὅλα τὰ οὐδετερόνια (νετρόνια).

Ἡ σύγχρονη Φυσικὴ παραδέχεται, ὅτι ἡ ὕλη καὶ ἡ ἐνέργεια εἶναι διαφορετικὲς μορφές τοῦ ἰδίου πράγματος. Ὁ Α. Ἀινστάιν ἀπέδειξε τὸ 1925, ὅτι ἡ μᾶζα

Α.Α.: Προϋποθέτει να κάνης κάποιες υποθέσεις για το πώς συμπεριφέρεται ο αἰθέρας και να ακολουθήσουν πειράματα, που να επαληθεύσουν την υπόθεση. Πράγματι έχουν γίνει πολλές και διάφορες υποθέσεις για την συμπεριφορά του αἰθέρα. Ὁ φυσικός πάντα πρέπει να διαλέγη ἐκείνη τὴν ἀπλὴν υπόθεση που συμφωνεῖ με τὸ πείραμα.

Ν.Μ.: *Ἐχουν γίνει λάθη στὴν ἀναζήτηση τοῦ αἰθέρα;*

Α.Α.: Βέβαια, ἔγιναν τρομερά και μοιραία λάθη, ἀφοῦ τὸν αἰθέρα τὸν βρήκαμε ἤδη ἀπὸ τὸ 1910 ἢ τὸ 1925 και τὸν «κουκουλώσαμε». Στὴν ἐργασία μου ἀποδεικνύω, ὅτι τὰ λάθη και οἱ ἀνεπάρκειες τῆς Σχετικότητας τοῦ Ἀϊνστάιν καταδεικνύουν ξεκάθαρα (ὄχι μόνον ὡς ἀντίθεση ἀλλὰ και ὡς ἀναγκαῖο συμπέρασμα) τὴν ὑπαρξη τοῦ αἰθέρα γύρω ἀπὸ τὴν Γῆ. Γύρω ἀπὸ τὴν Γῆ μέχρι ἐνὸς ὕψους, ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ἔλξη τῆς Γῆς, ὑπάρχει ἡ Αἰθέρια Ἀτμόσφαιρα τῆς Γῆς, ἡ Αἰθέρια Γήινη Ἀτμόσφαιρα (ΑΓΑ).

Ν.Μ.: *Τί συνέβη και «χάθηκαν» οἱ ἀπλὲς αὐτὲς σκέψεις;*

Α.Α.: Τὸ παιχνίδι τῆς ἀπλότητας χάθηκε μόνο στὰ μοντέλλα τοῦ αἰθέρα που προτάθηκαν. Ὑπάρχει στὴν Ἀστρονομία ἓνα φαινόμενο, που λέγεται «ἐτήσια ἀστρονομικὴ ἀποπλάνηση φωτός», σύμφωνα με τὸ ὁποῖο ἡ θέση τοῦ κάθε ἀστεριοῦ παίζει στὸν Οὐρανὸ ἀνάλογα με τὴν κατεύθυνση τῆς ταχύτητας τῆς Γῆς περὶ τὸν ἥλιο. Ἡ ἐξήγηση που δόθηκε ἀρχικὰ μοιάζει καταπληκτικὰ με τὸ γνωστὸ «φαινόμενο τοῦ ποδηλάτου», που εἰσπράττει ὅλη τὴν βροχὴ ἀπὸ μπρο-

και ἡ ἐνέργεια εἶναι ἰσοδύναμα με τὴν περίφημη σχέσι $E = mc^2$, ὅπου $E =$ Ἐνέργεια, $m =$ μᾶζα και $c =$ ταχύτης φωτός $= 3.10^8$ ἀνὰ δευτερόλεπτο. Ἡ ἀνωτέρω σχέση φανερώνει, ὅτι: α) ἡ ἐνέργεια δύναται νὰ μετατραπῇ σὲ μᾶζα (ὕλη) και ἀντιστρόφως β) μία πολὺ μικρὴ ποσότητα ὕλης (μᾶζας) ἀποδεδειγμένως τεράστια ποσότητα ἐνέργειας και γ) ἐὰν ἓνα ἀντικείμενο ἀκτινοβολῇ ἐνέργεια E , τότε ἡ μᾶζα (m) του ἐλαττώνεται κατὰ τὸν λόγο (κλάσμα) E πρὸς τὸ τετράγωνο τῆς ταχύτητας τοῦ φωτός (c^2).

Ἐκ τῆς σύγχρονης Φυσικῆς λοιπὸν μαθαίνομε, ὅτι ἡ ἐνέργεια μετατρέπεται σὲ μᾶζα (ὕλη, σῶμα). Ἐπίσης μαθαίνομε, ὅτι ἡ ἀκτινοβολία εἶναι ἐνέργεια και ὅτι, ὅταν ἓνα σῶμα (μᾶζα) εἶναι ἐγγὺς ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀποκτᾷ βάρος (ἔλξι τῆς γῆς). Ὡστε ἔχομε τὸ σχῆμα: Ἐνέργεια (ἀκτινοβολία) – μᾶζα – βάρος.

Ἐχοντας λοιπὸν ὑπ' ὄψιν ὅλα ὅσα μέχρι τώρα ἔχουν λεχθῇ, ἐπανερχόμεθα στὸ ὄνομα Ἀθηνᾶ, που ἀλληγορεῖται στὸν αἰθέρα, διότι ἡ Ἀθηνᾶ ἐκαλεῖτο **Αἰθερόνια**. Ὁ αἰθήρ, ὅπως εἴπαμε, εἶναι ἡ ἀκτινοβολία, και ἡ ἀκτινοβολία εἶναι ἐνέργεια. Ἡ Ἀθηνᾶ ἦλθεν ἐξ οὐρανοῦ («Ἦλθε δ' Ἀθήνη οὐρανόθεν» κατὰ τὸν Ὅμηρο, Ἰλιάς E 194) και ἐκάθισε ἐπάνω στὸ ἄρμα (ὄχημα) τοῦ Διομήδη και πλησίον αὐτοῦ, με ἀποτελεσμα νὰ κάνη νὰ τριζῇ ὁ δρυῖνος ἄξοντας τοῦ ὀχήματος τοῦ Διομήδη λόγῳ τοῦ βάρους (**δριθοσύνη**) τῆς Ἀθηνᾶς και διότι ἐσήκωνε φοβερὴ θεὰ και ἄνδρα ἀνδρείοτατο (**μέγα δ' ἔδραχε φήγινοσ ἄξων δριθοσύνη· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεὰν ἄνδρα τ' ἄριστον**: Ἰλιάς E 838). Ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ ἄρμα τοῦ Διομήδη εὐρίσκεται

στά του, ή αυτό που βλέπουμε από το πλάι ενός κινούμενου αυτοκινήτου· τότε, αν ή βροχή πέφτη κατακόρυφα έξω από το αυτοκίνητο, ό παρατηρητής μέσα στο κινούμενο αυτοκίνητο βλέπει την βροχή νά έρχεται από ψηλά προς τά κάτω - και - πίσω. Βροχή έδω είναι τó σωματιδιακό μοντέλλο του φωτός. Μιάς και τó φώς είναι κύμα, πρέπει νά ασχοληθούμε με τó φώς σαν κύμα και κατ' ανάγκην με τόν αϊθέρα.

Ύπενθυμίζω, ότι ανακάλυψα ένα λάθος ύπολογισμών στην Γενική Σχετικότητα, ή όποία μάς δείχνει κατ' ευθείαν την ύπαρξη της ΑΓΑ. Πρέπει νά πώ, ότι στο Διεθνές Συνέδριο Πετρουπόλεως οί Ρώσσοι με πλησίασαν στο τέλος της όμιλίας μου και μου είπαν: «Έχεις δίκιο για την ΑΓΑ. Συμμετείχαμε στο Πρόγραμμα τών Δορυφόρων και έχουμε ανακαλύψει κι έμεις την ΑΓΑ, ή όποία δημιουργεί “έπαγωγές” στους δορυφόρους». Όμως μιλήσαμε και για τόν «γεωσύγχρονο δορυφόρο» τους.

Ή Αϊθέρια Γήινη Ατμόσφαιρα (ΑΓΑ) είναι έδω, γύρω από την Γή. Αυτό ύποστήριζαν οί άρχαίοι μας πρόγονοι. Και μένω άφωνος για την γνώση τους και αντιπαράβάλλω έμάς τούς σύγχρονους φυσικούς, που χρειαστήκαμε ένα όλόκληρο 20ό αιώνα «τερατολογία» (έννοώ την Θεωρία της Σχετικότητας), μέχρι νά τó αντιληφθούμε.

Νάνου Μπίσκα

έπάνω στη γή. Για νά έχη βάρος ή Αθηνά, πρέπει νά έχη ύλη (μάζα), ώστε νά έλκεται από την γή (βάρος). Έτσι λοιπόν ή Αθηνά = Αϊθήρ = Ακτινοβολία = Ένέργεια, έλθούσα έπάνω στη γή, ένεσαρκώθη, ήτοι έλαβε ύλικήν ύπαρξη (μάζα), με αποτέλεσμα νά έχη βάρος (έλιξι της γής) και έκανε νά τριζή ό δρύινος άξονας του όχηματος του Διομήδη. Διά τών άνωτέρω για πρώτη φορά διατυπώνεται από τόν Όμηρο ή άρχή της μετατροπής της ενέργειας σε μάζα και ή σχέση που υπάρχει μεταξύ μάζας και ενέργειας, την όποιαν άρχή και σχέση μετά από χιλιάδες χρόνια διτύπωσε μαθηματικώς ό Αϊνστάϊν με την περίφημη εξίσωση $E = mc^2$.

Ό Όμηρος και προ άυτού ό Όρφενός και μετ' αυτόν ή συγχρόνως ό Ήσιόδος υπήρξαν οί πατέρες πολλών φυσικών άρχών, όπως δέ φαίνεται από όσα αναπτύξαμε, ό Όμηρος είναι και πατέρας της άρχής της μετατροπής της ενέργειας σε μάζα, άρχής που ισχύει τόσο λαμπρά στην σύγχρονη Φυσική.

Δημ. Κων. Μαργέτης

Αντιπρόεδρος (ίπτ.) έ. α.

Βιβλιογραφία

1. "Opuscula Mythologica Physica et Ethica Graeca et Latina", Amstelodami 1688. (Τά έργα: Φουρνούτου, «Θεωρία περί της τών θεών φύσεως», Ήρακλείδου του Ποντικού, «Όμηρικοί Αλληγορίαι», Άωνύμου, «Περί Απίστων».)
2. Αθανασίου Σταγειρίτου, «Ωγυγία», τόμος Γ', Βιέννη 1817.
3. Όμήρου, «Ιλιάς», υπό Α.Ε. Καραπαναγιώτου. Αθήνα 1893.
4. Ήσιόδου, «Απαντα», υπό ΑΙ. Rzach, Λειψία 1902.
5. «Dictionary of Scientific Literary», υπό Richard P. Brennan, New York κ.λπ. 1992.
6. Ford, «Κλασική και Σύγχρονη Φυσική», έλληνική μετάφρασι, έκδ. Γ. Πνευματικού, Αθήνα 1980.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Ἡ αὐθεντικώτερη ὑλοποίηση τῆς ἰδέας τοῦ ἑλληνικοῦ κάλλους

Ἀρχιτεκτονικὴ εἶναι ἡ Τέχνη τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ διακοσμεῖν τὰ κτήρια συμφώνως πρὸς ὠρισμένους κανόνες· κατ' ἐπέκτασιν, εὐρυθμία καὶ τήρησι ὠρισμένων ἀναλογιῶν στοὺς καλλιτεχνικοὺς ἔργους. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εἶναι μία τῶν ἑξὶ Καλῶν Τεχνῶν, μετέχουσα καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ ὀφείλουσα τὴν γένεσίν της σὺν ὑλικῇ ἀνάγκῃ τοῦ ἀνθρώπου.

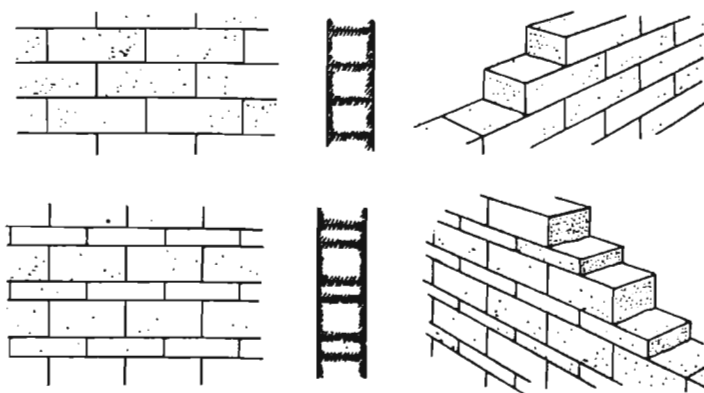
Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ὁ ἄνθρωπος συνειδητοποίησε τὴν ἀνάγκη δημιουργίας μόνιμης κατοικίας, εὗρισκομε τὰ πρῶτα ἔχνη τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μὲ πρῶτα ὑλικά τοὺς λίθους καὶ τὰ κλαδιά. Τὰ μνημειώδη ἔργα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τῶν Κλασικῶν καὶ Ἑλληνιστικῶν χρόνων δὲν εἶναι ἀνεξάρτητα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ προηγήθησαν στὸν ἴδιον χῶρον. Ἀποτελοῦν τὴν κορυφωσὶ μίαν μακροχρόνιαν οἰκοδομικὴν προσπάθειαν. Βασικὰς ἀρχαίς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν οἰκοδομημάτων εἶναι ἡ συμμετρία καὶ οἱ ἀναλογίαι. Ὁ σοφὸς ἀρχιτέκτων πρέπει νὰ σκεφθῇ τὴν σχέσιν τοῦ μὲ τὴν ὁμορφίαν, χωρὶς νὰ χάνεται θεδαίως ἢ ὀρθῇ ἐντύπωσιν. Στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Παλαιολιθικὴν ἐποχὴ συναντοῦμε τοὺς πρῶτους οἰκισμοὺς. Ἐν συνεχείᾳ περνᾶμε εἰς τὴν Νεολιθικὴν ἐποχὴν καὶ μέχρι τὴν Μινωικὴν, Μυκηναϊκὴν, Γεωμετρικὴν καὶ Κλασικὴν περίοδον βλέπομε τὴν συνεχῆ ἀνάπτυξιν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἕως τὸν βαθμὸν τῆς τελειότητος.

«Σημαντικὸ στοιχεῖον εἶναι ἡ ἀδιάκοπη συνέχεια τῶν οἰκισμῶν ἀπὸ τὴν Παλαιολιθικὴν - Μεσολιθικὴν ἕως καὶ τὴν Νεολιθικὴν ἐποχὴν. Ἐνα παράδειγμα εἶναι ὁ οἰκισμὸς τοῦ σπηλαίου Φράγχθι, ὅπου τὰ πρῶτα ἔχνη ζωῆς φθάνουν ὥς καὶ 20.000 ἔτη π.Χ. Τὴν ἴδιαν ἐποχὴν (Βούρμεϊος Περίοδος) ὅλη ἡ Βόρειος Εὐρώπη καλύπτεται μὲ πάγους» (B.F. Schnorrnberg, ἐφημερίδα «Frankfurter Allgemeine», 7 Ἰουλίου 1976). Ἀλλὰ παρόμοια παραδείγματα εἶναι οἱ οἰκισμοὶ τοῦ Σέσκλου, τῆς Καστοριάς, τῆς Κύθνου, τῆς Ἀργισσας κ.ἄ.

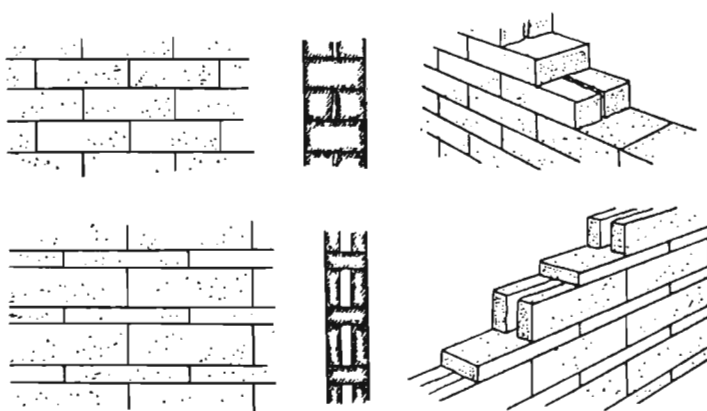
Στὴν Κρήτη συμφώνως μὲ τὶς ἀνασκαφὲς ἀπὸ τὸ 7.000 π.Χ. ὑπάρχουν οἱ πρῶτοι συνοικισμοί· στὴν Κνωσό, τὸν Ζάκρο, τὰ Μάλλια, τὴν Φαιστό κ.λπ. Στὴν Κνωσό συναντοῦμε τὶς ἐπαύλεις καὶ ἕναν ὁλόκληρον οἰκισμό, ὁ ὁποῖος καλύπτει ἐπιφάνεια 20.000 τ.μ. Τὰ διαμερίσματα ἦσαν πολυόροφα, παρεῖχαν ἄνετη διαμονὴ καὶ διέθεταν συστήματα φυσικοῦ κλιματισμοῦ μὲ τὶς «θεράντες» καὶ τὶς στοές, τέλεια ὑδρευσι καὶ ἀποχέτευσι, λουτρὰ (διατηροῦνται μέχρι σήμερα σὲ καλὴ κατάστασι) καὶ σωστὸ φωτισμό. Τὰ ὑλικά ποὺ χρησιμοποιήθηκαν εἶναι λίθοι, ἀσβεστόλιθος, γυψόλιθος, πωρόλιθος, πλίνθοι· ξύλο γιὰ τὶς θύρες, τὰ παράθυρα καὶ τὶς ὀροφές. Οἱ τοῖχοι ἦσαν σκεπασμένοι μὲ ἀσβεστοκονίαμα, διακοσμημένοι μὲ θέματα ἀπὸ τὴν φύσι καὶ τὴν καθημερινὴ ζωὴ, μὲ μεγάλη ποικιλία χρωμάτων.

Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ προδίδουν μίαν ἀνεπτυγμένη κοινωνία μὲ σύνθετες δραστηριότητες, θρησκευτικὲς, ἐμπορικὲς, καλλιτεχνικὲς, διοικητικὲς. Ἡ κυριαρχία τοῦ Μινωικοῦ πολιτισμοῦ ἦταν ἀδιαμφισβήτητη. Παρόμοια ἀνάπτυξι ἔχομε καὶ εἰς τὰς «πολυχρύσους Μυκῆνας», τὴν Τίρυνθα, στὴν Κεντρικὴν Ἑλλάδα, μὲ χαρακτηριστικὸ στοιχεῖο τὰ «κυκλώπεια τεῖχη». Τὸ πάχος τοὺς φθάνει τὰ 10 μέτρα καὶ σὲ ὠρισμένα σημεία (Τίρυνθα) τὰ 17,5 μέτρα. Οἱ μεγάλες καταστροφὲς δημιουργήθηκαν ἀπὸ σεισμοὺς (οἰκισμοὶ τῆς Θήρας), πλημμύρες καὶ ἄλλους φυσικοὺς παράγοντες. Οἱ μεγαλύτερες καταστροφὲς ὅμως ὠφείλοντο στοὺς ἐμφυλίους πολέμους.

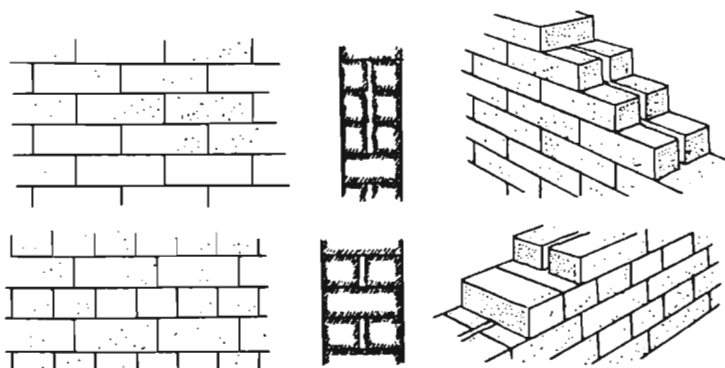
Ξεχωριστὴ θέσι κατέχουν τὰ ὑδρευτικὰ καὶ ἀποχετευτικὰ συστήματα τῶν ἀρχαίων· ἡ κατασκευὴ ὑδραγωγείου στὴν Κνωσό, ποὺ μεταφέρει τὸ ὕδωρ ἀπὸ μιὰ πηγὴ ποὺ βρίσκεται 10 χιλιόμετρα μακριά· στὴν ἀκρόπολι τῶν Μυκηνῶν 18 μέτρα κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς ὑπάρχει ἡ «Περσεΐα κρήνη»: τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖο τροφοδοτοῦσε τὴν πηγὴ, ἐπήγαζε 360 μέτρα μακρύτερα καὶ ἔφθανε μὲ πήλινους ἀγωγούς· στὴ Σάμο (6ος π.Χ. αἰών) τὸ καταπληκτικὸν «Ὁρυγμα», ἔργο τοῦ ἀρχιτέκτονος Εὐπαλίνου ἀπὸ τὰ Μέγαρα, ὁ ὁποῖος μὲ ἀκριβεῖς μετρήσεις κατάφερε νὰ ἐνώσῃ μὲ ἐλάχιστη ἀπόκλισι τὸν ὑπόγειο διάδρομο ποὺ ἐσκάπτετο συγχρόνως καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς τοῦ λόφου (βλέπετε τὴν θαυμάσια ἔρευνα τοῦ ἀρχιτέκτονος Κ. Καρμιράντζου μὲ τίτλο «Εὐπαλίνειο Ὁρυγμα: Τὸ 8ο

Σχήμα 1α, β (βλέπε στο κείμενο.)

Σχήμα 2α, β (βλέπε στο κείμενο.)

Σχήμα 3α, β (βλέπε στο κείμενο.)

θαῦμα τοῦ Κόσμου» στὸν «Δαυλό», τ. 226, Ὀκτώβριος 2000). Ὁ Ἀξιὸν ἀναφορᾶς εἶναι, ὅτι σπανιώτερα συναντᾶμε μολύβδινους ἀγωγούς γιὰ τὴν ὑδρευσι, διότι ἦτο γνωστὴ ἡ βλάβη ποὺ ἡδύνατο νὰ προκαλέσῃ ὁ μολύβδος στὴν ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου.

Στοὺς Κλασικοὺς χρόνους δὲν νοεῖται πόλι χωρὶς θέατρο, γυμνάσιο, ἀγορά, ναοὺς. Ὡς πρότυπα οἱ περισσότερες πόλεις εἶχαν τὶς προηγούμενες, οἱ ὁποῖες εἶχαν καταστραφῇ καὶ ἐκτίζοντο ἐπάνω ἢ δίπλα ἀπὸ αὐτές. Αὐτὸς ὁ πολεοδομικὸς τρόπος ὠνομάζετο «Ἀττικός». Ἀντιθέτως οἱ πόλεις ποὺ στηρίχθηκαν ἐξ ἀρχῆς σὲ σχέδια καὶ προγράμματα, ὅπως οἱ ἀποικίες ἢ οἱ πόλεις μετὰ ἀπὸ καταστροφὴς ἢ πολέμους, «Ἰπποδάμειον σύστημα» (ἀπὸ τὸν φιλόσοφο καὶ πολεοδόμο Ἰπποδάμο). Τέτοιες πόλεις ἦσαν ἡ Πριήνη, ὁ Πειραιεύς, ἡ Ὀλυνθος, ἡ Μίλητος κ.ἄ. Χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι τὰ κτήρια, οἱ οἰκίες, οἱ ναοὶ ἦσαν συχνὰ προσανατολισμένα ἀναλόγως πρὸς τὴν γεωγραφικὴν περιοχὴ καὶ τὸ κλίμα.

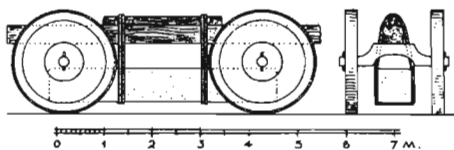
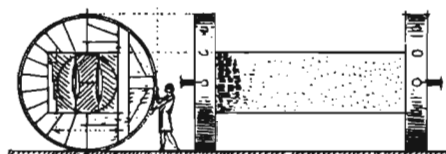
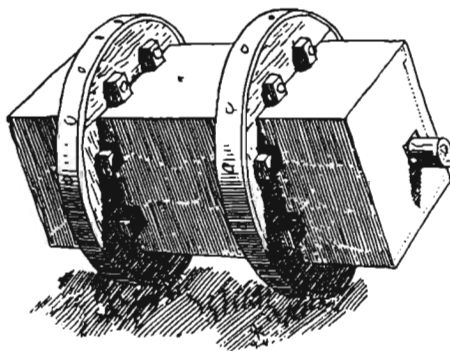
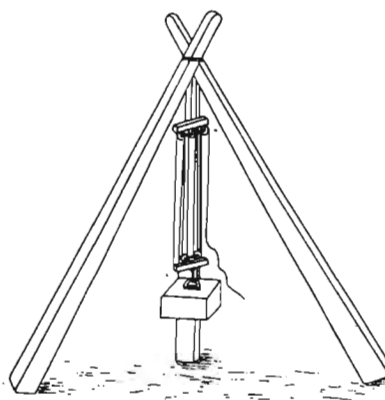
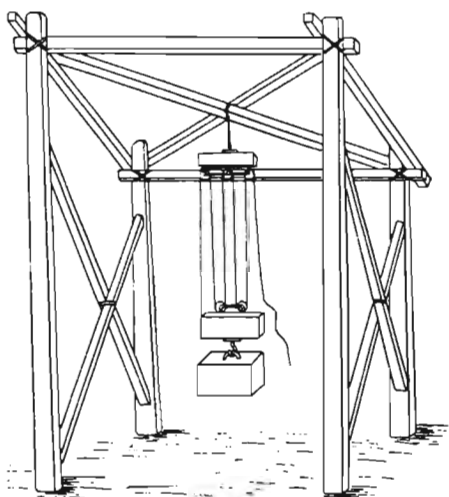
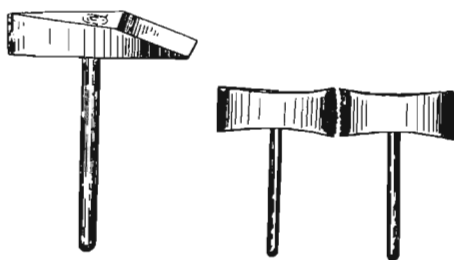
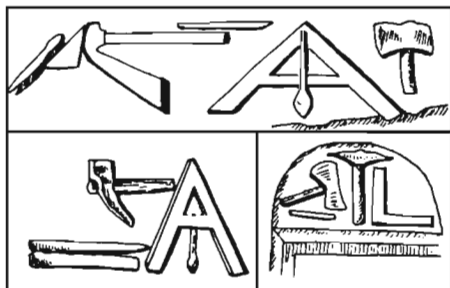
Ποικιλία παρουσιάζει ἡ τοιχοδομία, συμφώνως μὲ τὴν χρῆσι καὶ τὴν αἰσθητική.

Α. Ἰσοδομικὸν σύστημα: Ἐναλλάσσονται στρώσεις ὀρθογωνίων λίθων μὲ στρώσεις λεπτότερες (Σχ. 1α, 6). Ὑπῆρχαν καὶ παραλλαγές αὐτῶν τῶν δύο τρόπων τοιχοδομίας (Σχ. 2 α, 6), καθὼς καὶ συνδυασμοὶ (Σχ. 3α, 6).

Τὰ ἐργαλεῖα ποὺ χρησιμοποιοῦσαν ἦσαν χαλύβδινα, χάλκινα καὶ ξύλινα: μικρὰ καὶ μεγάλα σφυριά, λοστοί, τροχαλίες, ἀπλὲς καὶ σύνθετες ἀνυψωτικὲς μηχανές, γερανοί, νήματα στάθμης, τεράστιοι τροχοὶ γιὰ τὴν μεταφορὰ, ἄμαξες κ.λπ. (Σχ. 4 α, 6, γ, δ, ε, ζ, 5).

Γιὰ τὴν ἀνύψωσι χρησιμοποιοῦσαν σύνθετες τροχαλίες, σχοινιά καὶ ἄλυσίδες. Συχνὰ ἡ ἀνύψωσι λίθων ἐπραγματοποιεῖτο μὲ τὴν βοήθεια τῶν «ἀγκώνων» (ἐξογκώματα ἀλλάξευτα στὴν πλευρὰ τοῦ οἰκοδομήματος). Μετὰ τὴν τελικὴ τοποθέτησή τους τὰ ἀπελάξεναν.

Ἄλλοι τρόποι ἦσαν οἱ σχισμὲς στὴν πλευρικὴ ἐπιφάνεια σχήματος U ἢ οἱ μέθοδοι τοῦ «καρκίνου», τοῦ «λύκου», τῶν «γόμφων» καὶ τῶν «συνδέσμων» (Σχ. 5 α, 6 καὶ Σχ. 6). Τὰ «μοχλοδόθρια» ἦσαν σχισμὲς σὲ ἀφανῆ σημεῖα γιὰ τὴν στήριξι τοῦ μοχλοῦ μέχρι τῆς μετα-

Σχήματα 4α, β, γ, δ, ε, ζ, η.

κινήσεως τοῦ λίθου στήν τελική, ἐπιθυμητή θέσι.

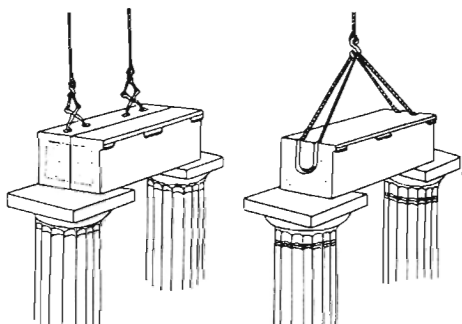
Οἱ ναοί, οἱ ὅποιοι εἶχαν στήν εἴσοδο δύο κίονες, ὠνομάζονταν ναοὶ «ἐν παραστάσει». Ὅταν εἶχαν μία σειρὰ κίωνων πρὸ τοῦ σηκοῦ, «πρόστυλοι». Ἐὰν ὑπῆρχε καὶ στὸ πίσω μέρος τῶν ναῶν σειρὰ κίωνων, «ἀμφιπρόστυλοι». Ὁ τύπος μὲ κιονοστοιχία γύρω ἀπὸ τοὺς ναοὺς «περίπτεροι» καὶ μὲ δύο σειρὲς «δίπτεροι». Ὑπῆρχαν δεδαίως καὶ ἄλλες παραλλαγές καὶ συνδυασμοὶ τῶν τρόπων αὐτῶν.

Τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ ὠνομάζονταν «στερεοβάτης». Τὸ χαμηλότερο τμήμα τοῦ ναοῦ ἄνω τῶν θεμελίων «εὐθυντηρία». Βάσι τοῦ ναοῦ ἦταν ἡ «κρηπὶς» μὲ τὶς «βαθμίδες». Ἡ τελευταία βαθμίδα ἐλέγετο «στυλοβάτης», διότι ἐπάνω της ἐστηρίζοντο οἱ κίονες (Σχ. 7).

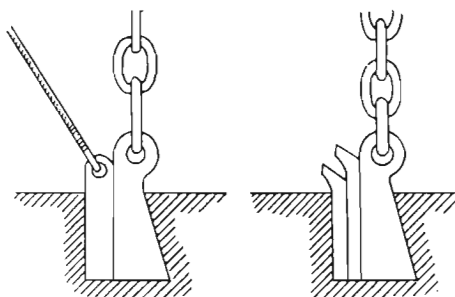
Οἱ κίονες καὶ τὰ ἑλληνικὰ κιονόκρανα

Οἱ ἀρχιτεκτονικοὶ ῥυθμοὶ χωρίζονταν σὲ δύο κατηγορίες: α) Δωρικός, βαρὺς μὲ μεγάλο θριγκὸ, β) Ἰωνικός μὲ ἐλαφρότερη ἄνωδομή (Σχ. 8 α, β).

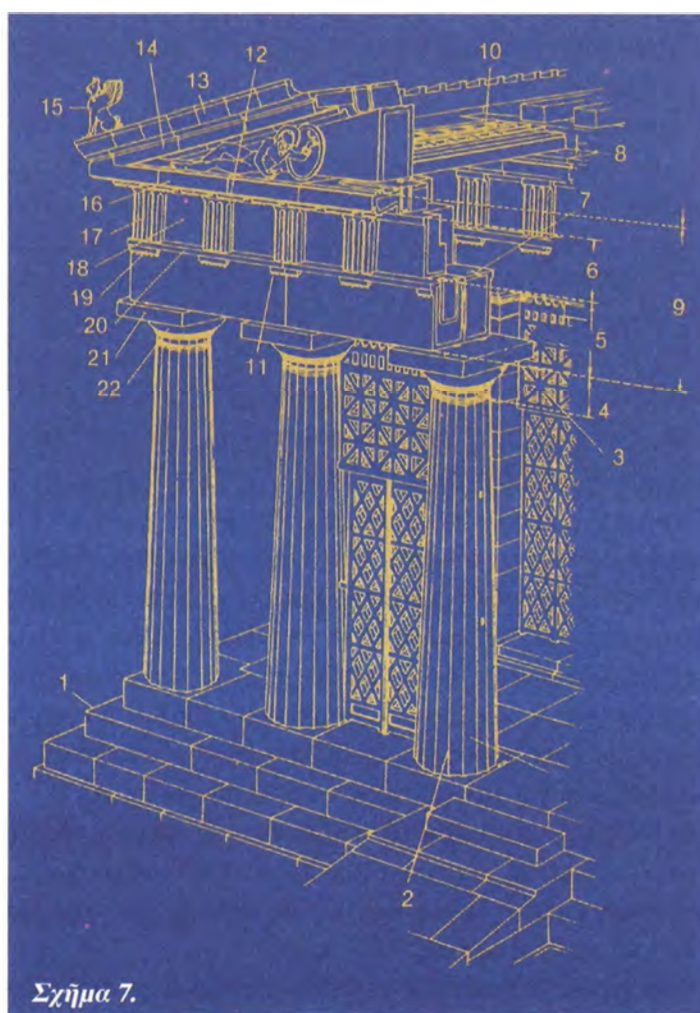
Οἱ κίονες ἀπετελοῦντο ἀπὸ τὴν βάση, τὸν κορμὸ καὶ τὸ κιονόκρανο. Ὁ Δωρικός κίων ὅμως δὲν εἶχε βάση. Ὁ κορμὸς εἶχε ῥαβδώσεις. Ὑπεράνω τῶν κιονοκράνων εὐρίσκετο τὸ «ἐπιστύλιον» (λεῖο στὸν Δωρικὸ ῥυθμὸ, ἐνῶ στὸν Ἰωνικὸ ὑπῆρχαν τρεῖς ὀριζόντιες ῥαβδώσεις). Ὑπεράνω τοῦ ἐπιστυλίου ὑπῆρχε ἡ ζωφόρος (στὸν Ἰωνικὸ ῥυθμὸ ἦταν συνεχής, στὸν Δωρικὸ εἶχε ἐναλλάξ «τρίγλυφον» καὶ «μετόπας»). Τὰ «ἀετώματα» διεκοσμοῦντο μὲ γλυπτές συνθέσεις καὶ παραστάσεις ἀγαλμάτων. Τὰ «κιονόκρανα» ἐχωρίζοντο σὲ τέσσερες τύπους: δωρικός, ἰωνικός, κορινθιακός, αἰολικός (Σχ. 9 α, β, γ, δ). α) **Δωρικὸ κιονόκρανο**: ἀπλὸς τύπος μὲ ἄδακα καὶ ἐχῖνο. Ἐκφράζει τὴν ἀπλότητα, μεγαλοπρέπεια, ἀνδροπρέπεια, ὅπως ἀκριβῶς ὁ «Δώριος τρόπος» στήν ἀρχαία ἑλληνικὴ μουσικὴ (ΜΙ-ΦΑ-ΣΟΛ-ΛΑ-ΣΙ-ΝΤΟ-ΡΕ-ΜΙ). β) **Ἰωνικὸ** = τύπος μὲ ἄδακα καὶ ἐχῖνο – ἀνάμεσά τους δημιουργοῦνται ἔλικες. Ἐκφράζει χαλαρότητα, θηλυκότητα καὶ παθητικότητα ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Δωρικὸ, ὅπως ὁ Ἰωνικός μουσικὸς τρόπος (ΣΟΛ-ΛΑ-ΣΙ-ΝΤΟ-ΡΕ-ΜΙ-ΦΑ-ΣΟΛ). γ) **Κορινθιακός**: τύπος μὲ ἄδακα καὶ φυτικὸ διάκοσμο. Ἐκφράζει τὴ φυσικότητα. δ) **Αἰολικός**: τύπος μὲ δύο ἔλικες. Ἐλεύθερος καὶ ἀνώτερος, ὅπως ὁ Αἰολικός μουσικὸς τρόπος (ΛΑ-ΣΙ-ΝΤΟ-ΡΕ-ΜΙ-ΦΑ-ΣΟΛ-ΛΑ).

Σχήμα 5α, β.

Σχήμα 6.

Σχήμα 7.

1. Ἀναδαθμοί
2. Ῥαβδώσεις κίονος
3. Θύρα ναοῦ
4. Κιονόκρανον
5. Ἐπιστύλιον
6. Ζωοφόρος
7. Σύνδεσμος
8. Ὀροφή
9. Θριγκὸς
10. Φατνώματα
11. Σταγόνες
12. Πρόμοχθοι
13. Σίμη
14. Καταέτιον γείσον
15. Ἀκρωτήριο
16. Ὁριζόντιον γείσον
17. Τρίγλυφος
18. Μετόπη
19. Κανὼν
20. Ταινία
21. Ἄβαξ
22. Ἐχίνο

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εἶναι μία ἐκ τῶν πρώτων ἐκδηλώσεων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν λαῶν καὶ φανερῶναι κυρίως τὸν χαρακτήρα, τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν πολιτιστικὴν βαθμίδα, στὴν ὁποία εὐρίσκονται. Οὐδεμία ἄλλη ἀρχιτεκτονικὴ ἐμφανίζει τὴν λεπτότητα τῆς ἐλληνικῆς. Ἡ μεγάλη ποικιλία ἀρχιτεκτονικῶν μορφῶν, ποὺ δημιουργήθηκαν στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ κυρίως στοὺς Κλασικοὺς χρόνους, δὲν εἶναι τυχαία. Ἀντανακλᾷ ἀκριβῶς τὴν ἰδιαιτερότητα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, τὴν φαντασία, τὴν λογικὴ καὶ τὴν καλαισθησίαν των. Ὑποδηλώνει ἀκόμη καὶ τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν δομὴν καὶ τὸν τρόπο ζωῆς ποὺ ἀνέπτυξαν.

Ἐπίσης ἐντυπωσιακὸ εἶναι, ὅτι εἰδικῶς στοὺς ναοὺς ἀπὸ ὁποιαδήποτε ὀπτικὴ γωνία ὁ παρατηρητὴς θεωρεῖ τὰ κυριώτερα σημεῖα ἐπαφῆς τῶν κιόνων ἀνεξάρτητα ἀπὸ τίς σκιές, ποὺ δημιουργοῦνται ἐξ αἰτίας τοῦ φωτός (Σχ. 10). Τοῦτο ὀφείλεται στὴν τέλεια ἀρμονικὴ κατασκευὴ καὶ στὸ «Ἑλληνικὸν Φῶς», ποὺ δημιουργεῖται ἀπὸ τίς ἄριστες κλιματολογικὰς συνθῆκες τοῦ ἐλληνικοῦ γεωγραφικοῦ χώρου. Ἀκόμη στὰ κτήρια δὲν ὑπάρχουν εὐθεῖες, ὅπως δὲν ὑπάρχουν στὴ φύσιν (Σχ. 11). Τὸ ἐκπληκτικὸ εἶναι, ὅτι ὁ Παρθενὼν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ 13.400 τεμάχια ὅλων τῶν μεγεθῶν, ὅπου κανένα ἐξ αὐτῶν δὲν ὁμοιάζει μὲ τὸ ἄλλο. Ὅλα διαφέρουν ἔστω καὶ στὸ ἐλάχιστο στίς διαστάσεις ἢ στὴ μορφή ἀπὸ τὸ διπλανὸ ἢ τὸ ὑποκείμενό των.

Ἡ ἐντύπωση ποὺ δημιουργεῖται σήμερα ἀπὸ τὸ λευκὸ χρῶμα τῶν κτηρίων καὶ τῶν ναῶν δὲν εἶναι σωστὴ. Γιὰ τοὺς ἀρχαίους ὀτιδῆποτε δὲν εἶχε χρωματισθῇ, ἦταν ἀτελείωτο. Στοὺς πώρινους ναοὺς ἢ ἐπιφάνειά των ἠδύνατο νὰ ζωγραφισθῇ ἢ νὰ καλυφθῇ ἀπ' εὐθείας μὲ χρῶμα. Στοὺς μαρμαρίνους ἐφάρμοζαν τὴν «ἐγκαυστικήν»: διέλυαν τὸ χρῶμα σὲ λυωμένο κερί καὶ χρωμάτιζαν τίς ἐπιφάνειες. Ἐπειτα μὲ εἰδικὰ πυρωμένα ἐργαλεῖα στίλβωναν τὴν ἐπιφάνεια, ἕως ὅτου τὸ χρῶμα εἰσχωρήσῃ στοὺς πόρους τοῦ μαρμαρίου.

Τὰ τρίγλυφα καὶ τὸ τύμπανο τῶν ἀετωμάτων ἐβάφονταν μὲ σκοῦρο γαλάζιο· μὲ κόκκινο οἱ μετόπες καὶ τμήμα τῶν κιονοκρανῶν. Ἐχρησιμοποιοῦσαν ἐπίσης σκοῦρο γαλάζιο καὶ χρυσὸ χρῶμα καὶ ἀνοικτὸ κίτρινο γιὰ τοὺς κορμούς τῶν κιόνων.

Τὰ δάπεδα ἦταν σύννηθες νὰ καλύπτονται μὲ μωσαϊκὰ ἀπὸ μι-

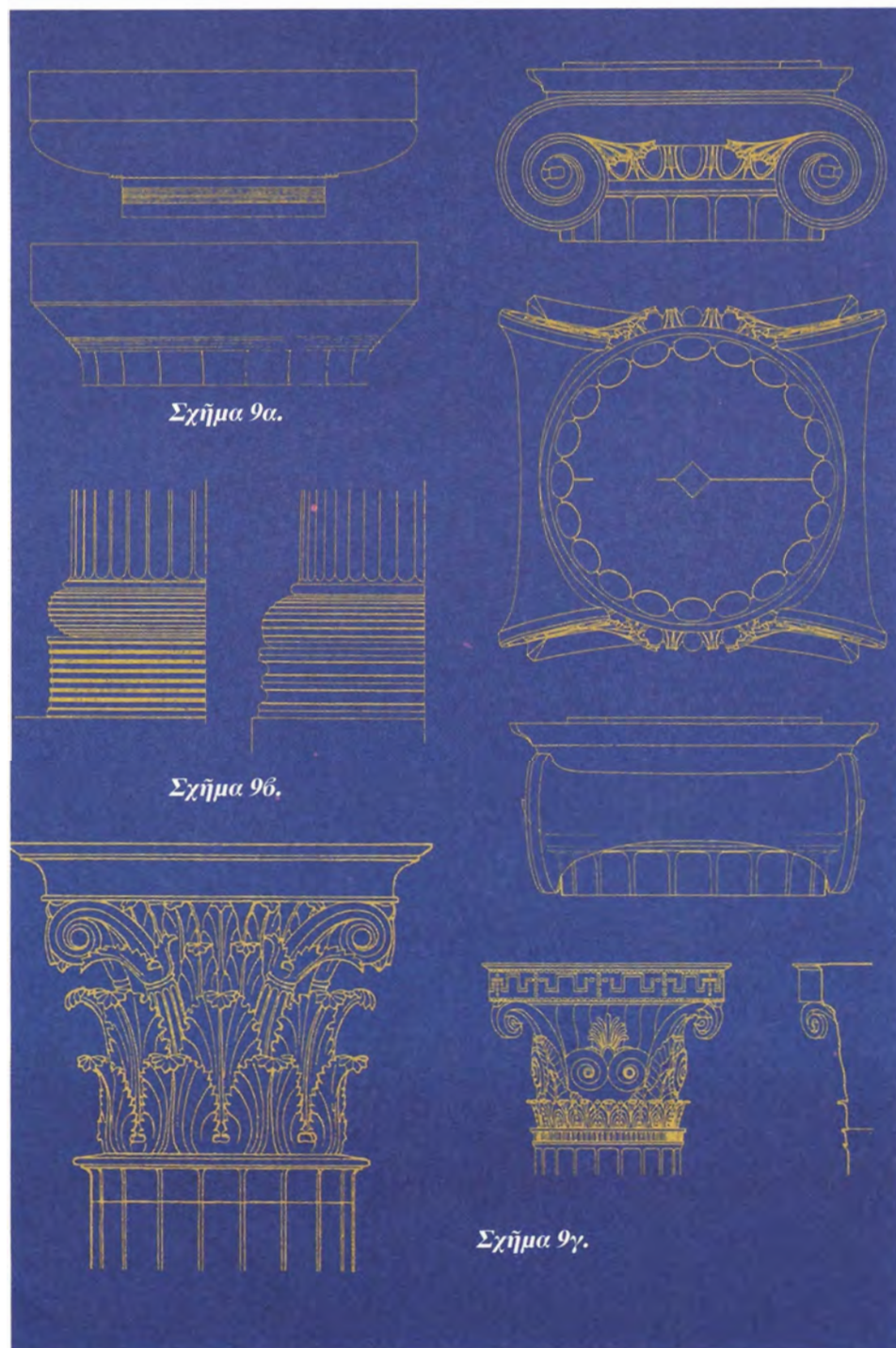
ΔΩΡΙΚΟΣ

ΙΩΝΙΚΟΣ

Σχήμα 8α, 6.

κρούς λίθους, πού ἐμάζευαν στοὺς ποταμοὺς καὶ τὴν θάλασσα. Τοὺς τοποθετοῦσαν σὲ ὑπόστρωμα λάσπης, δημιουργώντας διάφορα ἀπλᾶ καὶ σύνθετα σχέδια μὲ τὰ φυσικά των χρώματα. Ἀργότερα χρησιμοποιοῦσαν τετράγωνες ψηφίδες καὶ δημιουργοῦσαν εἰκονιστικὲς συνθέσεις (ψηφιδωτά) (Σχ. 12).

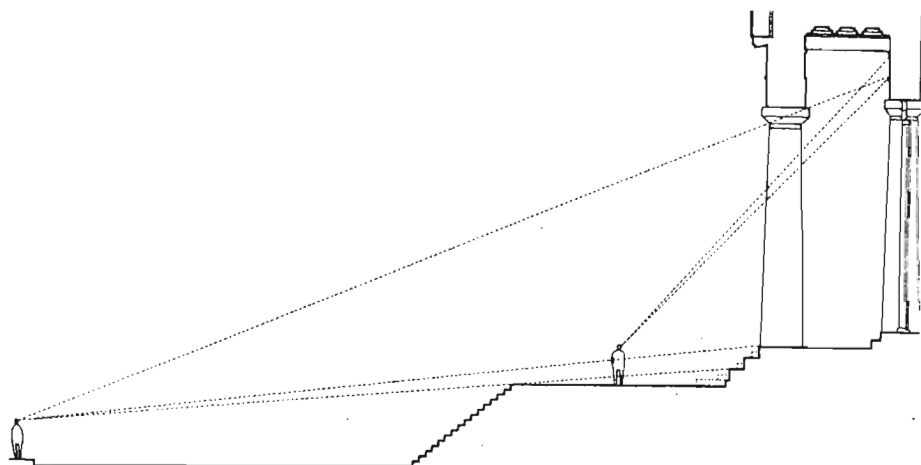
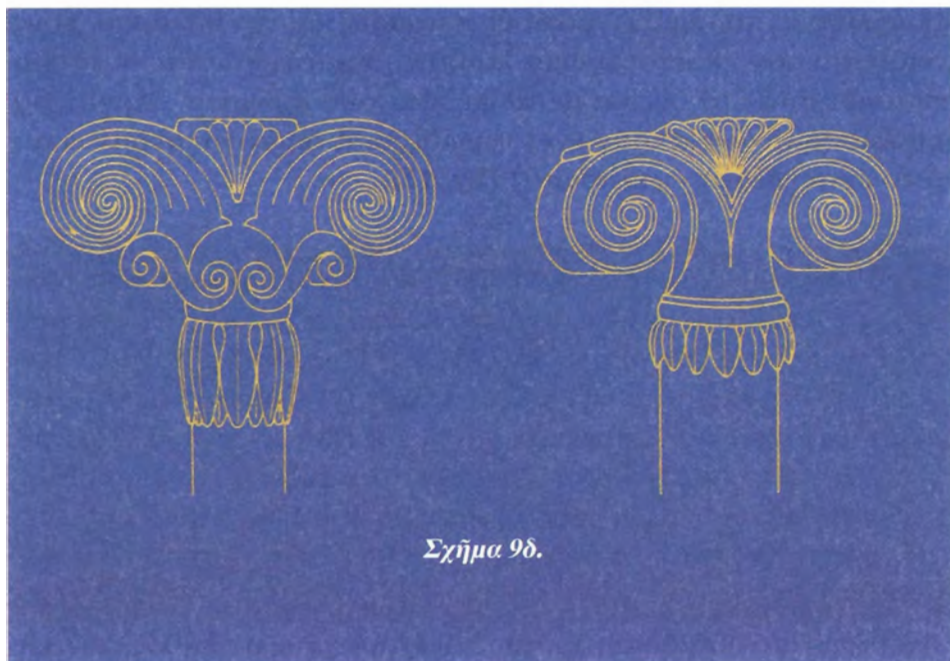
Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι τομεῖς τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ τῆς Διανοήσεως, δείχνει τὴν κατ' ἐξοχὴν μεγαλοφυΐα τοῦ ἀνήσυχου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Κανεῖς δὲν ἔφθασε στὸ ἐλάχιστο τὴν τελειότητα, τὴν φυσικότητα, τὴν καθαρότητα καὶ τὴν λάμψι τοῦ θαύματος πού λέγεται Ἑλληνικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ. Μόνον οἱ Ῥωμαῖοι κατάφεραν μὲ τὴν βοήθεια τῶν Ἑλλήνων νὰ δημιουργήσουν ἀντίγραφα, πού ὅμως δὲν ἀγγίζουν τὸ μεγαλεῖο καὶ τὸ μνημειῶδες τῶν προτύπων ἐλληνικῶν.

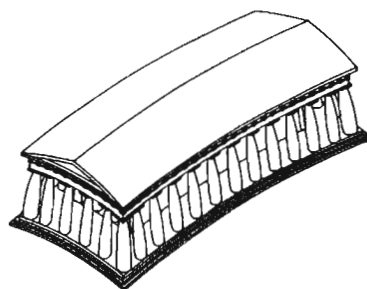
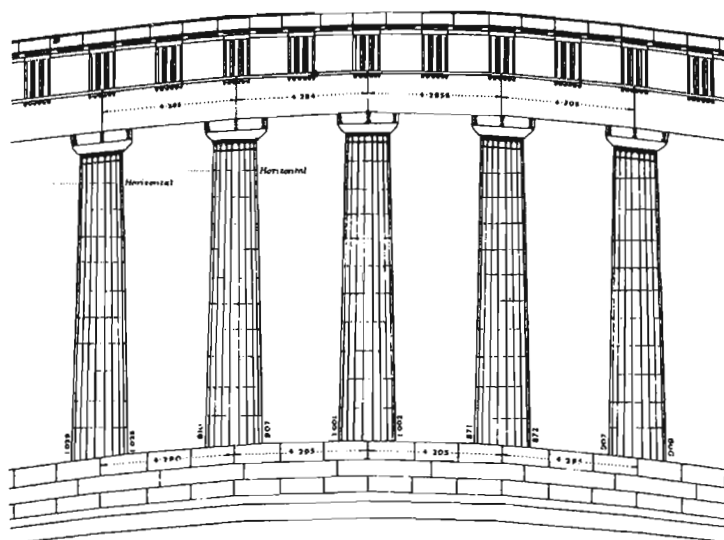
Τὰ τελευταῖα διακόσια περίπου ἔτη ἔχουν γραφῇ πλῆθος βιβλίων καὶ συγγραμμάτων σχετικῶν μὲ τὰ θέματα πού ἀφοροῦν στὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ. Ὅμως δὲν δύνανται νὰ ἐξαντλήσουν τὴν ἀνάλυσι τῆς ἀκριβοῦς ἐκφράσεως τῶν ἐλληνικῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων. Ὁ ἐκφυλισμός, πού παρατηρεῖται τὰ τελευταῖα 100 περίπου ἔτη, προδίδει τὸ κενὸ τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἔλλειψι αἰσθητικῆς, ἁρμονίας καὶ ἰδανικῶν, ἔλλειψι πού ὁδηγεῖ μοιραίως σὲ ψυχικὰ ἀδιέξοδα.

Ὁ μόνος δρόμος εἶναι τὸ λύσιμο τῶν δεσμῶν, πού κρατοῦν τὸν Ἑλληνισμό σὲ στασιμότητα καὶ ἡ ἐπανα-δημιουργία ἐνὸς ἀκόμη πολιτισμοῦ, διότι ὁ Ἑλληνισμός ἦταν ἐξ ἀρχῆς οἰκουμενικός. Ὁ Φαέθων θὰ πρέπει καὶ πάλι νὰ λάβῃ τὰ ἡνία τοῦ ἄρματος τοῦ Ἡλίου καὶ νὰ γίνῃ μὲ τὸν θεὸν Ἀπόλλωνα ἓνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. R. Martin - H. Stierlin, «Architektur der Welt: Griechenland».
2. H. Stierlin, «Städte in der Wüste», 1987.
3. G. du Ry-van Beest Holle, «Kunstgeschichte», 1994.
4. F. Conti, «Wie erkenne ich Griechische Kunst?», 1978.
5. A. Müller - R. Ammon, «Die Sieben Weltwunder», 1972.
6. Δ.Ρ. Θεοχάρης, «Νεολιθικὸς Πολιτισμός», 1989.

Σχήμα 11.

Σχήμα 12.

7. B. d' Agostino, «Hellas», Πρόλογος: Γ. Σεφέρης, 1971.
8. Ί. Φωκὰ - Π. Βαλαβάνης, «'Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία», 1992.
9. «Frankfurter Allgemeine Zeitung», 7 Ίουλίου 1976.
10. «'Εγκυκλοπαίδεια 'Ελευθερουδάκη».
11. Βιτρούβιος, «'Αρχιτεκτονική».

Υ.Γ. Εὐχαριστῶ θερμῶς τὸν καθηγητὴ Dr. Daniel Seidet γιὰ τὶς χρήσιμες πληροφορίες, καὶ γενικὰ γιὰ τὴν βοήθειά του καθὼς καὶ γιὰ τὴν ὑπομονή που ἔπέδειξε κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐρευνῶν μου στὶς βιβλιοθήκες Braunschweig καὶ Βερολίνου.

Νικ. Στ. Ἀσπιώτης

ΟΙ 19 ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

Μὲ τὸν τόμο τοῦ 2000 συμπληρώνεται τὸ «σῶμα» τῶν 19 ἐτήσιων τόμων τοῦ Περιδικοῦ (1982-2000, τεύχη 1-228, σελίδες 14606), καλλιτεχνικὰ βιβλιοδετημένων (μαυρόδετων μὲ χρυσοτυπία).

- Στὸν 19ο τόμο τοῦ 2000 μὲ ἀποδεικτικὴ ἰσχὺ ποὺ ἀνατρέπει ἐκ βάθρων τὶς κρατοῦσες ἀντιλήψεις τῆς ἐπίσημης ἐπιστήμης συμπληρώνεται μὲ ἀμάχητα στοιχεῖα καὶ θεμελιωθεῖσα στοὺς προηγούμενους τόμους πληθώρα ἄρθρων - ἐρευνῶν ἢ πανάρχεια ἐξάπλωση καὶ ἡ ἐκτεταμένη πολιτιστικὴ καὶ γλωσσικὴ ἐπίδραση τῶν Ἑλλήνων στὴ Βόρεια Εὐρώπη, στὴν Νότια Ἀμερικὴ καὶ στὰ ἀρχιπελάγη τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὤκεανοῦ, γεγονόσ ποὺ ἐπιβάλλει τὴν ριζικὴ ἀναθεώρηση τῶν ἰσχυόντων ἐπιστημονικῶν δογμάτων στοὺς τομεῖς τῆς Ἱστορίας, τῆς Γλώσσας, τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς γνώσεως τοῦ ἀπώτατου ἱστορικοῦ παρελθόντος.

- Οἱ 19 τόμοι τοῦ «Δ» περιέχουν ἐπίσης:

- τὴ συνέχεια τῶν ριζοσπαστικῶν, σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο, ἐρευνῶν γιὰ τὴ γένεση τῆς γλώσσας καὶ τῆς γραφῆς κατὰ τὴν αὐγὴ τοῦ πολιτισμοῦ, ὅπως καὶ τὶς ἄγνωστες μαθηματικὲς καὶ ὄντολογικὲς πλευρὲς τῆς γλώσσας μας·

- τὴ συνέχεια τῆς ἐρευνας τοῦ μεγάλου καὶ ἀγνώστου κεφαλαίου τῆς Ἑλληνικῆς (ἀλλὰ καὶ παγκόσμιας) Ἱστορίας γιὰ τὴν ἱστορικὴ σύγκρουση Ἑλληνισμοῦ - Χριστιανισμοῦ καὶ τὶς βαρεῖες συνέπειές τῆς ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ Πολιτισμοῦ, καθὼς καὶ γιὰ τὶς ἐπιβιώσεις τοῦ ἀνθελληνικοῦ πνεύματος τοῦ Χριστιανισμοῦ μέσα στὰ «ἱερὰ βιβλία» ποὺ διαβάζονται σήμερα στὶς ἐκκλησίες τῆς Ἑλλάδος·

- πληθώρα μελετῶν, ἀναλύσεων καὶ σχολίων, ποὺ ἀφοροῦν στὴν παθογένεια τῆς ἐποχῆς μας, ἀνατέμνουν τὴν κοσμοϊστορικὴ καμπὴ τοῦ καιροῦ μας καὶ διατυπώνουν ἔλλογη πρόβλεψη γιὰ τὰ ἐπερχόμενα. Στὸν τομέα αὐτὸ οἱ προβλέψεις τοῦ «Δ» κατὰ τὰ 18 χρόνια τῆς ἐκδόσεώς του ἔχουν ἐπαληθευθῇ πλήρως ἀπὸ τὰ γεγονότα.

- Μὴ γεμίζετε τὶς βιβλιοθήκες σας μὲ ἄχρηστο τυπωμένο χαρτί. Βάλτε στὰ ράφια τους τοὺς 19 τόμους τοῦ «Δ» καὶ ἀποκτήστε ἔτσι γιὰ σᾶς καὶ τοὺς ἀπογόνους σας ἓνα λογικὸ ὁδηγὸ γιὰ τὴν κατανόηση τῶν ἀληθινῶν γεγονότων τοῦ παρελθόντος, τὴν δυνατότητα σίγουρης ἐρμηνείας τῶν συμβαινόντων στὸ παρὸν καὶ τὴν ἔλλογη πρόβλεψη τοῦ μέλλοντος - καὶ ἓνα ἔργο ποὺ προηγεῖται τῆς ἐποχῆς μας.

ΤΙΜΗ ΤΟΜΟΥ (σελίδες 800-900): Δρχ. 18.000.

- Οἱ ἐτήσιοι τόμοι τοῦ «Δ» διατίθενται μόνο στὰ Γραφεῖα τοῦ Περιδικοῦ ἢ ἀποστέλλονται ταχυδρομικῶς κατόπιν τηλεφωνήματος στὰ τηλέφωνα 32.23.957 ἢ 98.41.655.

ΠΡΟΣ ΤΕΡΨΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ:

Πῶς οἱ Ἕλληνες ἔκλεψαν τὸ «ἑβραϊκὸ κιονόκρανο»...

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΒΡΑΪΚΗ ΕΚΔΟΧΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

[Τὸ παρακάτω κείμενο ἀποτελεῖ πιστὴ μετάφραση τοῦ δοκιμίου «Ἡ Βαβυλωνιακὴ Προέλευσις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης: Ὁ Ὁρθολογισμὸς, οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ἑβραῖοι». Τὸ πρωτότυπο δημοσιεύεται στὸ Διαδίκτυο, στὴν διεύθυνση τῆς «Ἑβραϊκῆς Ἱστορικῆς Ὁμοσπονδίας ΕΠΕ» <http://www.hebrewhistory.org>.

Λόγω τῶν μεγάλων διαστάσεών του παραλείπουμε μερικὰ ἀσήμαντα μέρη γιὰ οἰκονομία χώρου. Ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ κείμενο πὺν φέρει τὴν ἐπικύρωση τῆς Hebrew History Federation, συντονιστικοῦ ὄργανου τῶν ἀπανταχοῦ Ἑβραίων πὺν διδάσκουν ἱστορία καὶ γράφουν ἢ ἐκδίδουν ἱστορικὲς ἐργασίες, τὸ ἀναδημοσιεύουμε στὸ «Δ», μὲ σκοπὸ νὰ φανῇ «ἀπὸ πρῶτο χέρι» τὸ μέγεθος τῆς διεθνοῦς «ἐπιχειρήσεως» γιὰ τὴν ἀλλοίωση τῆς ἱστορίας, τὴν συγκάλυψη τῆς ἀλήθειας ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι οἱ δημιουργοὶ τοῦ σημερινοῦ Παγκόσμιου Πολιτισμοῦ καὶ τὴν ἀνάδειξη τῶν Ἑβραίων ὡς περιούσιου λαοῦ ὃχι πλέον λόγῳ τῆς εὐνοίας τοῦ Γιαχβὲ πρὸς αὐτοὺς, ὅπως ἕως τώρα ἔλεγαν, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἐκ μέρους τους δημιουργίας τῆς ἐπιστήμης. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἔχει ἐδῶ καὶ 20 χρόνια ἀναλύσει ὁ «Δ», ὅπως γνωρίζουν οἱ ἀναγνώστες μας, κατὰ τρόπο ἐξαντλητικὸ καὶ οἱ ἀπαντήσεις πὺν ἔχουν δοθῇ στὶς ἑβραϊκὲς αὐτὲς τερατολογίες ἀπὸ τίς στήλες τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ εἶναι ἀποστομωτικὲς γιὰ τοὺς προπαγανδιστὲς πὺν τίς παράγουν. Γι' αὐτὸ δημοσιεύουμε τὸ ἑβραϊκὸ αὐτὸ κείμενο χωρὶς κανένα δικό μας σχόλιο, πρὸς τέρψιν τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀπλῶς.]

HEBREW HISTORY FEDERATION LTD

The Babylonian Origin of Greek Science

Rationalism, the Greeks and the Jews

Samuel Kurinsky

Ὁ Ὁρθολογισμὸς καὶ οἱ Ἑβραῖοι

Πολλοὶ ἱστορικοί, ἀκόμα καὶ Ἰουδαῖοι λόγιοι, συχνὰ δέχονται ὅτι οἱ

Ἑβραῖοι διδάχθηκαν τὴν ἐπιστήμη ὡς μαθητὲς καὶ μεταφραστὲς ἀρχαίων ἐλληνικῶν ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων στὴν Ἀραδική, τὴ Λατινική καὶ ἄλλες γλώσσες. Εἶναι γεγονὸς ὅτι Ἰουδαῖοι σοφοὶ ὅπως ὁ Μαΐμονίδης μνη-
θηκαν στὸ σύνολο τῶν ἐλληνικῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων καὶ ἀπετέλεσαν μεί-
ζονες πομποὺς τῶν γνώσεων αὐτῶν στὸ Ἰσλάμ καὶ στοὺς Χριστιανικοὺς λα-
οὺς.

Αὕτῃ δὲν εἶναι ὥστόσο ἡ πλήρης ἀλήθεια. Μιὰ νέα διάσταση γιὰ τὴν πα-
τρότητα τοῦ ὀρθολογισμοῦ προκύπτει, ὅταν ἀναλογιστοῦμε: «Ἀπὸ ποίους
ἀπεκόμισαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τὴν ἀνάγνωση καὶ τὴν γραφὴ τους, τὰ μα-
θηματικά τους, τὴν ἐπιστήμη τους, τὴν ἀρχιτεκτονική τους καὶ ἰδιαίτερα τὶς
δημοκρατικές τους ἀρχές;» Θεωροῦμε, ὅτι μὲ τὴν μετάφραση τῶν ἔργων αὐτῶν
θεμελίωσαν τὴν ὑποδομὴ, ἀπὸ τὴν ὁποία οἱ Ἕλληνες ἀντλήσαν τὶς γνώσεις
τους.

Τὸ νὰ ἀποδίδεται στοὺς Ἕλληνες ἡ πατρότητα τοῦ ὀρθολογισμοῦ συνε-
πάγεται, ὅτι:

1. ἡ ἱστορία βασίζεται οὐσιαστικὰ σὲ ὅ,τι ἐπέζησε, ὄχι ἀπαραιτήτως σὲ ὅ,τι
ὑπῆρξε·

2. τὰ σφζόμενα ἱστορικά τεκμήρια εἶναι κυρίως ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ
κατακτητὲς ἐπέτρεψαν νὰ διασωθοῦν ὅσα τοὺς ἦταν ἄγνωστα ἢ ὅσα παρέ-
δλεψαν·

3. ἡ σφζόμενη καταγεγραμμένη ἱστορία ἐγγράφη κυρίως ἀπὸ ἡγεμόνες ἢ
τῆς ἐπετρόπη νὰ διασωθῇ ἢ τοὺς εἶχε διαφύγει.

Δὲν μένει λοιπὸν παρὰ νὰ εἰκάζουμε τὴν ἀλήθεια γιὰ τὸ παρελθὸν ἀπὸ δια-
σωθέντα στοιχεῖα, ἀληθινὰ ἢ πλαστά, καὶ ἀπὸ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα. Ἀνα-
συστήνοντας τὴν γέννηση καὶ ἀνάπτυξη τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὀρθολογισμοῦ
ἀπὸ παρόμοια στοιχεῖα καὶ ἀπομεινάρια, ὀφείλουμε κατ' ἀρχὰς νὰ παραδε-
χτοῦμε ὅτι ἡ ἐπιστήμη γεννήθηκε μέσῳ τοῦ μεγαλύτερου διανοητικοῦ ἄλμα-
τος ποὺ ποτε συνέλαβε ἀνθρώπινος νοῦς: τῆς Βιβλικῆς ἀπόδοσης τῆς δημι-
ουργίας σὲ μία μοναδικὴ καὶ μὴ προσδιοριστικὴ δύναμη. Οἱ Ἑβραῖοι δὲν
μποροῦσαν πλέον νὰ δεχτοῦν τὴν ὑπαρξὴ μυστηριακῶν ὑπερφυσικῶν ὄντων
καὶ νὰ ἀπευθύνωνται σὲ αὐτὰ γιὰ ἀπαντήσεις στὰ μυστήρια τῶν φυσικῶν
διαδικασιῶν. Οἱ Ἑβραῖοι ἦταν ἐκ πείρας ὑποχρεωμένοι νὰ στηρίζονται στὴν
λογική. [...]

Οἱ σχολιαστὲς τῆς τηλεόρασεως PBS ἀπέδωσαν τὴν πατρότητα τῆς ἀτο-
μικῆς θεωρίας στοὺς Ἕλληνες. Ἐπανελάβαν τὴν καθιερωμένη Δυτικὴ ἱστο-
ρικὴ ἐκδοχή, ἡ ὁποία μέχρι πρόσφατα βασιζόταν σχεδὸν ἀποκλειστικὰ σὲ
ἐλληνορωμαϊκὲς πηγές. Ἡ Δυτικὴ ἱστοριογραφία, περιορισμένη ἀπὸ τὶς
παραμέτρους αὐτές, συχνὰ ἀρχίζει μὲ τὸν Ὀμηρο, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἀγράμ-
ματος.

Οἱ Ἕλληνες ἐμφανίζονται στὸ προσκήνιο τῆς ἱστορίας τὸν δωδέκατο αἰῶνα
π.Χ. Ἀπὸ τὸν 12ο ἕως τὸν 7ο αἰῶνα ὑπῆρξαν συνονθύλευμα ἑτερόκλητων, ἐρι-

στικῶν, ἀγράμματων βαρβαρικῶν φυλῶν. Χάριν συντομίας ὁ ὅρος «Ἕλληνες» ἐδῶ ἀναφέρεται σὲ ἀρχαῖες Αἰγαιοπελαγίτικες ὁμάδες (χερσαῖες καὶ μῆ), συμπεριλαμβανομένων τῶν Δωριέων, οἱ ὅποιοι εἰσέβαλαν ἀπὸ τὸν βορρᾶ, καὶ τῶν αὐτοχθόνων λαῶν (π.χ. Ἀχαιοί, Αἰολεῖς, Πελασγοί, Μακεδόνες, Ἑπειρῶτες κ.ἄ.). Ὁ καθοριστικώτερος παράγοντας γιὰ τὴν ἀνέλιξη τῆς ἑλληνικῆς κουλτούρας ὑπῆρξε ἡ υἱοθέτηση τῆς Σημιτικῆς *Aleph-Beth*. Ἡ ἕως τότε ἑλληνικὴ μυθολογία (εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποκαλοῦμε ἱστορία τὶς διηγήσεις περὶ μονόφθαλμων τεράτων καὶ διαφόρων παραμυθένιων ὄντων) ἐκφραζόταν μόνο προφορικῶς. Ἡ μόνη ἀναφορὰ σὲ γραπτὸ λόγῳ στὴν μυθολογία προκύπτει σὲ ἀφήγηση τοῦ Ὀμήρου. Ἀφορᾷ σὲ κάποια ξένη συσκευή, ἕνα πτυσσόμενο πινακίδιο, ποὺ ἔφερε ἕνας ἀγγελιαφόρος ἐξ Ἀνατολῶν. Τὸ μήνυμα τοῦ πινακιδίου, ἐξιστορεῖ ὁ Ὀμηρος, ἐπιτάσσει στὸν παραλήπτη νὰ σκοτώσῃ τὸν ἀγγελιαφόρο. «Ὁ ποιητής» – σημειώνει ὁ ἱστορικός Arnold Toynbee – «γνώριζε τὴν ὑπαρξὴ τῆς γραφῆς, ἀλλὰ ἴσως νὰ τὴν θεωροῦσε ἀπλῶς μιὰ προηγμένη ξένη τεχνική.» Εἶναι σαφές, ὅτι ὁ Ὀμηρος ἀναφερόταν σὲ *δίπτυχο*: πτυσσόμενα ξύλινα πλαίσια, ἐσωτερικὰ σκαμμένα καὶ γεμάτα κερί, πάνω στὸ ὁποῖο μποροῦσε νὰ γραφτῇ μήνυμα. Πανομοιότυπο *δίπτυχο* ἀνέσυρε τὸ Ἰδρυμα Ναυτικῆς Ἀρχαιολογίας ἀπὸ Χαναανικὸ πλοῖο, τὸ ὁποῖο βυθίστηκε στὶς τουρκικὲς ἀκτὲς τὸν 14ο αἰῶνα π.Χ. Τὸ σκάφος βυθίστηκε ἀρκετοὺς αἰῶνες πρὶν ἀναφερθῇ ὁ Ὀμηρος στὸ ἐργαλεῖο αὐτὸ γραφῆς, καὶ προχρονολογεῖται τῆς ἑλληνικῆς ἀντιγραφῆς τῆς *Aleph-Beth* κατὰ ἑπτὰ περὶπου αἰῶνες.

Ἐν τούτοις καθιερωμένος ὅρος γιὰ τὸ ἐπαναστατικὸ Σημιτικὸ «ἀμπεσεντικὸ» σύστημα *Aleph-Beth* παραμένει ἡ ἑλληνικὴ μεταγλώττιση «*Ἀλφάβητος*»! Δὲν θὰ ἦταν πιὸ ἀκριβές, πιὸ ἀρμόζον, νὰ ἀποκαλῆται *Aleph-Beth*;

Ἡ Ἐπιστήμη καὶ οἱ Ἕλληνες

Ἐχει λεχθῇ, ὅτι τὸ δέντρο τῆς γνώσεως, ποὺ καρποφόρησε στὴν Ἀθήνα, ἔχει τὶς ρίζες του στὴν Ἱερουσαλήμ. Οἱ φυσικοί, λαϊκοί Ἕλληνες φιλόσοφοι, οἱ ὅποιοι ξεχώρισαν ἀπὸ τὶς μάζες τῶν Ἑλλήνων εἰδωλολατρῶν, ἀκολουθοῦσαν Ἰουδαϊκὲς ἀρχές. Πεμπτουσία τῆς πεφωτισμένης φιλοσοφίας ἀπετέλεσε ἡ ἀπομυθοποίηση τοῦ πάνθεου μυθικῶν θεῶν καὶ δαιμόνων καὶ ἡ εἰσαγωγή τῆς οἰκουμενιστικῆς ἀρχῆς.

Ὁ Θαλῆς (580 π.Χ.) ὑπῆρξε ὁ πρῶτος σημαντικὸς Ἰωνας φιλόσοφος. Ὁ Θαλῆς δὲν γεννήθηκε στὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ στὴν Μίλητο, κοντὰ στὴν ἀκτὴ ὅπου βυθίστηκε τὸ ἐν λόγῳ Χαναανικὸ σκάφος ὀκτακόσια χρόνια νωρίτερα. Ὁ Θαλῆς ὑπῆρξε ἔμπορος. Πολὺ πρὶν συγγράψῃ τὰ ἔργα ποὺ τὸν ἀνέδειξαν πατέρα τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης, ἀσκοῦσε ἔμπορικὴ σταδιοδρομία στὴν Βαβυλῶνα. Ἐκεῖ μύηθηκε στὰ Βαβυλωνιακὰ μαθηματικά καὶ φιλοσοφία.

Στὴν Βαβυλῶνα, σύμφωνα μὲ τὸν Ἀσσύριο βασιλεὺς Τεγλάθ - Φαλασάρ, 13.750 ἀπὸ τοὺς σοφώτερους καὶ πιὸ ἐπιδέξιους Ἰσραηλίτες εἶχαν ἐκτοπισθῇ

ἕως τὸ 733 π.Χ. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς προκύπτει καὶ ἀπὸ Ἀσσυριακῆ ἐπιγραφῆ. Ἐκτοτε ὁ Σαργὼν Β΄ ἔφερε 27.290 ἐπὶ πλέον Ἰσραηλίτες σοφοὺς, μουσικοὺς καὶ τεχνίτες στὴν Βαβυλῶνα τὸ 727 π.Χ., ὅπως κατέγραψε ὁ ἴδιος καυχώμενος. Οἱ θριαμβευτικὲς ἀφηγήσεις τῶν Ἀσσυρίων καὶ Βαβυλωνίων βασιλέων ἐπιβεβαιώνουν τὶς Βιβλικὲς ἀναφορές: «Κατὰ τὸ ἑνατο ἔτος τοῦ Χωσέα ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας κατέκτησε τὴν Σαμάρεια καὶ μετέφερε τὸν Ἰσραὴλ στὴν Ἀσσυρία, καὶ δὴ στὴν Χαλάχ, τὴν Χαδῶρ, στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Γοζάν καὶ στὶς πόλεις τῆς Μεδῆς.»

Ὁ Θαλῆς διέμενε ἐκεῖ ὅπου δεκάδες χιλιάδες ἐπὶ πλέον Ἰουδαῖοι τεχνίτες καὶ σοφοὶ ἐκτοπίστηκαν ἀπὸ τὸν Βαβυλώνιο Ναβουχοδονόσορα τὸ 598 καὶ τὸ 596 π.Χ. Οἱ ἀπόγονοι τῶν δεκάδων χιλιάδων ἐξόριστων αὐτῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ Ἰουδαίων πολλαπλασιάστηκαν ἀγγίζοντας τὸ ἓνα ἑκατομμύριο πληθυσμοῦ. Ἰδρυσαν τὰ μεγάλα πανεπιστήμια Πουμβελιθά, Μαχόζα, Νεχαρδέα καὶ Σούρα. Ὁ Θαλῆς ἔκανε ἐμπόριο ἐκεῖ, ὅπου οἱ μεγάλοι αὐτοὶ Ἑβραῖοι πανεπιστημιακοὶ συνήλθαν νὰ γράψουν τὸ Βαβυλωνιακὸ Ταλμούδ. Ὁ Θαλῆς ἔμαθε τεχνικὲς τοπογραφίας στὴν Βαβυλῶνα. Οἱ μαθηματικοὶ τῆς Βαβυλώνας τὸν τροφοδότησαν μὲ στοιχεῖα καὶ μὲ τὴν ἐξίσωση ποὺ τοῦ ἔδωσε τὴν δυνατότητα νὰ ὑπολογίσῃ τὸ ὕψος τῶν πυραμίδων, μετρώντας τὶς σκιὰς τοὺς ὅταν ἡ σκιά ἐνὸς ἀνθρώπου ἰσοῦται μὲ τὸ ὕψος του. Μὲ τὴν γνώση αὐτὴ ὁ Θαλῆς κέρδισε τὴν φήμη τοῦ «ἐφευρέτη τῆς γεωμετρίας»! Χαίρει τῆς ἀναγνωρίσεως αὐτῆς, μολονότι τὸ ὕψος τῶν ζιγκουράτ μετρήθηκε κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο στὴν Ἑσνόνα δύο χιλιάδες ἔτη νωρίτερα! Ἡ Ἑσνόνα ἦταν γειτονικὴ πόλη τῆς Οὐρ, πιθανολογούμενης γενέτειρας τοῦ Ἀβραάμ στὴν Ἀκκαδικὴ Σινὰρ. Ἡ περιοχὴ αὐτὴ ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ Βαβυλῶνα!

Ὁ Θαλῆς δὲν διδάχτηκε μόνο μαθηματικὰ στὴν Βαβυλῶνα. Βαβυλώνιοι ἀστρονόμοι τοῦ προσέφεραν πίνακες, δάσει τῶν ὁποίων μπόρεσε νὰ προβλέψῃ τὴν ἑκλειψὴ τοῦ ἡλίου τὸ 585 π.Χ. Ἡ πρόβλεψις αὐτὴ ἔκανε τὸν Θαλῆ διάσημο, ὅχι ὅμως καὶ τοὺς Βαβυλώνιους σοφοὺς ποὺ παρῆχαν τοὺς πίνακες μὲ τὸν ἐκλειπτικὸ κύκλο. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους-βαβυλωνιακοὺς ἀστρονομικοὺς πίνακες οἱ Ἕλληνες ἔκτοτε υἱοθέτησαν:

- τὰ Ἰουδαίους-βαβυλωνιακὰ συστήματα μετρήσεως,
- τὶς Ἰουδαίους-βαβυλωνιακὰς μονάδες δάρους,
- τὴν Ἰουδαίους-βαβυλωνιακὴ διαίρεση τῆς ἡμέρας σὲ ὥρες, λεπτὰ καὶ δευτερόλεπτα,
- τὶς Ἰουδαίους-βαβυλωνιακὰς ἐξισώσεις γιὰ τοπογραφικὰς μετρήσεις.

Ὁ Θαλῆς πολὺ μεταγενέστερα δίδαξε, ὅτι «Τὸ πᾶν εἶναι ἓνα». Ὁ Πυθαγόρας (582 π.Χ.) διαδέχτηκε τὸν Θαλῆ. Καὶ ὁ Πυθαγόρας δὲν γεννήθηκε στὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ στὴ Σάμο, νῆσο στὴν ἀκτὴ τῆς Ἀνατολίας, ἐπίσης κοντὰ στὸ σημεῖο θυσίσεως τοῦ προαναφερθέντος ἄτυχου Χαναανικοῦ πλοίου ἑκατοντάδες ἔτη νωρίτερα. Τὸ πλοῖο μετέφερε τεμάχια γυαλιοῦ, ὕλη ἄγνωστη στοὺς Ἕλληνες ἀκόμη καὶ χιλιάδες ἔτη ἀργότερα, κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Πυθαγόρα.

Τὸ σκάφος ἐπίσης μετέφερε τεμάχια χαλκοῦ καὶ κασσίτερου, ἀποδεικνύοντας πὺς ἡ ἐποχὴ τοῦ Χαλκοῦ μεταφέρθηκε ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίᾳ δυτικά. Ἡ πυροτεχνικὴ τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ ὅτι γινόταν ἐξαγωγικὸ ἐμπόριο γυαλιοῦ, συνεπάγεται ἀσύγκριτα προηγμένη τεχνολογία.

Ὁ Πυθαγόρας, ὅπως καὶ ὁ Θαλῆς, ὑπῆρξε ἔμπορος. Κατὰ τὸ πρῶτο ἡμῖς τῆς ζωῆς του δραστηριοποιήθηκε στὴν Ἰουδαία καὶ τὴν Βαβυλῶνα. Ἐκεῖ παράλληλα ἀπορρόφησε τὴν ἐξ Ἀνατολῆς μόρφωση καὶ σοφία. Δὲν τίθεται ἐρώτημα γιὰ τὸ κατὰ πόσο τὰ Βαβυλωνιακὰ μαθηματικά ἀπετέλεσαν τὸ θεμέλιο τῶν Πυθαγόρειων μαθηματικῶν κατασκευασμάτων. Ἔως καὶ δύο χιλιάδες χρόνια πρὶν πατήσῃ ὁ Πυθαγόρας στὴν Βαβυλῶνα, ὁ κύκλος εἶχε ἤδη διαιρεθῇ σὲ 360 μοῖρες καὶ ἡ ἡμέρα σὲ 24 ὥρες. Ὁ ἀρχαῖος Ἕλληνας ἱστορικός Ἡρόδοτος ἀναφέρεται στὰ γεγονότα αὐτὰ καὶ καταγράφει, ὅτι οἱ Ἕλληνες *υἱοθέτησαν* τὸ Βαβυλωνιακὸ ἡλιακὸ ρολοὶ καὶ τὴν κλειψύδρα.

Τὸ περίφημο «*πυθαγόρειο θεώρημα*» εἶχε προανακαλυφθῇ στὴν βασικὴ του μορφὴ στὴν Ἀκκαδικὴ Ἑσθούνα, τὴν περιοχὴ στὴν ὁποία ὁ Ἀβραάμ γεννήθηκε πάνω ἀπὸ χίλια χρόνια ἀργότερα. Τὰ ὑπόλοιπα πυθαγόρεια θεωρήματα, τὰ ὁποῖα μεταγενεστέρως συνελέχθησαν καὶ κωδικοποιήθηκαν ἀπὸ τὸν Εὐκλείδη, βασίζονται στὸ ἄνω τῶν δύο χιλιάδων ἐτῶν ἀριθμητικὸ σύστημα μὲ δάση τὸ 60, τὸ ὁποῖο ἐφαρμοζόταν στὴν Βαβυλῶνα: ἡ διαίρεση τοῦ κύκλου καὶ τοῦ χρόνου διὰ πολλαπλασίων τοῦ ἑξὶ καὶ ἡ μαθηματικὴ μέθοδος, διὰ τῆς ὁποίας ἡ διάμετρος καὶ ἡ ἀκτὴ τοῦ κύκλου περικλείουν τέσσαρις ὀρθὰς γωνίες. Πέραν τῶν Ἰουδαίω-βαβυλωνιακῶν μονάδων δάρους καὶ μετρήσεως οἱ Ἕλληνες ἔκτοτε ἐπίσης υἱοθέτησαν καὶ τὶς Ἰουδαίω-βαβυλωνιακὰς νομισματικὰς μονάδες: τὸν ὀβολό, τὴν μνᾶ καὶ τὸ τάλαντο.

Συνεπῶς οὔτε ἡ *Ἀλεφδετθικὴ γραφὴ* οὔτε τὰ συστήματα μετρήσεως χώρου, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ δάρους οὔτε τὰ νομισματικὰ συστήματα ποὺ κατεῖχαν οἱ Ἕλληνες ὑπῆρξαν ἐλληνικῆς προελεύσεως. Ἐπίσης οὔτε ἡ ἀστρονομία ἐφευρέθηκε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες. Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ὁ «πρῶτος ἱστορικός», ἐπισκέφτηκε τὴν Βαβυλῶνα περὶ τὸ 450 π.Χ. Ἀνέφερε σαφέστατα, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐκεῖ διδάχτηκαν τὴν ἀστρονομία. [...]

Ὁ Λεύκιππος (περίπου 400 π.Χ.) θεωρεῖται, ὅτι ὑπῆρξε ἰδρυτὴς τῆς Ἀτομικῆς Σχολῆς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας. Γεννήθηκε στὴν Μίλητο, στὴν ἀκτὴ τῆς Ἀνατολίας, πάλι κοντὰ στὴν περιοχὴ ὅπου θυθίστηκε τὸ Χαναανικὸ σκάφος ὀκτὼ αἰῶνες νωρίτερα. Στὸν ἱππόδρομο τῆς Μιλήτου ἀνευρέθη ἐπιγραφή: «Ἡ Θέση τῶν Ἑβραίων». Καί, ναι! Ὁ Λεύκιππος ἀναγνώρισε, ὅτι διδάχθηκε τὶς βασικὰς ἀρχὰς ἀπὸ φιλοσόφους «ἐξ Ἀνατολῆς» κατὰ τὴν διαμονὴν του στὴ Βαβυλῶνα, τὶς ὁποῖες σκιαγράφησε στὰ ἔργα του. Ὁ Λεύκιππος διδάχθηκε τὰ στοιχεῖα τῆς Ἀτομικῆς Θεωρίας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς μὴ κατονομασθέντες – προφανῶς Ἰουδαίους – φιλοσόφους.

Ὁ Δημόκριτος συχνὰ ἐσφαλμένα θεωρεῖται (ἀντὶ τοῦ Λεύκιππου) ὡς ἀρχικός εἰσηγητὴς τῆς Ἀτομικῆς Θεωρίας. Ὅπως καὶ ὅλοι οἱ προαναφερ-

θέντες «Ἕλληνες» φιλόσοφοι - ἔμποροι, ὁ Δημόκριτος ἐπίσης δὲν γεννήθηκε στὴν Ἑλληνικὴ χερσόνησο ἀλλὰ στὰ Ἀθήνα τῆς Θράκης μεταξὺ 470 - 450 π.Χ. Ἄς θυμηθοῦμε, ὅτι ὁ Ἑρμῖππος ἀνέφερε ὅτι ὁ Πυθαγόρας διδάχθηκε τὶς ἀρχὲς τῆς φιλοσοφίας του ἀπὸ τοὺς Θράκες καὶ τοὺς Ἑβραίους. Ἀλλὰ ποῦ ἀπέκτησε τὴν μόρφωσή του ὁ Δημόκριτος ὁ Θρακιώτης; Ὁχι στὴν γενέτειρά του, ἀλλὰ στὴν Βαβυλῶνα. Τὸ βιογραφικὸ λεξικὸ *Chambers* καταγράφει, ὅτι «[ὁ Δημόκριτος] ταξίδεψε στὴν Ἀνατολὴ καὶ ἐπέδειξε ἐνδιαφέρον στὴν συλλογὴ ἔργων ἄλλων φιλοσόφων». Στὴν πράξη γνωρίζουμε τὸν Δημόκριτο μόνο μέσῳ ἀποσπασμάτων ἀπὸ τὴν πληθώρα τῶν σημειώσεων ποὺ κατέγραφε γιὰ θέματα φυσικῆς, μαθηματικῶν, ἠθικῆς καὶ μουσικῆς. Αὐτὰ συνελέχθησαν ἀπὸ τὸν Mullach στὸ Βερολίνο τὸ 1843. Ὁ Mullach ἀπέδωσε τὰ ἔργα αὐτὰ στὸν Δημόκριτο, ἀλλὰ συντρέχει κάθε λόγος τὰ ἀποσπάσματα αὐτὰ νὰ θεωρηθοῦν μέρος τῶν ἡμερολογίων ποὺ τηροῦσε ὁ Δημόκριτος στὶς συναντήσεις του μὲ «Ἀνατολίτες», ὅπως σημείωσε ὁ ἴδιος ὁ Δημόκριτος. Οὔτε ὁ Δημόκριτος οὔτε οἰοσδήποτε ἄλλος Ἕλληνας κατωνόμασε τοὺς ἑξ Ἀνατολῆς μέντορες, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα ἢ τὴν διδασκαλία συνέλεγε. Συνεπάγεται, ὅτι ἡ γνώση ποὺ ἀπεκόμισαν οἱ Ἕλληνες ἔμποροι, ἐνῶ δραστηριοποιοῦντο ἐπιχειρηματικὰ στὴν Ἀνατολὴ, ἦταν δεδομένη στὴν Ἰουδαιο-βαβυλωνιακὴ κοινωνία τῆς ἐποχῆς. Ἡ συλλογὴ τοῦ Δημόκριτου πέρασε στὴν ἱστορία ὑπὸ τὸ ὄνομά του, καὶ οἱ ἐπιστημονικὲς παραδόσεις ποὺ συνέλεξε ἀπὸ τοὺς ἑξ Ἀνατολῆς σοφοὺς ἐγίναν ἀναπόσπαστο μέρος τῆς «Ἑλληνικῆς» ἐπιστήμης.

Ὁ Ἀριστοτέλης (384-322 π.Χ.), ὁ ὁποῖος στὰ δυτικὰ μάτια φαντάζει πατέρας τῆς λογικῆς μεθόδου, ἀνεγνώρισε σὲ «ἕναν Ἑβραῖο καὶ στοὺς σοφοὺς ἐταίρους αὐτοῦ» μιὰ σημαντικὴ πηγὴ τῆς σοφίας του. [...]

Ἡ Ἀλεξανδρινὴ καὶ Πτολεμαϊκὴ Περίοδος

Οἱ Ἕλληνες μὴθηκαν στὸν Σημιτικὸ πολιτισμὸ μὲ τὴν εἰσβολὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου στὴν Ἀσία. Ὁ Ἀλέξανδρος ὑπῆρξε ὁ ἄριστος μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλη. Ὑπῆρξε ὥστόσο καὶ θιασώτης δεισιδαιμονίων, τὶς ὁποῖες ἀπέρριπταν ὅσοι Ἕλληνες φιλόσοφοι ἐντρύφησαν στὸν ὀρθολογισμὸ ἑξ Ἀνατολῆς, κοντὰ στοὺς Ἑβραίους. Ὁ Ἑκαταῖος, χρονογράφος ποὺ συνῴδευσε τὸν Ἀλέξανδρο στὴν αἵματηρὴ ἐκστρατεία του, ἀνέφερε ὅτι ἀνάμεσα στὰ Ἰουδαϊκὰ μέλη τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπῆρχε καὶ ὁ ἱππίας Μοσολλάμ, «θαρραλέος, ρωμαλέος καὶ δεινότερος τοξότης ἀπὸ ὅποιονδήποτε Ἕλληνα ἢ δάρδαρο». Τὴν πορεία τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου διέκοψε ἕνας μύστης, στὸν ὁποῖον ὁ Ἀλέξανδρος ἀπευθύνθηκε γιὰ συμβουλές.

Ὁ Βήρωσος, ἱερέας τοῦ ἐπικεφαλῆς θεοῦ τῶν Βαβυλωνίων Μαρδούκ ὑπὸ τὸν Ἀντίοχο τὸν Α' (281-261 π.Χ.), ἐξύμνησε τὴν Ἰουδαϊκὴ πολυμάθεια, μολονότι ἡ θρησκεία του συγκρούετο μὲ ἐκείνη τῶν Ἑβραίων. Ὁ Βήρωσος χρονολογοῦσε τὴν ἐπιστημονικὴ λογικὴ στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀδράμ. Ἀναφερόμε-

νος στὸν Ἀβραάμ γράφει: «Στὴν δέκατη γενεὰ μετὰ τὸν κατακλυσμὸ ὑπῆρξε ἓνας ἐνάρετος καὶ μέγας Χαλδαῖος, ἐπιδέξιός στήν οὐράνια ἐπιστήμη.» Ὁ Ἰώσηπος ἀνέφερε, πὼς ὁ Ἀβραάμ φιλοξενήθηκε στὴν Αἴγυπτο ὡς μέγας ἐπιστήμονας καὶ ἐνθαρρύνθηκε ἀπὸ τὸν Φαραὼ νὰ συμμετέχῃ σὲ μεταφυσικὲς συνδιαλέξεις μὲ τοὺς Αἰγυπτίους σοφούς. Ἡ ὁξύνοια τοῦ Ἀβραάμ χάζεψε τοὺς Αἰγυπτίους. Τοὺς εἰσήγαγε στὴν πολυπλοκότητα τῶν μαθηματικῶν ἐξ Ἀνατολῆς «καὶ τοὺς παρέδωσε τὴν ἐπιστήμη τῆς ἀστρονομίας, καθ' ὅτι πρὶν τὴν ἔλευση τοῦ Ἀβραάμ στὴν Αἴγυπτο ἀγνοοῦσαν τὶς γνώσεις αὐτές, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιστήμη αὐτὴ ἦλθε στὴν Αἴγυπτο ἀπὸ τοὺς Χαλδαίους καὶ ἐν συνεχείᾳ μεταδόθηκε ἐπίσης στοὺς Ἕλληνες».

Τὸ Ἰσραηλιτικὸ Ἑλικοειδὲς Κιονόκρανο

Μία ἀπὸ τὶς εἰρωνεῖες τῆς ἱστοριογραφίας εἶναι καὶ ἡ ἀναχρονιστικὴ ἐκχώρηση τῆς πατρότητας Ἰσραηλιτικῶν ἀρχιτεκτονικῶν στοιχείων στὴν μεταγενέστερη Κλασικὴ περίοδο. Ἡ δημοσιότητα ποὺ ἔχει δοθῇ στὰ «Αἰολικά» καὶ «Ἰωνικά» κιονόκρανα ὡς παραδείγματα ἑλληνικῆς δημιουργικότητος ὁδηγεῖ ἀκόμα καὶ καλοπροαίρετους ἐπιστήμονες νὰ αἰσθάνωνται δικαιολογημένοι, ὅταν χαρακτηρίζουν τὰ κατὰ **ἑξι αἰῶνες ἀρχαιότερα** Ἰσραηλιτικὰ κιονόκρανα – ἀναμφισβήτητα προδρόμους τῶν ἑλληνικῶν ἐκδοχῶν – «πρωτο-Αἰολικά» ἢ «πρωτο-Ἰωνικά».

Ἔτσι τιμᾶται ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὀξυδέρκεια τῶν Ἑλλήνων, ἐνῶ οἱ δημιουργοὶ τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ αὐτοῦ τύπου τίθενται στὸ περιθώριο. Τὸ Ἰσραηλιτικὸ κιονόκρανο μὲ διπλὸ ἑλικοειδὲς μοτίβο χρονολογεῖται στὴν τρίτη χιλιετία π.Χ. Συναντᾶται σὲ κάθε σημεῖο τῆς Γόνιμης Ἡμισελήνου σὲ κυλινδρικές σφραγίδες, ἐλεφαντόδοντα, ἀνάγλυφα, τοιχογραφίες καὶ φυλαχτά. Ἡ ἐνσωμάτωση ὥστόσο τοῦ μοτίβου αὐτοῦ σὲ κιονόκρανα πρέπει νὰ ἀποδοθῇ σὲ Ἰσραηλίτες ἀρχιτέκτονες. Τὰ μοτίβα χρησιμοποιοῦντο εὐρύτατα στὰ προ-ἑλληνικὰ κιονόκρανα μεγάλων οἰκοδομημάτων στὶς πόλεις Χαζώρ, Μεγγιδώ, Σαμάρεια, Ἱερουσαλὴμ, Γεζέρ, ὅπως καὶ στὴν Ὑπεριορδανία καὶ τὴν Μωάβ.

Ὅταν ἡ Ἀναγέννηση ἀνάστησε τὸν Ὁρθολογισμό, οἱ φιλόσοφοι ἀνέτρεξαν στὰ ἐπιζῶντα συγγράμματα Ἑλλήνων φιλοσόφων καὶ δὲν ἔδωσαν σημασία στὴν πηγὴ, ἀπὸ τὴν ὁποία οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι ἀντλήσαν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐπιστήμη τους.

Σημείωση συγγραφέα

Γιὰ πληρέστερη καὶ λεπτομερέστερη παρουσίαση τοῦ θέματος βλ. τὰ κεφάλαια 14, 15 καὶ 16 τοῦ βιβλίου *The Eighth Day: The Hidden History of the Jewish Contribution to Civilization* τοῦ Samuel Kurinsky, ἐκδ. Jason Aronson 1994, ἀπὸ τὸ ὁποῖο καὶ προήλθε μεγάλο μέρος τῆς παρούσης.

Μετάφραση: Παῦλος Πάν

Διὰ πᾶσαν νόσον

Πάρτε, κόσμε! Έχω πρᾶμα πὺν σαλεύει καὶ τὸ μονοτερὴ γυρεύει. Μιλᾶμε γιὰ τεφαρί-
κι. Αἰῶνες τώρα ἐμπορεύομαι τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα, ἀκολουθώντας τὸ νόμο τῆς προ-
σφορᾶς καὶ τῆς ζήτησης. Έτσι, τώρα πὺν βλέπω τὴ ζήτηση νὰ αὐξάνεται, ρίχνω στὴν
πιᾶσσα τὸ ἐμπόρευμα καὶ τὰ πᾶνω χονδρικῶς. Οἱ λιανοπωλητές μου; Μπομπούκια παι-
διά! Ένα κι ἓνα. Κι ἂς λένε οἱ κακὲς γλώσσες, ὅτι οἱ μισοὶ εἶναι γιὰ τὸν εἰσαγγελέα καὶ
οἱ ἄλλοι μισοὶ γιὰ τὸ τρελλάδικο. Κάτι τέτοια δὲν μὲ ἀγγίζουν. Εἶναι ἄλλωστε τοῖς πᾶσι
γνωστό, ὅτι ἐγὼ τὸ φτύσιμο τὸ ἔχω γιὰ ἁγίασμα. Πραμάτεια νὰ ἔχουμε νὰ πουλᾶμε, τζί-
ρος νὰ γίνεται καὶ τὰ ὑπόλοιπα εἶναι τρίχες. Πῶς; Τί πραμάτεια; Μὰ φυσικὰ τὸ πιὸ «ἴν»,
«οὐάο» καὶ «ἔξτρα πρίμα γκούντ» ἐμπόρευμα: τὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα, πὺν δουλεύεται πολὺ
τὴν τελευταία πενταετία. Δὲν βλέπετε τὰ ἐκδοτικὰ καὶ πάσης φύσεως ἄλλα μαγαζάκια, πὺν
ξεφντρώνουν σὰν τὰ μανιτάρια; Τὸ ἐμπορικὸ μου πνεῦμα καὶ ταλέντο τὰ συντηρεῖ. Όλα
πᾶνε ρολοί. Κι ὅμως κάτι μὲ προβληματίζει...

Μὴ σπρώχνετε, παρακαλῶ. Όλοι θὰ πάρετε! Όλοι θὰ μπῆτε στὴν ἐλληνομηχανή (μὲ
τὸ ἀξημῖωτο φυσικὰ). Όλοι θὰ γνωρίσετε τὴν καταπληκτικὴ μέθοδό μου, πὺν ἀπὸ μίξε-
ρους Ρωμιούς θὰ σᾶς μετατρέψῃ μ' ἓνα «ἄμπρα κατάμπρα» καὶ μερικὰ χιλιάδικα σὲ ὑπε-
ρηφάνους νεο-αρχαιοέλληνες. Ἡ ποικιλία τῶν ὑπηρεσιῶν μου καλύπτει ὅλα τὰ γούστα
κι ἀπευθύνεται σὲ ὅλες τὶς τσέπες. Τί θέλουν οἱ καλοὶ μου πελάτες; Ἀρχαιολογικὲς ἐκδρο-
μές; Περιπάτους στὴν κοῦφια γῆ; Θυσίες ἀμνοεριφίων; Παράδοση μαθημάτων; Ὁργάνωση
διαλέξεων μὲ οὐίσκι ἢ πορτοκαλαδίτσα; Ἀπ' ὅλα ἔχω. Περάστε πρῶτα ἀπ' τὸ ταμεῖο, με-
τρήστέ τὰ μου καί, ἂν θέλετε, φορέστε προαιρετικὰ καὶ τοὺς χιτῶνες, τὶς χλαμῦδες καὶ τὰ
σανδάλια. Ἀλλως εἴστε δεκτοὶ καὶ μὲ μπλουζάκια. Καὶ φύγαμε. Σᾶς ὑπόσχομαι δέ, ἂν
εἴστε καλὰ κοροϊδάκια (παρντόν, «παιδάκια», ἤθελα νὰ πῶ), νὰ σᾶς ναυλώσω καὶ δια-
στημικὸ λεωφορεῖο γιὰ μιὰ ὀλιγοήμερη φουὺλ πανσιὸν ἐκδρομὴ στοὺ Σείριο, ὅπου εἰδικοὶ
οὐφολόγοι θὰ σᾶς ξεναγήσουν στὰ «πάτρια» ἐδάφη σας. Καλὰ ὅλα αὐτὰ, ὅμως κάτι ἐξα-
κολουθεῖ νὰ μὲ προβληματίζῃ...

Έμπρός λοιπόν, διαλέχτε! Ἀπ' ὅλα ἔχει ὁ μπαξές! Ἡ ποικιλία τῶν προϊόντων μου ἱκα-
νοποιεῖ καὶ τοὺς πιὸ ἀπαιτητικούς. Όλα ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ πραγ-
ματικότητα καὶ ἀντίληψη, πὺν, ὅταν διεπίστωσα ὅτι δὲν μπορῶ νὰ τὴν ξεκάνω ὀλοσχερῶς,
τὴν «ἐμπλούτισα» μὲ διάφορα ἐλιξήρια - ἐντυπα διὰ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν,
σὰν αὐτὴ πὺν δέρνει μερικοὺς. Σᾶς τὴν προσφέρω, τὴν ἀγοράζετε καὶ εἴμαστε ὅλοι εὐχα-
ριστημένοι. Κι ὅμως κάτι μὲ προβληματίζει...

Τί μὲ προβληματίζει; Μὰ τί ἄλλο; Αὐτὸ τὸ μυριαναθεματισμένο, κατάπτυστο, τρισκα-
τάρατο καὶ ἀκατονόμαστο περιοδικό, πὺν ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια μοῦ ἔχει ἀνάφει φωτιά
στὰ μπατζάκια. Τί κι ἂν τὸ σνοκφάντησα, τί κι ἂν διαιοπράγησα καὶ τῶκανα μαντάρια μὲ
ρόπαλα, τί κι ἂν διέσπειρα φήμες γιὰ ἐξαγορὰ του, τί κι ἂν μετῆλθα τόσες διαβολὲς καὶ
ἔκανε γενναιόδωρες «προσφορές» στοὺς ἀνθρώπους του, τί κι ἂν τοῦρριξα δικούς μου
«ντυμένους φίλους». Τζίφος. Αὐτὸ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνελίσσεται, νὰ αὐξάνεται, νὰ ὑπο-
δαυλίζει συνειδήσεις καὶ νὰ φωτίζῃ. Κι ἐγὼ φοβᾶμαι τὸ φῶς, γιατί εἶναι ἴδιον τῆς ἐλλη-
νικότητος. Συχνὰ μὲ τρομάζει τὸ φάντασμά της. Στοὺς ἐφιάλτες μου τὴ βλέπω νὰ ἔρχεται
ἀνθρωποποιημένη κατ' ἐπάνω μου. Στὸ ἓνα τῆς χέρι κρατάει ἓναν δανλὸ καὶ στοὺ ἄλλο ὅ,τι
χειρότερο γιὰ μένα: ἓνα πελώριο

Ἡ διακεκαυμένη ἀφροκεντρικὴ «Λοῦσου»

Στὴν περιοχὴ Καλλινδίων Θεσσαλονίκης δρέθηκαν ἀπολιθωμένα ὀστᾶ ἵπποποτάμου, ἐλέφαντα, ρινόκερου καὶ ἐλαφιοῦ, πὺν ἔζησαν στὴν Κατώτερη Πλειόκαινο περίοδο, δηλαδή πρὶν ἑξακόσιες τουλάχιστον χιλιάδες χρόνια.

Ἡ ἀπορία πὺν γεννᾶται εἶναι, πῶς πρὶν τρία ἑκατομμύρια χρόνια ἐμφανίστηκε ὁ πρῶτος ἄνθρωπος στὴν Ἀφρική, ὅπως ὑποστηρίζεται «ἐπισήμως», ὅταν ἐκεῖ ἐπικρατοῦσαν τότε ἀσύλληπτα ὑψηλές θερμοκρασίες. Ἐφ' ὅσον ἡ Βόρειος Εὐκρατη Ζώνη, πὺν περιλαμβάνει καὶ τὴν Ἑλλάδα, εἶχε τροπικὸ κλίμα καὶ ἄρα ὑψηλές θερμοκρασίες, ἃς φανταστῇ κανεῖς τί θὰ γινόταν στὴν Ἀφρική, πὺν ἐκτείνεται ἐκατέρωθεν τῆς Διακεκαυμένης Ζώνης. Μήπως ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ἡ «Λοῦσου», ὅπως τὴν ὀνομάζουν οἱ ἀνθρωπολόγοι, δὲν μετανάστευσε ποτὲ στὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὴν Ἀφρική, ἡ ὁποία θὰ ἦταν – λόγῳ κλίματος – ἀκατοίκητη ἀπὸ θηλαστικά, ὅπως ἄλλωστε μαρτυροῦν σήμερα οἱ ἀπέραντες ἀμμώδεις καὶ στεππώδεις ἐκτάσεις τῆς; Ἀς μᾶς ἀπατήσουν οἱ ἀφροκεντριστές.

Π.Α.Κ.**Πρόσωπα, παρεοῦλες καὶ «κεφάλια»**

Συνεπὴς καὶ δικαιωμένη ἡ θέση τοῦ «Δαυλοῦ» ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ ἀκόμα, ὅπου σκοπεύει στὸ ἐλεύθερο καὶ ἀνένταχτο σὲ ὀμαδικότητες ἢ ὀργανώσεις ἢ παρεοῦλες - ὀμαδοῦλες πρόσωπο. Οἱ μετὰ τὴν Ἀρχαιότητα μετροῦν «κεφάλια», ἐνῶ ἐκείνη συνεισέφερε στὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου, τῆς ψυχῆς. Δὲν εἶναι τυχαῖο, ὅτι ἡ μάνα φύση βάζει μπροστὰ - μπροστὰ στὸ κεφάλι τὸ πρόσωπο! Αὐτὸ πὺν δίνει τὴν πεμπουσία τοῦ ἀνθρώπου ὅπως στὰ φυσικὰ πρόσωπα τοῦ Ἑρμῆ, τοῦ Ἡνίοχου, τῶν Καρνάτιδων.

Στὴν Ἀρχαιότητα δὲν μετροῦσαν κεφάλια, τὰ γέμιζαν... «Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν», λέει ὁ Γιαχβὲ στὴ θολούρα τῆς σκόνης τῶν κοπαδιῶν. Γι' αὐτὸ ρίχνουν στὴν πιάτσα σωτῆρες, ἑλλαδεμπόρους, αὐθεντίες, ποιμενάρχες καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ «κατὰ κεφαλὴν» κακὰ τοῦ εἰσοδήματος, τῆς οἰκονομικοποίησης, τῆς ἀσπροσωπίας.

Π.Γ.**«...Καὶ τοὺς ἔλεγον ἀλῆτες»**

«Καὶ κίνησαν μοροστὰ οἱ νέοι μὲ τὰ πρησμένα πόδια, καὶ τοὺς ἔλεγον ἀλῆτες» (Ο. Ἑλύτης). Καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Παλαιστίνης μὲ τίς σφεντόνες καὶ τίς πέτρες τὰ ὠνόμασαν τρομοκράτες. Κι ἀπ' τὴν ἄλλη

στρατιῶτες ὠπλισμένοι σὰν ἄστακοί, συνοδευόμενοι ἀπὸ ἄρματα μάχης, δολοφονοῦν τοὺς «τρομοκράτες» νεαροὺς, ἐπειδὴ θέλουν κι αὐτοὶ πατρίδα. Κι ὁ Χαφιέ Τσογλάνα μὲ τὸν Κόφα Αὐνὰν νὰ τοὺς βάζουν στὴν ἴδια ζυγαριά.

Μὰ κι οἱ ὁμοεθνεῖς τῶν Παλαιστινίων νὰ ἀναλίσκωνται σὲ βερμπαλισμοὺς καὶ μόνο. Πῶς ν' ἀντέξῃς τόση δυσσομία, πού ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος μπροστά της ἀναδίδει ἄρωμα...

Δ.Α.

Κανένas δὲν μιλά...

Οὐδεμία μνεία ἀπὸ τὴ μία ἢ τὴν ἄλλη πλευρὰ τῶν ἐριζόντων γιὰ τὶς ταυτότητες γίνεται γιὰ τὸν «Γενικὸν Ἀριθμὸν Ταυτότητος», πού ὑπάρχει σ' ὅλες τὶς ταυτότητες καὶ θὰ παραμείνῃ καὶ στὶς νέες. Οἱ λόγοι εὐνόητοι. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς συνδυαζόμενος μὲ κάποιους ἄλλους ἀριθμοὺς ἀποτελεῖ τὸ «κλειδί» γιὰ τὴν πρόσβασι στὰ πλέον «εὐαίσθητα προσωπικά δεδομένα», γιὰ τὰ ὁποῖα τόσο πολὺ κόπτονται οἱ ἰθύνοντες. Ὁ γενικὸς ἀριθμὸς ταυτότητος, πού δὲν καταργεῖται, δύναται νὰ ὀδηγήσῃ σὲ ἀποκάλυψι ὅλων τῶν «εὐαίσθητων προσωπικῶν δεδομένων» καὶ ὄχι μόνο: στὸν ἀριθμὸ διαβατηρίου, δηλαδή τῆς ὑπηκοότητος· στὸν ΑΦΜ (ἀριθμὸ φορολογικοῦ μητρώου), δηλαδή τὸ εἰσόδημα, τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα, καταργουμένου ἔτσι τοῦ φορολογικοῦ ἀπορρήτου· στὸν ἀριθμὸ τραπεζικῶν λογαριασμῶν καὶ πιστωτικῶν καρτῶν, καταργουμένου τοῦ τραπεζικοῦ ἀπορρήτου κ.λπ.

Αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς εἶναι τὸ μόνο στοιχεῖο πού δὲν θὰ καταργήσουν ποτέ· καὶ γι' αὐτὸ δὲν μιλά κανεὶς γι' αὐτόν.

Θ.Α.Α.

Καὶ κάτι γιὰ τὸν «Μεθυμναῖον Οἶνον»

Κάποιοι τηλεφώνησαν, γιὰ νὰ μᾶς ἐκφράσουν τὴν «ἐνόχλησή» τους, διότι ὁ «Μεθυμναῖος Οἶνος» στὶς κάδες ἐπιλογῆς πού διατίθεται πωλεῖται πρὸς 5.200 δρχ. ἀνά φιάλην. Τοὺς πληροφοροῦμε: α) ὁ παραγωγὸς του (ὁ ἐκδότης τοῦ «Δ») ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτὸ εἰσπράττει, ἀφαιρουμένων τῶν μεταφορικῶν πού τὸν ἐπιβαρύνουν, 2.000 δρχ. ἀνά φιάλην· β) γιὰ τοὺς εἰδήμονες ἢ λιανικὴ τιμὴ κάδας τῶν 5.200 δρχ. εἶναι οὐσιαστικὰ **φθηνότερη** γιὰ ἓνα τέτοιο (βιολογικὸ) κρασί ἀπὸ ἄλλα πού πωλιοῦνται ἐπίσης λιανικῶς στὶς κάδες μόλις πρὸς 2.500 δρχ· καὶ γ) τὸ αὐτονόητο, ὅτι οἱ «ἐνοχλούμενοι» μποροῦν, χωρὶς νὰ «ἐνοχλοῦνται» ἀσκόπως, νὰ προτιμοῦν τὰ ἄλλα κρασιά ἀντὶ τοῦ «Μεθυμναίου»...

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΩΝ

Ἡ πρώτη πειραματική αεροδυναμική «προσομοίωση» στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΝΟΣ ΜΥΘΟΥ

Ὁλοένα πλατύτερη γίνεται ἡ γνώση μας γιὰ τὸν πολιτισμὸ καὶ τὴ συνολικὴ ὑπόσταση τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων. Αὐτὰ ποὺ ἡ σκαπάνη τοῦ ἀρχαιολόγου μᾶς ἀποκαλύπτει καὶ αὐτὰ ποὺ σώζονται σὰν γραπτὰ μνημεῖα πρωτογενῆ ἢ ἀναπαραχθέντα μικρὸ μόνο μέρος τοῦ πλούτου τοῦ πνεύματος, τῆς παγκόσμιας πολιτιστικῆς δράσης, τῆς ἐπιστημονικῆς ἐμβάθυνσης καὶ τῆς τεχνολογικῆς ἐφαρμογῆς μᾶς ἔχουν παρουσιάσει. Στὸ δοκίμιο αὐτὸ ἐπιχειρῶ νὰ στοιχειοθετήσω τὸ ἐπίπεδο γνώσεων μηχανικῆς, ποὺ πιθανῶς κρύβεται πίσω ἀπὸ ἓναν καὶ μόνο μῦθο, τὸ «Πέρασμα τῶν Συμπληγάδων». Ἦταν ἡ συμβολὴ τῶν θεῶν ἢ ὀρθοὶ μαθηματικοὶ ὑπολογισμοί, ποὺ ἔκαναν ἐφικτὴ τὴν ἀσφαλῆ διέλευση ἀπὸ τὸ στενό;

1. Ἀπὸ τὴν «Μυθολογία»

Ἐκατοντάδες χρόνια πρὶν τὴν ἐκστρατεία γιὰ τὴν ἄλωση τῆς Τροίας⁽¹⁾ ἓνα πλοῖο καθελκύεται σὲ μία ἀκτὴ τοῦ Παγασητικοῦ καὶ πενήντα πολεμιστὲς ἐπιβιβάζονται καὶ δάξουν πλῶρη γιὰ τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ μᾶλλον γιὰ τὰ στενὰ τοῦ Βοσπόρου. Στόχος τους ἡ ἀπόκτηση κάποιου πολεμικοῦ ἐπάρθλου – ἀναφέρεται σὰν «Χρυσόμαλλον Δέρας» – καὶ ἡ ἐπιστροφή τους, γιὰ νὰ τὸ προσφέρουν στοὺς θεοὺς. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρατείας ἦταν ὁ Ἰάσων, καὶ μετὰξὺ ἄλλων μετεῖχαν ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ὀρφεύς, ὁ Ἄργος, ναυπηγὸς τοῦ πλοίου καὶ ὁ Τίφυς, πλοηγὸς καὶ ἐφευρέτης τοῦ πηδαλίου⁽²⁾. Τὸ πλοῖο ἦταν ἡ «Ἀργώ», καὶ ἡ ἐκστρατεία ὠνομάστηκε «Ἀργοναυτικὴ Ἐκστρατεία».

Στὶς περιπέτειες ποὺ ἀκολούθησαν, οἱ Ἀργοναῦτες περιέβαλαν ἓνα γέρο τυφλὸ μάντη, τὸν Φινέα, ἀφοῦ τὸν ἀπάλλαξαν ἀπὸ τὸ μαρτύριο τῶν Ἀρπυιῶν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ εὐγνώμοσύνη τοὺς συνώδευσε καθοδηγώντας τους. (Κατὰ ἄλλη ἐκδοχὴ τοὺς ἔδωσε ἀπλῶς πληροφορίες καὶ συμβουλές, προβλέποντας τὸ μέλλον.) Ἐπαίξε δὲ καθοριστικὸ ρόλο στὸ θρυλικὸ πέρασμα τῶν Συμπληγάδων ὑποδεικνύοντας στοὺς συντρόφους του τὸν τρόπο γιὰ νὰ διέλθουν μὲ ἀσφάλεια.

Τὸ πέρασμα αὐτὸ φαίνεται ὅτι ἦταν ἀναγκαστικὴ ἐπιλογὴ τοῦ Ἰάσονος στὴν ἐξέλιξη τῆς ἐκστρατείας. Ἐκεῖ δέσποζαν οἱ τρομερὲς Συμπληγάδες Πέτρες, ποὺ εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ «κινοῦνται» καὶ νὰ συντρίβουν ὅ,τι προσπαθοῦσε νὰ περάσῃ ἀνάμεσά τους καὶ δὲν ἦταν ἀρκετὰ γρήγορο, ὥστε νὰ προλάβῃ.

‘Ο Φινεύς ὄρθιος στὸ κατάστρωμα προσφέρει θυσία ζητώντας τὴ συμβολὴ τῶν θεῶν, καὶ ἡ μέθοδος ποὺ ἐξηγεῖ στοὺς Ἀργοναῦτες εἶναι, νὰ ἀφήσουν πρῶτα ἓνα περιστέρι («πελειάδα») νὰ περάσῃ πετώντας ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς Πέτρες. Ἐν αὐτὸ κατορθώσῃ νὰ περάσῃ, θὰ τὸ κατορθώσῃ καὶ ἡ «Ἀργώ» **ἀμέσως μετὰ**. Τὸ περιστέρι περνάει μὲ μοναδικὴ ἀπώλεια μερικὰ φτερὰ ἀπὸ τὴν ἄκρῃ τῆς οὐρᾶς του στὴν ἔξοδο, καὶ ἀμέσως τὸ πλοῖο μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῶν κουπιῶν μπαίνει στὸ δίαυλο. Οἱ Πέτρες «κλείνουν» καὶ προλαβαίνουν τὴν «οὐρὰ» τοῦ πλοίου συντρίβοντας τὸ πηδάλιο, ἐνῶ οἱ τολμηροὶ Ἀργοναῦτες πέτυχαν χωρὶς ἀπώλειες τὴν εἴσοδο στὴ Μαύρη Θάλασσα.

2. Ἐπεξεργασία

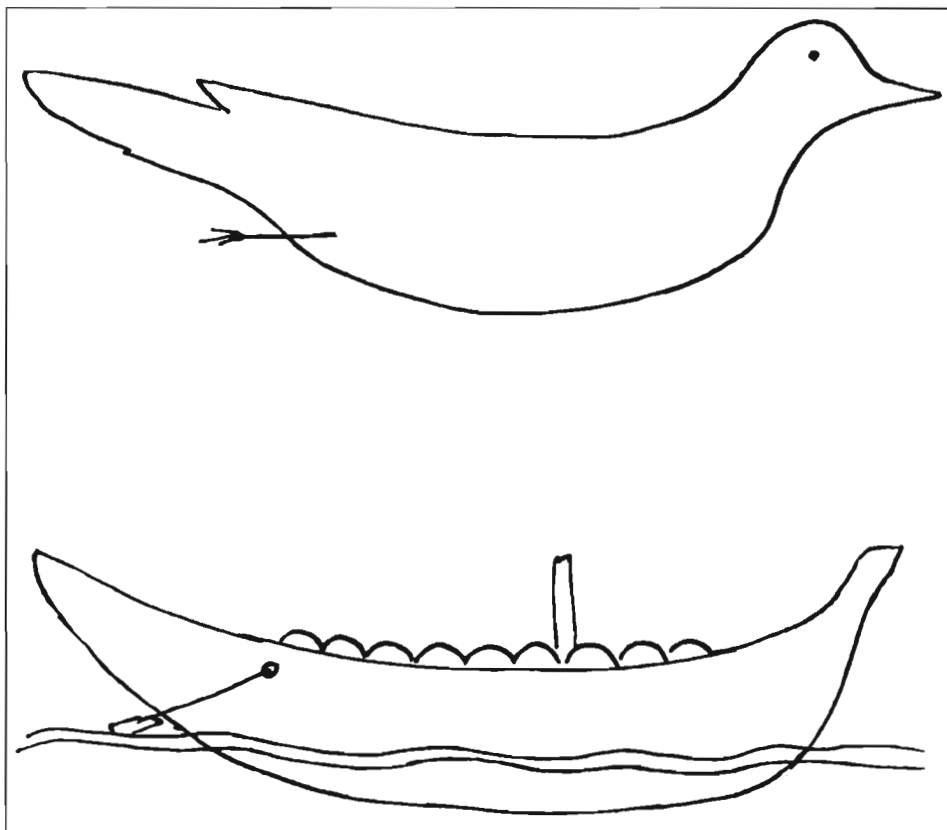
Αὐτὴ ἡ ποιητικὴ περιγραφή τῶν συμβάντων ἀποκτᾷ διαφορετικὴ διάσταση, ἂν κάνουμε μερικὲς ὑποθέσεις, ὅπως ὅτι πράγματι ὑπῆρχε ἓνα πολὺ στενὸ πέραςμα μὲ ἀπόκρημνες βραχώδεις ἀκτὲς. Λόγω κάποιων ἰδιαιτεροτήτων (ἀπὸ γεωμορφικῆς πλευρᾶς) τῶν ἐπιφανειῶν τῆς ξηρᾶς γύρω τὸν δίαυλο εἶναι πιθανὸν ὅτι φυσοῦσε διαρκῶς ἄνεμος μὲ ἰσχυρὴ συνιστώσα κάθετη στὸ πέραςμα, ἐπομένως καὶ στὴν τροχίᾳ κίνησής τοῦ πλοίου ποὺ ἐπιχειροῦσε τὴ διέλευση. Ἐτοὶ τὸ πλοῖο δεχόταν πλευρικὴ ἀνεμοπίεση καὶ τελικὰ μία δύναμη κάθετη στὴν κατὰ μῆκος κίνησή του, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀποκτᾷ σχετικὴ ταχύτητα πρὸς τὶς Συμπληγάδες Πέτρες, νὰ ἐκτρέπεται πρὸς τὴ μία ἀκτὴ καὶ νὰ συντρίβεται. Μέσα στὸ δίαυλο θὰ πρέπει νὰ ἐπικρατοῦσε ἰσχυρὸς κυματισμὸς ὡς καὶ ἀποκόλληση τῆς ὑδάτινης ἐπιφανειακῆς στοιβάδας ὑπὸ μορφὴ ἀφρισμοῦ σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ἐντονα τυρβώδους ροῆς τοῦ ἁέρα. Ὅλα αὐτὰ θὰ ἔδιναν τὴν ἐντύπωση σὲ τυχὸν ἐπιζῶντες, ὅτι οἱ πέτρες κινήθηκαν καὶ προσέκρουσαν στὸ πλοῖο τσακίζοντάς το.

Ἐπὶ τὸ πρῶτο αὐτῶν τῶν ὑποθέσεων ἃς ἐπανεέλθουμε στὸ Μῦθο, στὸν ὁποῖο περιγράφεται ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πτήσης τοῦ περιστεριοῦ ἦταν **ὅμοιο** μὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πλευσης τοῦ πλοίου, δηλαδὴ ὅτι τὰ δύο αὐτὰ σώματα **διανύοντας τὸ ἴδιο μῆκος ὑπέστησαν ἰδίας τάξης μεγέθους ὀριζόντια (πλευρικὴ) ἐκτροπή**.

Ἐτοὶ στὰ παρακάτω ἐπιχειρεῖται ἡ «μοντελλοποίηση» τῆς δυναμικῆς τῆς κίνησης τῶν δύο σωμάτων καὶ ἡ ἐπίλυση τῶν ἐξισώσεων ποὺ προκύπτουν, ὥστε νὰ ἐκφρασθῇ τελικὰ κατὰ προσέγγιση ὁ λόγος: ἐκτροπὴ περιστεριοῦ πρὸς ἐκτροπὴ σκάφους. Ἐν αὐτὸ βρεθῇ νὰ ἔχῃ τιμὴ κοντὰ στὴ μηδενικὴ δύναμη τοῦ 10 (π.χ. 1×10^0) ἢ καλύπτεται μεγαλύτερη ἢ ἴση τῆς μονάδας, τότε τὰ δύο αὐτὰ μεγέθη τῆς ἐκτροπῆς εἶναι κατὰ προσέγγιση ἴσα, δηλαδὴ τὰ συμβαίνοντα στὸ Μῦθο εἶναι ἐφικτά. Ἀκόμη δὲ **περισσότερο ἔχουμε τὴν πλήρη περιγραφὴ μιᾶς ἀεροδυναμικῆς «προσομοίωσης» καὶ μαζὶ τὴ βάσιμη ἐνδειξὴ ὅτι τὰ «Ἀργοναυτικά» μπορεῖ τελικὰ νὰ εἶναι κάτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ ἀπλὴ «Μυθολογία».**

3. Τὸ μηχανικὸ μοντέλλο

Εἶναι ἐνδιαφέρον κατ' ἄρχὰς νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι τὸ περιστέρι ὡς πτηνὸ σὺν ἡθῶς ἐκτελεῖ **χαμηλὴ πτήση**, ὁπότε ἐκτέθηκε στὸ ἴδιο ροϊκὸ στρώμα τοῦ ἀνέμου, ὅπως καὶ τὸ πλοῖο, συνεπῶς ἡ τιμὴ τῆς ἀεροδυναμικῆς πίεσης ἦταν καὶ στὰ δύο σώματα ἡ ἴδια.

Σχήμα 1. Σχηματική ἀπεικόνιση (με προσαρμογή κλίμακας) τῆς ὁμοιότητος τῆς πλευρικής ἐπιφάνειας (ἐπιφάνεια ἀεροδυναμικῆς προσβολῆς) τῶν δύο σωμάτων.

Στὴ διάρκεια τῆς διέλευσης ἀπὸ τὸ στενὸ τόσο τὸ περιστέρι ὅσο καὶ ἡ «Ἀργώ» δέχονται πλευρική ἀεροδυναμικὴ δύναμη, ποὺ προκαλεῖ στὸ κάθε σῶμα ὀριζόντια ἐκτροπὴ κάθετα στὴν κατὰ μῆκος κίνησή του.

Ἄν ὀρίσουμε $X - Y$ ὀριζόντιο σύστημα συντεταγμένων με X τὴν κατὰ μῆκος τοῦ διαύλου πορεία, τότε Y θὰ εἶναι ὁ ἄξονας μέτρησης τῆς πλευρικῆς ἐκτροπῆς (**Σχήμα 2**). Ἄν Y_{Σ} εἶναι ἡ ἐκτροπὴ τοῦ σκάφους καὶ Y_{Π} ἡ ἐκτροπὴ τοῦ περιστεριοῦ, θὰ πρέπει νὰ δείξουμε ὅτι:

$$Y_{\Sigma}/Y_{\Pi} \approx 1 \times 10^0,$$

ὅταν $X_{\Sigma} = X_{\Pi}$ (γιά τὸ ἴδιο διανυθὲν μῆκος X_0). Οἱ δείκτες Σ καὶ Π χρησιμοποιοῦνται στὰ παρακάτω γιὰ τὸ σκάφος καὶ τὸ περιστέρι ἀντίστοιχα.

Τὸ πλοῖο ἐπὶ πλέον δέχεται πλευρική ὑδροδυναμικὴ ἀντίσταση ἀπὸ τὴ μάζα τοῦ νεροῦ, ποὺ ἀνθίσταται στὴν ἐκτροπὴ του. Ἡ δύναμη ὅμως αὐτὴ μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ πολὺ μικρὴ, ἂν δεχθοῦμε συνθήκες ἀποκόλλησης τῆς ὑδάτινης ἐπιφάνειας (στοιβάδας) λόγῳ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνέμου (ἔντονα τυρβῶδες ὁριακὸ στρώμα), ποὺ ἐκφράζεται σὰν ἀφροισμός. Ἐπίσης ἡ μέση σχετικὴ ταχύτητα κατὰ τὴν Y -δι-

εύθυνση μεταξύ σκάφους και επιφανειακού στρώματος νερού τείνει να μηδενιστεί, δηλαδή πιό απλά ή γύρω από το σκάφος υδάτινη μάζα συμπαρασύρεται με αυτό. Σημαντική παρατήρηση για την ένιςχυση της παραδοχής είναι, ότι ή «'Αργώ» (πιθανώς βασισμένη σε σχέδια έμπορικού πλοίου της έποχής) θά ήταν σκαρι άκάρينو μέ μικρό δύθισμα και καμπύλα ύφαλα.

Σε κάθε περίπτωση ή δύναμη της ύδροδυναμικής αντίστασης, όσοδήποτε μικρή κι άν θεωρηθί ότι είναι, μπορεί νά είσαχθί στο μηχανικό μοντέλλο μετατρέποντας την έξίσωση έκτροπής σε άνίσωση, δηλαδή:

$$Y_{\Sigma} = Y_{\Sigma, \alpha} - Y_{\Sigma, \nu},$$

όπου $Y_{\Sigma, \alpha}$ είναι ή πλευρική έκτροπή του σκάφους λόγω του άνέμου και $-Y_{\Sigma, \nu}$ (άρνητική) πλευρική έκτροπή λόγω της αντίστασης του νερού, όποτε

$$Y_{\Sigma, \alpha} \geq Y_{\Sigma} \text{ και } Y_{\Sigma, \alpha}/Y_{\Pi} \geq Y_{\Sigma}/Y_{\Pi}.$$

Έάν λοιπόν δείξουμε ότι $Y_{\Sigma, \alpha}/Y_{\Pi} \sim 1 \times 10^0$, τότε θά ίσχύη $Y_{\Sigma} \leq Y_{\Pi}$ ή ισοδύναμα:

$$Y_{\Sigma}/Y_{\Pi} \leq 1 \times 10^0.$$

Έπομένως τó μοντέλλο άπλοποιείται σε μία «βολή» στο Χ-Υ έπίπεδο μέ όριζόντια άρχική ταχύτητα κατά Χ ίση μέ την όριακή ταχύτητα του κάθε σώματος και δύναμη έκτροπής (που προκαλεί την Υ - έπιτάχυνση) ίση μέ την πλευρική άεροδυναμική δύναμη, που είναι άνάλογη της πλευρικής έπιφάνειας που τó κάθε σώμα εκθέτει (δύναμη = άεροδυναμική πίεση $\times$ έπιφάνεια $\times$ συντελεστή άναλογίας). Ό συντελεστής άναλογίας των πλευρικών έπιφανειών θεωρείται κοινός, έφ' όσον τά δύο σώματα έχουν γεωμετρικά όμοιο πλαϊνό σχήμα (**Σχήμα 1**). Έτσι οί κλασσικές έξισώσεις βολής είναι:

$$Y_{\Sigma} = \frac{1}{2} \gamma_{\Sigma} t_{\Sigma}^2 \text{ και } Y_{\Pi} = \frac{1}{2} \gamma_{\Pi} t_{\Pi}^2,$$

όπου Υ ή πλευρική έκτροπή, γ ή Υ-έπιτάχυνση, t ό χρόνος κατά τη διέλευση και διαιρώντας:

$$Y_{\Sigma}/Y_{\Pi} = (\gamma_{\Sigma}/\gamma_{\Pi}) (t_{\Sigma}/t_{\Pi})^2 \quad (1)$$

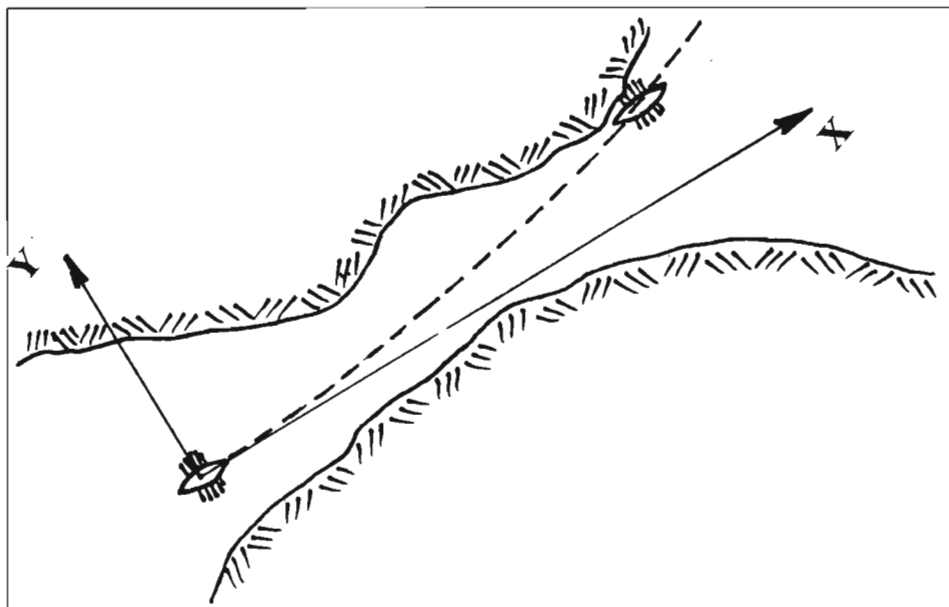
για τó κοινό διανυθέν μήκος X_0 ίσχύει:

$$X_0 = v_{\Sigma} t_{\Sigma} = v_{\Pi} t_{\Pi},$$

όποτε $t_{\Sigma}/t_{\Pi} = v_{\Sigma}/v_{\Pi}$.

Για νά ίσχύουν οί παραπάνω έξισώσεις, θά πρέπει νά δεχθούμε ότι ή δύναμη του άνέμου δέν μεταβλήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια της διέλευσης, ή ισοδύναμα ότι ό χρόνος διέλευσης είναι μικρός. Αυτό όμως έπαληθεύεται από τó γεγονός ότι, άφού ή κατάληξη της πτήσης του περιστεριού ήταν όρατή από τó στόμο της είσόδου, πρέπει τó διανυθέν (κατά Χ) μήκος νά ήταν μικρό, τó ίδιο και ό χρόνος.

Δέν γνωρίζουμε άκόμη στοιχεία για την «'Αργώ». Παρακάτω θά έκτιμήσουμε τις άναγκαίες παραμέτρους έπιχειρώντας προσεγγίσεις από συγκρίσεις μέ άλλα γνωστά πλοία της άρχαιότητας όπως την τριήρη (που άποκοιύσε πρόωση μέ τη δύναμη των κουπιών) και την «Κυρήνεια», από την όποία πολλά στοιχεία είναι γνωστά για την τότε ναυπηγική (έκτόπισμα προς όλικό μήκος κ.λπ.). Για τó περιστέρι γνωρίζουμε, ότι έχει μήκος γύρω στα 25 έκατοστά, ζυγίζει περί τά 300

Σχήμα 2. Σχηματική προσέγγιση της τροχιάς έκτροπής του σκάφους κατά τη διέλευση από το στενό των Συμπληγάδων.

γραμμάρια και αναπτύσσει ταχύτητα 50 ως 60 χιλ. ανά ώρα (15.3 m/s).

4. Υπολογισμός των τεχνικών παραμέτρων για την «Αργώ»

‘Η «Αργώ», το σκάφος που ναυπηγήθηκε ειδικά για την αποστολή, πρέπει να ήταν ένα μικρό εύελικτο σκαρί, ικανό να μεταφέρει 50 όπλιτες με τον όπλισμό τους και λίγες προμήθειες. ‘Ο πολλαπλός ρόλος των όπλιτών αυτών (ή περιγραφή αντιστοιχεί σαφώς στους σημερινούς πεζοναύτες) σημαίνει, ότι οι χώροι στέγασης κάτω από το κατάστρωμα θα έπρεπε να άρκοι για τους 25-30 το πολύ, ενώ οι υπόλοιποι είναι σε βάρδια στις λειτουργικές θέσεις (κουπιά, πανί και πιλοτήριο). Τότε οι θέσεις κωπηλασίας δεν υπερβαίνουν τις 10 ως 11 σε κάθε πλευρά, σύνολο 22. Αυτό μας δίνει μία εκτίμηση του μήκους του πλοίου. ‘Αν χρησιμοποιήσουμε το μήκος (έπὶ της κουπαστής) της θέσης κωπηλασίας, γνωστό από την τριήρη ως ίσο με 0,85 μέτρα και θεωρήσουμε ότι οι καμπυλότητες πλήρης και πρύμνης (άκατάλληλες για κωπηλάτες) αντιστοιχούν σε άξονικό μήκος 3,5 μέτρα ή καθεμία, το όλικό μήκος είναι $2 \times 3,5 + 11 \times 0,85 \approx 16,5$ μέτρα.

‘Η κοντινή αυτή τιμή του μήκους της «Αργού» με το πλοίο της «Κυρήνειας» (14 μ.)⁽³⁾ πιστεύω ότι σχετίζεται με την ναυπηγική τεχνολογία της εποχής. ‘Η «Αργώ» έπρεπε να έχει ένα βέλτιστο λόγο κωπηλατικής ισχύος προς μεταφορική ικανότητα (παραμέτρος καθοριστική για πολυήμερο ταξίδι). Με τους μισούς άνδρες στις θέσεις κωπηλασίας (έξαιρείται το τακτικό πλήρωμα – πλοίαρχος, τιμονιέρης κ.λπ.) και τους άλλους μισούς να ξεκουράζονται, υπάρχει καλή λει-

τουργικότητα και παράλληλα επάρκεια ανθρώπινης ενέργειας, όταν δεν φυσάει ούριος άνεμος. Ύπενθυμίζεται, ότι στις περιπτώσεις του άπλου τετράγωνου ιστίου το πλοίο δεν μπορεί να ταξιδέψει «όρτσα» ή «πλαγιοδρομώντας» παρά μόνο με τον άνεμο «πρίμα» μεταξύ 135° και 225°.

Με δάση το έκτόπισμα της «Κυρήνειας», που εκτιμήθηκε στους 14 τόνους, θα πρέπει ή «Αργώ» με το ελαφρὰ μεγαλύτερο μήκος να είχε έκτόπισμα περί τους 16-17 τόνους. Με συμμετοχή του κάθε Ἀργοναύτη (βάρος σώματος και όπλισμού - έξαρτυσης γύρω στὰ 120 κιλά, συνολικά 120x50 άτομα = 6.000 κιλά) το συνολικό (μικτό) βάρος του σκάφους πρέπει να έφτανε τους 22-23 τόνους.

Ἡ ταχύτητα του «Αργώ» μπορεί να προσεγγιστῇ με τὴ βοήθεια τῆς σύγκρισης με τὴν τριήρη, ἃν λάδουμε ὑπ' ὄψη τὸ μήκος καὶ τὸν ἀριθμὸ κωπηλατῶν.

Ἡ θεμελιώδης σχέση δυναμικῆς γιὰ τὸ πλοῖο εἶναι:

$$P = R \times V \text{ (ἰσχὺς = ἀντιστάσεις ἐπὶ ταχύτητα),}$$

ὅπου ἡ ἰσχὺς εἶναι ἀνάλογη τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κωπηλατῶν, ἐνῶ R εἶναι ἡ συνολικὴ ἀντίσταση στὴν πρόωση τοῦ πλοίου λόγω κυρίως τῆς τριβῆς τῆς βρεχόμενης ἐπιφάνειας τοῦ σκαριοῦ μετὰ τὸ νερό.

Ἐπίσης σὲ αὐτὴ τὴν κατάσταση τῆς δυναμικῆς ἰσορροπίας, ὅπου ἡ ταχύτητα V νοεῖται ὅτι ἔχει λάβει μέγιστη τιμὴ (ὀριακὴ ταχύτητα), ἡ ἰσχὺς τῶν κωπηλατῶν διοχετεύεται στὴν ὑπερνίκηση τῶν ἀντιστάσεων τῆς πλεύσης πρὸς τὰ ἔμπροσ.

Ἡ ὑδροδυναμικὴ ἀντίσταση R ὅμως ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴν ταχύτητα V καὶ μάλιστα γιὰ μικρὲς ταχύτητες (ἡ ἀντίστοιχη ταχύτητα γιὰ τὴν τριήρη εἶναι 12 κόμμοι ἢ περίπου 6 μέτρα ἀνὰ δευτερόλεπτο) εἶναι περίπου ἀνάλογη τῆς V.

Γιὰ καλύτερη προσέγγιση αὐτῆς τῆς συνάρτησης R(V) καὶ τελικὰ P(V) προσεγγίζουμε τὴν βρεχόμενη ἐπιφάνεια τῶν ὑφάλων τοῦ σκάφους σὰν ὀρθογώνια πλάκα μήκους L καὶ πλάτους b. Χρησιμοποιοῦμε τὴ διατύπωση Prandtl γιὰ ρευτοδυναμικὴ ἀντίσταση πλάκας σὲ μονόπλευρη τυρβώδη ροή⁽⁴⁾:

$$R = 0.036 \rho V^2 bl(VL/v)^{0.2}$$

ὅπου ρ ἡ πυκνότητα καὶ v τὸ κινηματικὸ ἰξῶδες τοῦ νεροῦ, 0.036 εἶναι ὁ συντελεστὴς ποὺ σχετίζεται μετὰ τὴν παραδοχὴ παραμέτρων περιγραφῆς τοῦ ὀριακοῦ στρώματος καὶ ποὺ παρακάτω ἀπαλείψαμε διαιρώντας.

Ἀντικαθιστώντας στὴ θεμελιώδη σχέση ἰσχύος ἔχουμε

$$P = R \times V = aV^3 bl(VL)^{0.2},$$

ὅπου ὁ a συμπεριλαμβάνει τὶς σταθερὲς $\Rightarrow P = aV^{2.98} bl(VL)^{0.8}$.

Προσεγγίζοντας τοὺς λόγους μηκῶν καὶ πλατῶν γιὰ τὰ δύο πλοῖα ἔχουμε γιὰ τὴν τριήρη: ὀλικὸ μήκος 37 μ. καὶ μέγιστο πλάτος 5.2 μ.⁽³⁾, ποὺ δίνει λόγο πλάτους πρὸς μήκος 1:7, ὅπως ταιριάζει σὲ πολεμικὸ. Ἀντίστοιχα γιὰ τὴν «Αργώ» θεωροῦμε λόγο 1:5 (πλησιέστερα σὲ ἐμπορικὸ), ἐπομένως γιὰ μήκος 16.5 μ. τὸ πλάτος εἶναι 3.3 μ. περίπου.

Τα μεγέθη αὐτὰ χρησιμοποιοῦμε αὐτούσια γιὰ τὶς προσεγγίσεις τῆς βρεχόμενης ἐπιφάνειας σὰν ὀρθογωνικῶν πλακῶν, ὑποθέτοντας παραπλήσιους γεωμετρικοὺς συντελεστὲς ἀντιστοιχίας.

Ἀπὸ τὴν παραπάνω σχέση ἰσχύος καὶ μετὰ τὴ χρήση τῶν δεικτῶν T καὶ A γιὰ τὴν τριήρη καὶ τὴν «Αργώ» ἀντίστοιχα προκύπτει:

$$P_T/P_A = V_T/V_A)^{2.8} (b_T/b_A)(L_T/L_A)^{0.8},$$

$$P_T/P_A = 170/22 = 7.72,$$

όπου ο λόγος ισχύος ισοϋται με το λόγο κωπηλατών.

Άλλα

$$b_T/b_A = 5.2/3.3 = 1.57 \text{ και } (L_T/L_A)^{0.8} = (37/16.5)^{0.8} = 1.9$$

και αντικαθιστώντας

$$(V_T/V_A)^{2.8} = 2.588 \Rightarrow V_T/V_A = \sqrt[2.8]{2.588} = 1.4$$

$$\text{με } V_T = 6 \text{ m/s}$$

έχουμε

$$V_A = 4.285 \text{ m/s.}$$

Η τιμή αυτή θα χρησιμοποιήσουμε στην (2) σαν V_Σ , όποτε,

$$t_\Sigma/t_\Pi = 15.3/4.285 = 3.57.$$

Τέλος ο λόγος των πλευρικών επιταχύνσεων γ_Σ/γ_Π θα προκύψει από τη σχέση δυναμικής

$$F = m \times \gamma \text{ (δύναμη = μάζα επί επιτάχυνση),}$$

όπου F ή πλευρική αεροδυναμική δύναμη, που λαμβάνεται ανάλογη της πλευρικής επιφάνειας του κάθε σώματος και μάλιστα λόγω των γεωμετρικά όμοιων σχημάτων πλοίου και περιστεριού (**Σχήμα 1**) λαμβάνεται ανάλογη του τετραγώνου του μήκους. Έτσι

$$F_\Sigma/F_\Pi = (m_\Sigma/m_\Pi)(\gamma_\Sigma/\gamma_\Pi) \text{ ή } \gamma_\Sigma/\gamma_\Pi = (F_\Sigma/F_\Pi)(m_\Pi/m_\Sigma),$$

$$\text{άλλα } F_\Sigma/F_\Pi = (F_\Sigma/F_\Pi)^2 = (1650/25)^2 = 4.356 \cdot 10^3$$

$$\text{και } m_\Pi/m_\Sigma = 300/22500000 = 1.33 \cdot 10^{-5}.$$

Τελικά, αντικαθιστώντας στην (1), έχουμε:

$$Y_\Sigma/Y_\Pi = 4.356 \cdot 10^3 \cdot 1.33 \cdot 10^{-5} \cdot 3.57^2 = 0.74 \cdot 10^0,$$

δηλαδή

$$Y_\Sigma/Y_\Pi \leq 1 \times 10^0 \text{ ή ισοδύναμα, } Y_\Sigma \leq Y_\Pi!$$

Επομένως για τις συνθήκες πλεύσης / πτήσης, που υποθέσαμε ότι περιγράφονται στο Μύθο, διαπιστώνεται ότι η πλευρική έκτροπή του σκάφους είναι μικρότερη από του περιστεριού. Επίσης, ότι τα δύο μεγέθη της πλευρικής έκτροπής έχουν την ίδια τάξη μεγέθους, πράγμα που έγγυαται την ορθότητα των προσεγγίσεων που επιχειρήσαμε και που αποτελεί τη βάση της προσομοίωσης. Έτσι ο «μύθος» τελικά διηγείται μία απολύτως πραγματοποιήσιμη πειραματική μεθοδολογία, με τη χρήση της οποίας έγινε έφικτη ή ασφαλής διέλευση των Άργοναυτών από το Στενό των Συμπληγάδων.

5. Ἡ Περιπέτεια

Οἱ Ἀργοναῦτες πρέπει νὰ διασχίσουν τὸ Πέρασμα τῶν Συμπληγᾶδων, ποὺ εἶναι ἡ δοκιμασία γιὰ νὰ περάσουν σὲ νέες ἀνεξερευνήτες θάλασσες, ἢ ἴσως ἀπλᾶ ἡ διαφυγὴ ἀπὸ τοὺς διώκτες τους. Ὁ Φινεύς συμβουλεύεται τοὺς θεοὺς. Μέσα ἀπὸ τὴν αὐτοσυγκέντρωση πάνω στὴ γέφυρα σχηματοποιεῖται ἡ λύση, ὅταν τὸ αὐτὶ τοῦ τυφλοῦ μάντη συλλαμβάνη τὸ τιτίβισμα τοῦ ταχυδρομικοῦ περιστεριοῦ μέσα ἀπὸ τὸ κλουβὶ καὶ ὁ νοῦς του ἐπεξεργάζεται ἡδη τὶς προοπτικές. Πῶς θὰ μπορούσε νὰ χρησιμεύσῃ ἡ πτήση τοῦ περιστεριοῦ ἀπὸ τὸν στενὸ δίαυλο; Μὲ ποιά μέθοδο ἄραγε σιγουρεύτηκε γιὰ τὴν ἀντιστοίχιση τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς τῆς **πειραματικῆς ἀεροδυναμικῆς προσομοίωσης** μὲ τὸν πραγματικὸ πλοῦ τῆς «Ἀργούς»; Δὲν θὰ ὑπῆρχε ἐπιστροφὴ, κρατοῦσε τὴ ζωὴ τους στὰ χέρια καὶ στὸ νοῦ του. Ὅμως ἡ μεγαλοσύνη τοῦ πνεύματος ἔπαιξε τὸν καθοριστικὸ ρόλο.

Ἡ «Ἀργώ» πλησιάζει μὲ προσοχὴ καὶ τὸ περιστέρι ἀφήνεται μὲ κατεύθυνση μέσα στὸ στενὸ, ἐνῷ τὸ πλήρωμα τὸ παρακολουθεῖ νὰ ἐπιλέγῃ ἀπὸ ἔνστικτο τὴν τροχιά, ποὺ θὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ τὸ πέρασμα ὅσο τὸ δυνατό μακρύτερα ἀπὸ τὶς τρομερὲς βραχῶδεις ἀκτὲς. Ὁ δυνατός ἀνεμος τὸ σπρώχνει μὲ ὀρμὴ στὸ πλάι, ἀλλὰ χάρις στὴν ταχύτητά του σὲ σχέση μὲ τὴ δύναμη τοῦ ἀνέμου τὸ περιστέρι προλαβαίνει νὰ περάσῃ ξυστὰ στὴν ἔξοδο τοῦ διαύλου.

Μὲ μία κραυγὴ χαρᾶς οἱ Ἀργοναῦτες ρίχνονται νὰ γυρίσουν πίσω στὸ σκάφος, ὥστε, ὅταν «ξεμυτίσουν» στὸ ἔντονο ροϊκὸ πεδίο, νὰ ἔχουν ἀναπτύξῃ ἡδη τὴ μέγιστη (ὀριακὴ) ταχύτητα, τὴν ὁποία θὰ πρέπει νὰ διατηρήσουν γιὰ τετραπλάσιο χρόνιο ἀπὸ ὅσο τὸ περιστέρι. Ἀνὰ δύο ἀρπάζουν ἀπὸ ἓνα κουπί καί, ἐνῷ ὁ τιμονιέρης σημαδεύει τὴν καλύτερη τροχιά, οἱ χορδὲς τῆς λύρας τοῦ θεϊκοῦ Ὁρφέα δίνουν τὸ ρυθμό.

Μὲ τόλμη καὶ ἀποφασιστικότητά, μὲ ὅλη τὴ δύναμη στὰ κουπιά, ὥστε αὐτὰ «νὰ λυγίζουν σὰν τόξα», ἡ «Ἀργώ» ἐπιχείρησε τὸ πέρασμα. Ἦταν μόνο ἓνας μῦθος;

Σημειώσεις - βιβλιογραφία

1. Φαίνεται, ὅτι ὑπῆρξαν περισσότεροι ἀπὸ ἓνας Τρωικοὶ πόλεμοι, ὅπως καὶ περισσότερες πόλεις μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα (Τροία) κτισμένες ἢ καθεμιὰ στὰ ἐρείπια τῆς προηγούμενης, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ συνεχεῖς προσπάθειες ἀρκετῶν γενεῶν γιὰ τὴ διατήρηση θαλάσσιων «δρόμων» πρὸς τὶς παράλιες χώρες τῆς Μαύρης Θάλασσας. Ὁ πιὸ σημαντικὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ περιγράφεται στὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὁμήρου. Κατὰ τὸν ἐρευνητὴ Κ. Κουτρουβέλη ὁ πρῶτος Τρωικὸς πόλεμος διεξήχθη περὶ τὸ 3087 π.Χ. (βλ. «Δαυλόν», τεῦχος 173). Ἔτσι ἡ χρονικὴ τοποθέτηση τῆς Ἀργοναυτικῆς Ἐκστρατείας κυριολεκτικὰ χάνεται στὴν ὁμίχλη τῆς Ἱστορίας – τοποθετεῖται τουλάχιστο 5.5 χιλιετίες πρὶν ἀπὸ σήμερα.

2. Ἀναφέρονται καὶ τὰ πενήντα ὀνόματα τῶν Ἀργοναυτῶν (βλ. «The Greek Myths» by Robert Graves, Penguin Books).

3. Χ. Λάζος, «Ἡ Ναυτικὴ Τεχνολογία στὴν Ἀρχαίᾳ Ἑλλάδα», ἐκδ. Αἴολος 1996.

4. Λ. Γ. Παπανίκας, «Ἐφαρμοσμένη Ρευστομηχανικὴ», Πάτρα 1978.

Νίκος Περδικολόγος

Μηχανολόγος μηχανικὸς (Master Eng.)

Ποιόν έορτάζουμε ως μέγαν καὶ ἅγιο στὶς 18 Ἰανουαρίου

ΜΙΛΑ Ο Μ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Οἱ πιὸ προβεβλημένοι θεωρητικοὶ θεμελιωτὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοὺς ὁποίους οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες τιμοῦμε ὡς ἁγίους καὶ τοὺς ἔχουμε ἀνακηρύξει ὡς «προστάτες τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας» (πρβλ. τὴν σχολικὴ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὶς 30 Ἰανουαρίου), ὑπῆρξαν μισέλληνες καὶ ὕβριστὲς - συκοφάντες τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Σὲ προηγούμενα τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ» (197, 198, 204, 227 κ.ἄ.) παρετέθησαν πληθώρα ἀποσπασμάτων ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν Πατέρων καὶ Ἀπολογητῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Θεοφίλου Ἀντιοχείας, Κλήμεντος, Τατιανοῦ κ.λπ., ὅπου περιέχονται οἱ ὕβρεις καὶ συκοφαντίες τους κατὰ τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ἐπιστήμης, τέχνης καὶ γενικὰ κατὰ τῆς ἑλληνικότητος καὶ τῶν Ἑλλήνων ὡς ἔθνους καὶ λαοῦ, ὅπως καὶ ἡ προπαγάνδα τους ὑπὲρ τοῦ ἐβραϊσμοῦ καὶ τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν του. Τὸ «πρόσχημά» τους εἶναι ἡ δῆθεν εἰδωλολατρία τῶν Ἑλλήνων, ἡ ὁποία κατὰ τὸν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ν. Β. Τωμαδάκη («Εἰσαγωγή εἰς τὴν Βυζαντινὴν Φιλολογίαν», τ. Α', σελ. 14) ἀποτελεῖ «τὴν μεγαλυτέραν διαβολὴν ἣτις ἐξετοξεύθη ποτὲ κατὰ τοῦ ἀρχαίου Κόσμου». Στὸ παρὸν τεῦχος θὰ παραθέσουμε κάποιες ἀπὸ τίς ἀπόψεις γιὰ τοὺς Ἕλληνες καὶ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς κορυφαίους τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Ἀθανασίου (3ος αἰ. μ.Χ.), τὸν ὁποῖον οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἡγέτες ἀνεκήρυξαν Μέγαν καὶ Ἅγιον, καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἑορτάζει τὴν μνήμη του στὶς 18 Ἰανουαρίου.

Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μέγας... μισέλλην

Ὁ Ἀθανάσιος γεννήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια κατὰ πᾶσα πιθανότητα τὸ 295 π.Χ. καὶ ἀπὸ τὴ νεανικὴ του ἡλικία προσκολλήθηκε στὸν ἐπίσκοπο Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρο, τοῦ ὁποῖου ἔγινε διάκονος τὸ 319 καὶ στὴ συνέχεια τὸν ἀντικατέστησε ὡς πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Γιὰ τὴν ἐξέλιξή του σὲ ἐξτρεμιστὴ πολέμιο τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ αἰτίες ἦταν τό-

σο ὁ φανατικὸς χαρακτῆρας του, ὅπως αὐτὸς διαγράφεται σ' ὅλες τις πράξεις του καὶ τὰ γραπτὰ του, ὅσο καὶ ἡ ἐμφάνιση ποικίλων αἰρέσεων καὶ σχισμάτων με ὑποκρυπτόμενο ἑλληνίζον ἰδεολογικὸ ὑπόβαθρο, πὺν ἀναπτύσσονταν τότε στοὺς κόλπους τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐπίσης τόσο ἀπὸ τὶς πράξεις του ὡς ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτη (συσσώρευση πλοῦτου, προσηταιρισμὸς γυναικῶν με πολιτικὲς διασυνδέσεις, ἐκδιασμοὶ πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ) ὅσο καὶ μέσα ἀπὸ τὰ ἔργα του (κυρίως τὰ «Κατὰ Ἑλλήνων» καὶ «Περὶ Ἐνανθρωπήσεως») προκύπτει ἓνας ἄνθρωπος με συνωμοτικὲς ἱκανότητες (στὶς ἐπιστολές του δίνει κανόνες στὸ πῶς νὰ κρύπτονται καὶ νὰ δροῦν οἱ κατηχητές τοῦ Χριστιανισμοῦ) καὶ ἄκρως φίλαρχος (προσπάθησε νὰ ἰδρύσῃ δική του ἐπικράτεια στὴν Αἴγυπτο, ἀπαγορεύοντας τὶς ἐξαγωγὲς στὴν πρῶτεύουσα Κωνσταντινούπολη).

Πνευματικὸ «μοντέλλο» τοῦ ἡ «Σοφία Σολομώντος»

Κατ' ἀρχὰς στὸ ἔργο του «Κατὰ Ἑλλήνων» (τὰ ἀποσπάσματα πὺν δημοσιεύουμε τὰ πῆραμε ἀπὸ τὴν ἔκδοση «Ἔργα Ἀπολογητικά», ἐποπτεία τοῦ καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Παν. Χρήστου, μτφρ. τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Στέργιου Σάκκου) ἐπιτίθεται κατὰ τῆς ἑλληνικῆς διανόησης, θίγοντας θέματα πὺν ἄπτονται τῆς περὶ θεοῦ καὶ κόσμου διδασκαλίας τοῦ παλαιοδιαθητικοῦ θρησκευτικοῦ ὑποβάθρου τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ συκοφαντώντας τὴν Ἑλληνικὴ Θρησκεία ὡς εἰδωλολατρία.

«Ὅπως δὲ αὐτοὶ πὺν ἔπessαν τελείως ἔρπονν εἰς τὴν γῆν σὰν τὰ σαλιγκάρια εἰς τὸ χῶμα, ἔτσι οἱ ἀσεβέστατοι ἄνθρωποι, ἀφοῦ ἔπessαν καὶ κατεκρημνίσθησαν ἀπὸ τὴν παράστασιν πὺν εἶχαν περὶ Θεοῦ, ἐν συνεχείᾳ ἐτοποθέτησαν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Θεοῦ ἄνθρώπους καὶ ἀγάλματα ἀνθρώπων εἴτε ζώντων εἴτε καὶ νεκρῶν. Καὶ σκεπτόμενοι καὶ ἐπινοοῦντες ἀκόμη χειρότερα ἀπέδωσαν τὸ θεῖον καὶ ὑπερκόσμιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς λίθους, ξύλα καὶ ἔρπετά, εἰς ζῶα ὑδρόδια καὶ τῆς ξηρᾶς καὶ εἰς τὰ ἄγρια καὶ ἄλογα ζῶα, καὶ ἀποδίδουν εἰς αὐτὰ κάθε τιμὴν ἢ ὁποία ἀρμόζει εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀποστρέφονται τὸν ἀληθινὸν καὶ πράγματι ὑπάρχοντα Θεόν, τὸν Πατέρα τοῦ Χριστοῦ.» («Κατὰ Ἑλλήνων», 9, 25.)

Παρακάτω, διαστρέφοντας τὸ νόημα τῶν ἑλληνικῶν μύθων καὶ ἀναμειγνύοντάς τους με τοὺς αἰγυπτιακοὺς καὶ με γεγονότα τοῦ 2ου μ.Χ. αἰῶνος στὴ Ρώμη, ἄγεται σ' ἓνα αὐθαίρετο συμπέρασμα, πὺν, ὅπως βγαίνει ἀπὸ τὸ κείμενο, τοῦ ὑπαγορεύει ἡ ἰδεολογικὴ του ἀφετηρία, δηλ. τὸ βιβλίον τῆς «Σοφίας Σολομώντος», τὴν ὁποία ἐπικαλεῖται καὶ ὡς μαρτυρία:

«Τοιοῦτοι θεοὶ εἰς αὐτοὺς ὁ Ἔρως καὶ ἡ Ἀφροδίτη τῆς Πάφου, εἰς τὴν Κρήτην ὁ περιβόητος ἐκεῖ Ζεὺς, καὶ ὁ ἐν Ἀρκαδίᾳ Ἑρμῆς... ἡμεῖς ἔχομεν ἓνα παρὰδειγμα ἐναντίον πάσης εἰδωλολατρίας, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἄνθρωποι τὴν ἐφεῦρον ὅχι δι' ἄλλο τίποτε ἀλλὰ διὰ τὰ πάθη ἐκείνων πού τὴν ἐπλασαν, ὅπως καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ πρὸ πολλοῦ ἐμαρτύρησε λέγουσα· “Ἀρχὴ τῆς πορνείας ἡ ἐπινόησις τῶν εἰδώλων”» (Σοφ. Σολ. 14,12). («Κατὰ Ἑλλήνων» 9, 15-10.)

Γιὰ νὰ γίνουν ἀντιληπτὰ τὸ ἠθικὸ ποῖον καὶ ἡ εἰλικρίνεια τοῦ Ἀθανασίου ὅταν ἐκτοξεύῃ τὶς ὕβρεις του κατὰ τῆς δῆθεν εἰδωλολατρίας τῶν Ἑλλήνων, θὰ ἀναφέρουμε ἐδῶ ὅτι στὸ ἔργο του «Λόγος εἰς τὸ θαῦμα τὸ συμβάν ἐν Βηρυτιῶ περὶ τῆς τιμίας καὶ σεβασμίας εἰκόνης τοῦ Κυρίου Θεοῦ Ἡμῶν», τὸ ὁποῖο ἐπικαλέσθηκε ἡ 7η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς Νίκαιας (787), μιλά γιὰ μία εἰκόνα ἐσταυρωμένου, πού εἶχε διατρυπηθῇ καὶ «ἐξῆγε πλῆθος αἵματος καὶ ὕδατος», μὲ ἀποτέλεσμα νὰ πιστεύσουν οἱ ἐκεῖ Ἑβραῖοι...

Οἱ εἰδωλολάτρες Σωκράτης καὶ Πλάτων...

Στὴ συνέχεια τὸ ἀνθελληνικὸ μένος του φθάνει σὲ τέτοιο συκοφαντικὸ «σενάριο» ὥστε νὰ χαρακτηρίξῃ ὡς εἰδωλολάτρες ἀκόμη καὶ τὸν... Σωκράτη καὶ τὸν Πλάτωνα καὶ μὲ εἰρωνικὸ ὕφος νὰ σαρκάζῃ κάποια ἐπίσκεψή τους στὸν Πειραιᾶ, γιὰ νὰ τιμῆσουν τὴν Ἀρτέμιδα. Ἡ διαστρέβλωση πού ὑποκρύπτεται ἐδῶ συνίσταται στὸ γεγονὸς ὅτι χρησιμοποιοεῖ τὸ ρῆμα «προσκυνῶ» (οἱ Ἕλληνες οὐδέποτε καὶ οὐδένα προσκυνοῦσαν) γιὰ δύο «σοφούς», ὅπως τοὺς ἀποκαλεῖ, οἱ ὁποῖοι ἀπλῶς προέβησαν στὴν ἀπόδοση τιμῆς πρὸς μία θεὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν παρθένο Ἀρτέμιδα:

«Καὶ τὸ ἀξιοθαύμαστον μάλιστα εἶναι ὅτι ὁ πολὺς σοφὸς τῶν Ἑλλήνων, ὁ Πλάτων, ὁ ὁποῖος ἐκαυχῆθη πολὺν διὰ τοὺς στοχασμούς του περὶ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς μαζὶ μὲ τὸν Σωκράτη κατεβαίνει εἰς τὸν Πειραιᾶ, διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὴν Ἀρτεμιν, ἔργον τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης.» («Κατὰ Ἑλλήνων», 10.)

Μέσα στὸ παραλήρημά του κατὰ τῆς ἑλληνικῆς παραδόσεως ὁ ἐκκλησιαστικὸς αὐτὸς «ἡρακλῆς» ἀναδεικνύεται καὶ στὸν πρῶτο φοινικιστὴ τῆς ἱστορίας, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ παρακάτω ἀπόσπασμα:

«Ἡ, ἐὰν ἰσχυρίζονται ὅτι, ἐπειδὴ ἐφεῦρον τὰς τέχνας, ἀξίζει νὰ ἀναγορεύωνται θεοί, εἶναι ὥρα νὰ ὀνομάσωμεν θεοὺς καὶ τοὺς ἐφευρέτας τῶν ἄλλων τεχνῶν, διὰ τὸν ἴδιον λόγον διὰ τὸν ὁποῖον καὶ ἐκεῖνοι ἐκρίθησαν ἄξιοι τοιαύτης ὀνομασίας. Οἱ Φοῖνικες λοιπὸν ἀνεκάλυψαν τὸ ἀλφάθητον.» («Κατὰ Ἑλλήνων», 18, 25.)

Ὅπως παρατηρεῖται σὲ πολλὰ ἔργα ἐκκλησιαστικῶν Πατέρων καὶ συγγραφέων, ὁ κύριος ἰδεολογικὸς ἀντίπαλός τους εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία, ἔναντι τῆς ὁποίας ἡ χριστιανικὴ γραμματεία ἔχει τηρήσει ἱστορικά τὴν ἐξῆς στάση: ἀπορρίπτει συλλήβδην ὅλες τὶς ἀρχαῖες φιλοσοφικὲς θεωρίες ὡς ἀπόλυτες ἀπαξίες ἢ «μωρίαν» καὶ ταυτόχρονα «μεταχειρίζεται» πολλὰς ἀπ' αὐτὰς διαστρεβλώνοντάς τες γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ δόγματος. Ἐν προκειμένῳ ἡ στάση τοῦ Ἀθανασίου εἶναι σαφής:

«...οἱ λεγόμενοι φιλόσοφοι καὶ ἐπιστήμονες τῶν εἰδωλολατρῶν, ὅταν μὲν κατηγοροῦνται, δὲν ἀρνοῦνται ὅτι οἱ παρουσιαζόμενοι ὡς θεοὶ εἶναι μορφαὶ καὶ τύποι ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν· ὅταν δὲ ἀπολογοῦνται, λέγουν ὅτι ἔχουν τὰ ὁμοιώματα, διὰ τὰ τοὺς ἀπαντᾷ τὸ θεῖον διὰ μέσου αὐτῶν καὶ τὰ τοὺς ἐμφανίζεται· διότι, λέγουν, δὲν εἶναι δυνατόν ἁπλῶς νὰ γνωρίσουν τὸν ἴδιον τὸν ἀόρατον, παρὰ μόνον μὲ τὰ τοιαῦτα ἀγάλματα καὶ τὰς τελετάς. Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ εἶναι ἀκόμη φιλοσοφώτεροι ἀπ' αὐτοὺς καὶ νομίζουν ὅτι λέγουν περισσότερο θάναστον πρᾶγματα, ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ ὁμοιώματα κατεσκενέσθησαν καὶ ἐξωγραφῆθησαν, διὰ τὰ ἐπικαλοῦνται δι' αὐτῶν καὶ νὰ ἐμφανίζονται θεοὶ ἄγγελοι καὶ θεῖαι δυνάμεις, ὥστε ἐμφανιζόμενοι διὰ μέσου αὐτῶν νὰ τοὺς διδάσκουν τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ λέγουν, ὅτι αὐτὰ εἶναι διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἓνα εἶδος γραμμάτων, τὰ ὁποῖα διαβάζοντες οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ κατανοήσουν τὸν Θεόν, διὰ τῆς ἐμφανίσεως τῶν θεῶν ἁγγέλων ποὺ γίνεται διὰ μέσου αὐτῶν. Αὐτὰ δέδοται ἐκεῖνοι ἔτσι τὰ μυθολογοῦν· διότι ἀσφαλῶς δὲν θεολογοῦν μὴ γένοιτο.» («Κατὰ Ἑλλήνων», 19, 5-20.)

Ἀσφαλῶς οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες διανοητὲς δὲν «θεολογοῦσαν» ὅπως τὸ ἐννοεῖ ὁ Ἀθανάσιος καὶ πρὸ παντὸς οὐδέποτε μίλησαν γιὰ «θεῖους ἀγγέλους». Ἀπλῶς αὐτὰ ποὺ ψευδῶς τοὺς ἀποδίδει «βολεύουν» τὰ ἐβραϊο-χριστιανικά δόγματα.

Τὸ δόγμα «Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς»

Παρακάτω ὁ Ἀθανάσιος ἀντιστρέφει τὶς ἱστορικὲς πληροφορίες τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Ἀπολλοδώρου καὶ ἄλλων ἱστορικῶν, σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες οἱ Ἕλληνες ἔδωσαν τοὺς θεοὺς στοὺς Αἰγύπτιους σὲ πανάρχαιες ἐποχὲς καὶ ἰσχυρίζεται τὰ ἀντίθετα:

«Καὶ τὸ ἀξιοθαύμαστον, καθὼς λέγουν αὐτοὶ ποὺ ἱστοροῦν, εἶναι τὸ ἐξῆς· ὅτι ἐνῶ οἱ Πελασγοὶ ἔμαθαν τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους, δὲν γνωρίζουν αὐτοὶ τοὺς θεοὺς ποὺ λατρεύονται εἰς τὴν Αἴγυπτον· καὶ λατρεύουν ἄλλους θεοὺς διαφορετικοὺς ἀπὸ τοὺς θε-

οὺς ἐκείνων. Καὶ εἶναι τελείως διαφορετικὴ ἡ θεωρία καὶ ἡ θρησκεία τῶν ἔθνικῶν, οἱ ὅποιοι κατελήφθησαν ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν εἰδώλων, καὶ δὲν συναντῶνται τὰ αὐτὰ εἰς τοὺς αὐτούς.» («Κατὰ Ἑλλήνων», 23.)

Ἡ διασπορὰ ἀνιστόρητων ψευδῶν καλύπτει ὁλόκληρο τὸ ἐν λόγῳ ἔργο τοῦ Ἀθανασίου. Ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς του εἶναι φυσικὰ ἡ μείωση τοῦ πολιτισμικοῦ μεγαλείου καὶ τῆς αὐτοτέλειας καὶ χρονικῆς προτεραιότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ταυτόχρονα ἡ προβολὴ τοῦ δόγματος «Ἐξ ἀνατολῶν τὸ φῶς».

Τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς φιλοσοφίας συνεχίζει ὁ Ἀθανάσιος καὶ στὸ ἀπολογητικὸ ἔργο του «Περὶ Ἐνανθρωπήσεως»:

«Οἱ φιλόσοφοι τῶν Ἑλλήνων ἔγραψαν πολλὰ μὲ ἀληθοφάνειαν καὶ τέχνην· ἐπαρουσίασαν λοιπὸν κάτι τόσον μέγα ὅσον ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· Διότι μέχρι τοῦ θανάτου τῶν τὰ σοφίσματα τῶν εἶχον τὴν ἀληθοφάνειαν, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐθεωροῦσαν, ὅταν ᾗσαν ζῶντες, ὅτι ἔχουν ἰσχύν, ᾗσαν ἀντικείμενα ἀνταγωνισμοῦ μεταξύ τῶν, καὶ ἐφιλονείκουν μεταξύ τῶν διὰ τὴν θεωρίαν τῶν. Καὶ τὸ παραδοξότατον εἶναι ὅτι, ἐνῶ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐδίδαξε μὲ πτωχοτέρας λέξεις, ἐπεσκίασε τοὺς περιφήμους σοφιστὰς καὶ κατήργησε τὰς διδασκαλίας ἐκείνων καὶ προσήλωσεν ὅλους πλησίον του καὶ ἐγέμισε τὰς ἐκκλησίας αὐτοῦ. Καὶ τὸ ἀξιοθαύμαστον εἶναι, ὅτι μὲ τὴν κάθοδόν του ὡς ἀνθρώπου εἰς τὸν θάνατον κατήργησε τὰ μεγάλα λόγια τῶν σοφῶν περὶ τῶν εἰδώλων. Ποίου ἀλήθεια ὁ θάνατος ποτὲ ἐξεδίωξε δαίμονας;» («Περὶ Ἐνανθρωπήσεως» 50, 5-15.)

Λοιπὸν «δαίμονες τὰ μεγάλα λόγια τῶν Ἑλλήνων σοφῶν» κατὰ τὸν Ἀθανάσιο, τοὺς ὁποίους «δαίμονες» ἐξεδίωξε μὲ τὸν θάνατό του ὁ Χριστός... Πάντως ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι μὲ τὶς δικές του δυνάμεις ὁ «Λόγος τοῦ Θεοῦ» (ἐννοεῖται: τοῦ θεοῦ τῶν Ἰουδαίων) οὐδέποτε «κατήργησε» τὴν Ἑλληνικὴ Σκέψη. Αὐτὸ τὸ ἀνέλαβε, ὅταν ἀντελήφθη ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἰδεολογία ἐξυπηρετοῦσε τὸν ἐξουσιασμό, ἡ καισαροπαπικὴ καὶ σὺν τῷ χρόνῳ παποκαίσαρική βυζαντινὴ ἐξουσία μὲ τὸ ξίφος, τὴ βία, τὶς ἀπαγορεύσεις καὶ τὴν βίαιη καταστροφὴ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Ἀθανάσιος ὑπῆρξε θεωρητικὸς στυλοβάτης τῆς βίας. Δὲν εἶναι δὲ καθόλου τυχαῖο τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἀνθελληνικὰ ἔργα του συνετάχθησαν κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς ἐπίσημης θρησκείας τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ἀποδοχὴ τὴν ὁποία ἀμέσως ἀκολούθησε ἡ καταστροφὴ τῶν ἀριστοκρατικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ ἐν πολλοῖς ἡ γενοκτονία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Μάριος Μαμανέας

Διαπλεκόμενοι

Καλά, έ, γάτα με πέταλα άπεδείχθη ό δημοσιογράφος τής άπογευματινής έφημερίδος «Ελεύθερη Ώρα» κύριος Θ. Ν. Χατζηγώγος. Σκέτο λαγωνικό... Κύντα, ρέ, πού πήγε και ξετρώπωσε τήν μυστική διασύνδεση «Δαυλού» - Μπαμπινιώτη. Κι ένψ ό Λάμπρου τό 'χε κρυφό καμάρι, ό κόσμος τό 'χε τούμπανο.

Βέβαια κι έγώ κάτι είχα ψιλουποψιαστή, όταν έβλεπα τόν κ. Μπαμπινιώτη νά έρχεται τελευταίως συχνά - πυκνά στα γραφεία του «Δαυλού» κομίζων πάσης φύσεως γλάστρες, ποτά, τουρτες και μπακλαβαδάκια σιροπιαστά. Κι όλο νά κλείνονται στα ιδιαιτέρα και νά μιλάνε με τίς ώρες. Κι αναρωτιόμουν ό άνθρωπος, τί διάβολο συζητάνε Λάμπρου και Μπαμπινιώτης, πού δέν έπρεπε ν' άκούσουμε έμείς οί ύπόλοιποι. Ώσπου ό κ. Θ. Ν. Χατζηγώγος τό 'πιασε με τίς κεραίες του κι έκανε τήν μεγάλην άποκάλυψη, πού μās άφησε όλους με άνοικτό τό στόμα: «Ο Δαυλός σπόνσορας τής τηλεοπτικής έκπομπής του πρωτάνεως του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γ. Μπαμπινιώτη στη Νέα Έλληνική Τηλέοραση!».

... Ήταν ένα ξεστό μεσημέρι του Ιουλίου, πού γνωστός συγκροτηματάρχης είχε καλέσει τόν Δημήτριον Λάμπρου στο γραφείο του, στήν όδό Αχρηστου Ξυδά, για νά διαπραγματευθί τήν αγορά του «Δαυλού». Οί δύο άνδρες έκάθοντο άπέναντι. Ο συγκροτηματάρχης στο ένα χέρι κρατούσε τά συμβόλαια και στο άλλο μία σαμψονάιτ τίγκα στο δεκαχίλιαρο. «Διακόσια πενήντα έκατομμύρια, και πολλά σου είναι», ψιθύρησε βαριεστημένα. Ο Λάμπρου άντέδρασε μάλλον ήπια πυροβολώντας τό πανάκριβο φωτιστικό του γραφείου με τό «Μπράουνιγκ 0,38», πού έχει πάντοτε μαζί του. Ο άλλος τρώαξε, αλλά δέν τό 'δειξε. Παράμεινε άκίνητος. Κι ύστερα από λίγο ρώτησε κουρασμένα: «Πόσα;» «Τουλάχιστον τά διπλά», άπάντησε ό Λάμπρου, φυσώντας τόν καπνό από τήν κάννη του πιστολιού του, με τό όποιο πριν από λίγο είχε κάνει θρύψαλλα ένα χρυστάλλινο βάζο. «Εντάξει! Εντάξει! Μή έξάπτεσαι», είπε ό συγκροτηματάρχης και χτύπησε ένα κουδούνι. Αμέσως άνοιξε ή πόρτα και στο άνοιγμα εμφανίστηκε ένας γορίλλας με «Ούζι». «Βαγγέλη», είπε ό συγκροτηματάρχης, «θάλε σέ μία τσάντα πεντακόσια έκατομμύρια και δώστα στόν κύριο». Έτσι ό Λάμπρου υπέγραψε τά συμβόλαια πώλησεως του «Δαυλού» και τά κονόμησε χοντρά.

Δώσανε τά χέρια και έπεσφράγισαν τή συμφωνία τους μ' ένα μπουκάλι «Μεθυμναίο», κρασί θεϊκό, κι ένψ ό Λάμπρου ήταν έτοιμος νά τήν κάνη με τά πεντακόσια στίς τσάντες, ό συγκροτηματάρχης, ξεσφίγγοντας τήν γραβάτα του, φώναξε: «Μιά στιγμή! Θέλω νά σπονσονάρω μία έκπομπή του Μπαμπινιώτη. Αλλά δέ θέλω νά φαίνεται ότι πίσω άπ' αυτήν είμαι έγώ. Γιατί μερικοί κακεντρεχείς, άι νά χαθούνε πιά, λένε πώς προωθώ δικούς μου ανθρώπους σέ κρατικά πόστα και δημιουργώ μονοπώλια. Γι' αυτό θά σου πληρώνω τή διαφήμιση τής έκπομπής του Γιώργου». Ο Λάμπρου σταμάτησε, γύρισε πίσω, κύταξε τόν συγκροτηματάρχη στα μάτια και είπε άργά και αποφασιστικά, σέ τόνο πού δέν έπιδεχόταν άντίρρηση: «Μισά - μισά» και πρόσθεσε: «Ξέρεις πόσο εκτιμώ τόν κ. Μπαμπινιώτη. Κάθε θυσία είναι λίγη γι' αυτόν».

Έτσι, κύριε Χατζηγώγο μου, έγινε σπόνσορας τής έκπομπής του κ. Μπαμπινιώτη ό «Δαυλός».

Γιώργος Πετρόπουλος

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

W. BURKERT, Ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς

Πάντοτε ἡ Ἑξουσία ζητεῖ τὴ νομιμοποίησίν της ἀπ' τὴν Ἱστορία. Κι ἂν ἡ Ἱστορία ἀρνήται νὰ παράσῃ νομιμοποίηση, δικαίωση, τότε ἡ Ἑξουσία τὴν ἀκυρώνει καὶ τὴν ξαναγράφει ἀπ' τὴν ἀρχὴν στὰ μέτρα της. Δὲν εἶναι τυχαῖο, πὼς καὶ τὰ δύο ἰσχυρότερα ὁλοκληρωτικὰ καθεστῶτα τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ἡ ναζιστικὴ Γερμανία καὶ ἡ κομμουνιστικὴ Ρωσσία, ἀνέθεσαν στοὺς δικούς τους ἱστορικούς νὰ γράψουν ἄλλη, «ἐπίσημη» ἱστορία. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν σημερινὴ Παγκόσμια Ἑξουσία. Ζητεῖ τὴ νομιμοποίησίν της ἀπ' τὴν παγκόσμια ἱστορία τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ, ὥστε νὰ φανῇ ὡς φυσικὴ τῆς συνέχειας καὶ κατάληξιν. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ἑλληνικὸ παρελθὸν εἶναι ὁ καταλύτης τῆς Ἱστορίας, σπεύδουν «κοντὰ του» διανοούμενοι καὶ ἱστορικοὶ τῆς Ἑξουσίας, γιὰ νὰ τὸ μεταχειριστοῦν κατὰ τὸ δοκοῦν, νὰ τὸ κόψουν καὶ νὰ τὸ γράψουν στὰ μέτρα τους. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ, ὅταν τῇ Διεθνῇ Ἑξουσίᾳ ἀσχοῦσαν οἱ Εὐρωπαῖοι ἀποικιοκράτες τὸν προηγούμενον αἰῶνα (ἡ ἀποικιοκρατία τὸν 19ο αἰῶνα ἔφτασε στὸ ἀπόγειό της), ἐφεύραν τὴ θεωρίαν τῆς «Ἰνδοευρωπαϊκῆς Ὁμοεθνίας». Ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἐκάλυπτε τὰ πάντα, συνεπῶς προκαλοῦσε θέος καὶ ἔπρεπε νὰ θρεθῇ, ἂν ὄχι νὰ «ἀνακαλυφθῇ», συγγένεια αἵματος καὶ πολιτισμοῦ τῶν Εὐρωπαίων ἐξουσιαστῶν μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ἔτσι ἀποφασίστηκε νὰ δημιουργηθῇ μία μεγάλη «οἰκογένεια», ἡ «Ἰνδοευρωπαϊκὴ», τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἦταν γέννησις ἢ μητέρα ἡ Ἑλλάδα, ἀλλὰ ἀπλῶς μέλος της, ὅπως καὶ ἐγινε.

«Νὰ σταυροκοπιέται στὸ χτύπημα τῆς καμπάνας»...

Κύριε διευθυντά,

Μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ὅλο καὶ περισσότερον αὐξάνει τὸ ἐντόπιο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Ἑλληνισμό, τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη. Ὡστόσο πολλὰς φορὰς παρατηρεῖται ἀνοχή ἢ καὶ εὐνοία ἐκ μέρους ἐκδοτῶν τοῦ χώρου αὐτοῦ πρὸς κείμενα ἀσαφεῶς θέσεως εἴτε δογματικοῦ προσανατολισμοῦ εἴτε ὑπόπτου χαρακτήρος ἐν τέλει. Θὰ σταθῶ σὲ ἓνα ἐξ αὐτῶν, τὸ ὁποῖο προέρχεται ἀπὸ προσφάτως ἐκδοθὲν περιοδικό.

Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρο ἔχει τίτλο «Ὁδοιπορικὸ Ἐκκλησίας - Πολιτείας» καὶ ἀνήκει εἰς τὸν κ. Γεώργιον Α. Ζάννη, ὁ ὁποῖος ξεκινᾷ ὡς ἑξῆς: «**Εἶναι παράξενος καὶ ἐνοχλητικὸς ὁ λόγος, ὅτι ὁ Πατριάρχης καὶ τὸ Ἱερατεῖο ἦταν μισέλληνες καὶ συνεργάτες τῶν Τούρκων καὶ ὅτι, ἂν ἦταν ἡγέτες πραγματικοί, δὲν θὰ ἀφώριζαν τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ '21. Εἶναι παράξενος καὶ ἐνοχλητικὸς ὁ λόγος, ὅτι οἱ πρῶτοι μισέλληνες τῆς Ἱστορίας ἦταν οἱ Βυζαντινοί. Εἶναι παράξενος καὶ ἐνοχλητικὸς ὁ λόγος, ὅτι οἱ ὑποτιθέμενοι ταγοὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, συνεργαζόμενοι μὲ τοὺς Τούρκους, εἶχαν μεταβληθῇ σὲ φοροεισπρακτικὰ τῶν Σουλτάνων.**» Καὶ ὁμως, κυρίες καὶ κύριοι τῶν αὐτῶν ἀπόψεων... εἶναι ἐνοχλητικὸς γιὰ τὰ κωφεύοντα αὐτιά σας, παράξενος γιὰ τὸν θαθὺ σας ὕπνο, ἀλλὰ ἀληθινὸς δυστυχῶς γιὰ ὅλους μας.

Παρακάτω φαίνεται ξεκάθαρα τὸ πνεῦμα τῆς ἀρθρογραφίας τοῦ ἐν λόγῳ συντάκτη: «**Ὅλα αὐτὰ εἶναι Ἱστορία, πὺν συνύφανε τις δύο ὀντότητες τοῦ**

Καθώς όμως μεταπολεμικά η Παγκόσμια Έξουσία άλλαξε χέρια με την επικράτηση των Έθραιων στο οικονομικό και πολιτικό στερέωμα μέσω των γιγαντιαίων «αμερικανικών» πολυεθνικών, η ιστορία άρχισε πάλι να ξαναγράφεται. Ίσως να έχη μάλιστα ήδη ξαναγραφη. Αυτή τη φορά ο Έλληνικός Πολιτισμός εμφανίζεται γέννημα της Ανατολής. Όλες του οι εκφάνσεις (φιλοσοφία, επιστήμη, πολιτική, τέχνη κ.ά.) φέρονται ότι έχουν αφρικανικές και κυρίως ασιατικές - σημιτικές ρίζες. Με τον τρόπο αυτό η Παγκόσμια Έξουσία επιχειρεί να πετύχη δύο στόχους: Πρώτον να δείξη «συγγένεια» και «οικειότητα» προς την Ελλάδα και δεύτερον, πού είναι και το σημαντικώτερο, να άρη την απέχθεια του Δυτικού Κόσμου έναντι των θεοκρατικών καθεστώτων της αρχαίας Ανατολής, ώστε μελλοντικά να ανυψώση τον «Ανατολίτη» ως παγκόσμιο πρότυπο ανθρώπου.

Έως τώρα το αντιπροσωπευτικώτερο έργο του Ανατολισμού ήταν η διαδόχη «Μαύρη Αθηνά» του Μάρτιν Μπερνάλ, πού κυκλοφόρησε το 1987. Έκτοτε η διαστρέβλωση της Ιστορίας επιτάθηκε. Έπιστρατεύθηκαν πλήθος κλασικών φιλολόγων, καθηγητών των ελληνικών έδρων σε ευρωπαϊκά και αμερικανικά πανεπιστήμια, ώστε να «παραχθή» βιβλιογραφία ικανή να «τεκμηριώνη» το δόγμα «Έξ Ανατολών το φώς».

Βιβλία της έν λόγω προπαγάνδας άρχισαν πρόσφατα να μεταφράζονται και στα Έλληνικά από γνωστούς έκδοτικούς οίκους, πού, όπως ύποστηρίζουν, φιλοδοξούν να απαλλάξουν τους Έλληνες άναγνώστες τους από την «κατάρα του έθνοκεντρισμού» τους ή να εκδίδονται περιοδικά, πού κηρύσσουν την άνοχη ή την σιγή για το φαινόμενο της έδραϊκής προσπάθειας διαστρέβλωσης του ελληνικού παρελθόντος. Μάλιστα κάποιες φορές τά έν λόγω έντυπα εμφανίζονται με παραπλανητικούς τίτλους, ώστε να μñν προϊδεάζουν το κοινό τους για τó τί πρόκειται να άναγνώσουν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τó βιβλίó του Γουόλτερ Μπέρκερτ (Walter Burkert), κλασσικού φιλολόγου του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης και... περιπλανώμενου στά πα-

Έλληνισμός και της Έκκλησίας κατά τρόπο πού είναι δυσδιάκριτο ποιός δίνει και ποιός παίρνει». Ίδου ή ουσία του έλληνορθόδοξου φληναφήματος... με μιá δόση έμπορικού δούναι - λαβείν.

Ήδη έχω τοποθετηθή σχετικώς σέ θέματα πολιτικής θεολογίας, σχέση πολιτικής και θρησκείας, Έλληνισμός και όρθόδοξον Χριστιανισμό (Πολιτική Θεολογία και Ίουλιανός», Αθήνα, 1998, καθώς και σχετική άρθρογραφία και έπιστολογραφία). Σαφώς κάθε Έλληνας πολίτης έχει τó δικαίωμα να λατρεύη κατά την δούλησή του την θρησκεία της άρεσκείας του. Γιατί όμως πρέπει όπωσδήποτε να είναι χριστιανορθόδοξος; Για να οδηγούνται π.χ. οί κάποτε όμοεθνείς μας κι έπειτα διαίως έξιλαμισθέντες (Πομάκοι και μñ) στήν άγκαλιά της γείτονος «φίλης» χώρας; Στό σημείο αυτό ο Έλληνας ήρωας Ίων Δραγούμης έπισημαίνει τά έξης: «... Καλό είναι τó όνομα “χριστιανός”, φθάνει να μñν έχη κανείς αντίκρυ τον Βουλγάρο. Οί άνθρωποι δέν είναι ίσοι μεταξύ τους, γιατί δέν είναι όμοιοι, ούτε μπορούν να γίνουν, ούτε και θά άξιζε ποτέ να γίνονταν· τó όνομα χριστιανός σκεπάζει πολλά όντα άνόμοια· και οί Έλληνες και οί Βούλγαροι είναι χριστιανοί, αλλά οί Έλληνες δέν είναι Βούλγαροι, λοιπόν κάθε Έλληνας πρέπει να μάθη να λέγη πώς είναι Έλληνας και όχι χριστιανός...».

Ο Έλληνισμός διαρκώς συρρικνώνεται αυτόπεριοριζόμενος, άτολμος και παθητικός· γιατί; Ορίστε γιατί: Απαντάει ό ίδιος ό κ. Ζάννης: «...σπουδές

νεπιστήμια των ΗΠΑ, που εξέδωσαν οι εκδόσεις «Παπαδήμα», με τὸν τίτλο: «*Ἀρχαῖος Ἑλληνικός Πολιτισμός*» καὶ ὑπότιτλο, με μικρότερα γράμματα, «*Ἡ ἐπίδραση τῆς Ἀνατολῆς*», ἐνῶ ὁ τίτλος τοῦ πρωτοτύπου (ἐκδοθέντος τὸ 1992) εἶναι σαφῶς καὶ εὐγλωττῶς διαφορετικός: «*Ἡ Ἀνατολίζουσα Ἐπανάσταση: Ἡ ἐπίδραση τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ κατὰ τὴν Πρώιμη Ἀρχαϊκὴ Ἑποχὴ*» («*The Orientalizing Revolution: Near Eastern influence on Greek Culture in the Early Archaic Age*»)! Μόνο με «καμουφλάζ» θὰ μπορούσαν νὰ προωθήσουν ἓνα τέτοιο «ἔργο» στὸ ἑλληνικὸ κοινό...

Ὁ Γ. Μπέρκερτ ἀποδεικνύεται «βασιλικώτερος τοῦ βασιλέως» ἐναντι τοῦ Μ. Μπερνάλ τῆς «*Μαύρης Ἀθηνᾶς*». Καταργεῖ ἐντελῶς τὴν παρουσία τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀφρικῆς καὶ δίνει ἐξ ὀλοκλήρου τὴ σκυτάλη στοὺς Βαβυλωνίους πρῶτα καὶ σ' ὅλους τοὺς λοιποὺς Ἀσιάτες Σημίτες. Ἐν συντομίᾳ ὑποστηρίζει, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔκλεψαν ἀπ' τὴν Ἀνατολὴ καὶ μετέφεραν στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸ 750 μέχρι τὸ 650 π.Χ. τὴ θρησκεία τους καὶ τοὺς θεοὺς τους, τὰ Ὀμηρικὰ Ἔπη καὶ τὴν Ἡοιόδεια Κοσμογονία, τὸ Ἀλφάβητο καὶ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς γλώσσας τῶν Σημιτῶν, τὴν Τέχνη καὶ τὴν Ἐπιστήμη. Τίποτε δὲν γεννήθηκε στὴν Ἑλλάδα, τὰ πάντα ἤρθαν ἀπ' τὴν Ἀνατολὴ κατὰ τὴν Ἀρχαϊκὴ Ἑποχὴ. Δυστυχῶς γι' αὐτόν, καὶ ὅσους ὑπερετοῦνται ἀπ' αὐτόν, παρὰ τὴν μαεστρία τοῦ λόγου του ὁ ἐν λόγω «καθηγητὴς» φτάνει στὰ ὅρια τῆς γελοιοῦτητας, πού ἀκόμη καὶ ἓνας στοιχειώδους νοημοσύνης ἄνθρωπος ἐννοεῖ. Λέει λοιπὸν γιὰ τὸ «φοινικικὸ ἀλφάβητο»: «ὁ «*ἔφευρέτης*» πού χρησιμοποίησε γιὰ πρώτη φορὰ τὰ γράμματα αὐτὰ γιὰ τὴν καταγραφή τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας εἶχε συμμετάσχει σὲ ἓνα τουλάχιστον σχολικὸ μάθημα, εἴτε ἀραμαϊκοῦ εἴτε φοινικικοῦ τύπου, εἴτε στὴ Συρία εἴτε στὴν Κύπρο, εἴτε κάπου ἄλλου, ἐνδεχομένως μαζί με κάποιον μετανάστη πού εἶχε λάβει μία στοιχειώδη ἐκπαίδευση...» (σελ. 52). Καὶ δὲν κρύβει τὴ στενοχώρια του, λόγω τῆς ἀδυναμίας του νὰ ἀνακαλύψῃ σημιτικὲς λέξεις στὰ ἑλληνικὰ λογοτεχνικὰ κείμενα: «...δὲν ὑπάρχει κανένας τρόπος νὰ ἀνα-

πού διαβάσαμε καὶ μελέτες πού μᾶς ἀπέσπασαν ἀπὸ τῆς μητέρας μας τὴν ἀγκαλιά, καὶ ἀπὸ τὶς συνήθειές της...»

Καὶ ὅμως οἱ σπουδές, τὰ διαβάσματα καὶ οἱ μελέτες εἶναι ἐπινοήσεις, δημιουργήματα καὶ ἐπιτεύγματα, πού οἱ Ἕλληνες συνέλαβαν, πραγμάτωσαν καὶ διέδωσαν παγκοσμίως ἐπὶ χιλιετίες· ἡ γνώση ἀκριβῶς καὶ ἡ αἰσθαντικότητα εἶναι, πού προσκόλλησαν τὸν Ἕλληνα στὴ μητρικὴ ἀγκαλιά τῆς Γαίης καὶ στὸν προσφιλεῖ κόλπο τῆς Ἀφροδίτης! Ἐὰν ἀκριβῶς ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν γνώση, ἀπομακρύνεται αὐτομάτως ἀπὸ τὴν παράδοσή του, τὸ ἔθος του, τὸ ἔθνος του, τὴν ἴδια του τὴ μήτρα.

Καὶ συνεχίζει ὁ ἐν λόγω: «...ἀπὸ τὶς συνήθειές της πού τὴν δάξουν νὰ σταυροκοπιέται στὸ χτύπημα τῆς καμπάνας...». Καὶ ὅμως ὁ Ἕλληνας δὲν ἔχει «συνήθειες πού τὸν δάξουν», ἀλλὰ ἦθος πού τοῦ διδάσκει νὰ μὴν ὑποτάσσεται στὸ φόβο καὶ τὴν ἐπιβολή· ὁ Ἕλληνας εἶναι γνώστης, μύστης καὶ ὀρθιος, οὔτε προληπτικός, οὔτε ὑποταγμένος.

Καὶ ἐξακολουθεῖ: «...νὰ συμπονή στὴ συμφορὰ τῆς χανούμισσας...». Ἀμὰν πὰ μὲ τὸ κλάμα γιὰ τὶς συμφορές, πού τραβᾶνε τὰ σκέλια τῆς χανούμισσας· ὁ Ἕλληνας ἀσχολεῖται μὲ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ σπουδαῖα, γνωστικὰ καὶ συναισθηματικά, δὲν στέκεται σὲ συμπόνοιες ἀπλῶς, ἀλλὰ ἀννυφώνει καὶ συντρέχει τὸν συνάνθρωπό του! Καί: «**νὰ μοιρολογᾷ στὸ κουφάρι τοῦ ἐχθροῦ καὶ κακοποιοῦ της...**». Μὰ τί συνήθειες παθητικότητας καὶ ὑποταγῆς εἶναι αὐτές; Ὁ Ἕλλη-

καλυφθῶν οἱ δανεισμένες λέξεις: μιμοῦνται καὶ κρύβονται, προσαρμολογούμενες στὶς ρίζες καὶ στὶς καταλήξεις τῆς αὐτόχθονης Ἑλληνικῆς ... Ὁ ὑπόγειος κόσμος τῶν δανεισμένων λέξεων ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται, καμουφλαρισμένος ἀλλὰ ἀσκώντας ἐπιρροή» (σελ. 61). Ἀκόμη ἡ γέννηση τῆς Ἀφροδίτης στὴν Κύπρο ὑποδηλώνει τὸν... ἔρωτα ποὺ ἔζησαν σ' αὐτὸ τὸ νησί ἡ Ἑλλάδα καὶ ἡ «Σημιτική Ἀνατολή»: «στὸ νησί αὐτό, ὅπου ἡ Ἑλλάδα καὶ ἡ Σημιτική Ἀνατολή ἀπόλυσαν τὴν πιὸ στενὴ τους ἐπαφή...» (σελ. 150). Μπορεῖ νὰ ἀπαριθμήσει κανεὶς καὶ δεκάδες ἄλλες γελοῖες «θέσεις» καὶ κραυγαλέες ἱστορικές ἀνθαιρεσίες στὸ ἐν λόγω βιβλίο, τὸ ὁποῖο ἀσφαλῶς στερεῖται σοβαρότητος, τὴν ὁποία καταλαβαίνει καὶ ὁ συγγραφέας του, ἀφοῦ προσπαθεῖ νὰ «κρατηθῇ» ἀπ' τὴν πολυσέλιδη βιβλιογραφία ποὺ παραθέτει στὸ τέλος του.

Πρέπει ὅμως νὰ σταθοῦμε σὲ τρία κρίσιμα σημεῖα του, στὰ ὁποῖα, ἄθελά του ἴσως, ὁ W. Burkert ἔκδηλώνει τὶς πεποιθήσεις του, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλες ἀπ' τὴν ἱστορική νομομοποίηση τῆς σύγχρονης ἐβραϊκῆς κυριαρχίας. Γνωρίζει καλὰ, πῶς, ἂν «ἐξανατολιοθῇ» ἡ Ἑλλάδα, ἐξανατολίζονται ἢ καλύτερα «ἐξεβραίζονται» τὰ θεμέλια τοῦ Δυτικοευρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ, μὲ ἀπώτερο στόχο τὴν εἰσαγωγή προτύπων δουλείας καὶ θεοκρατίας μέσα στὸ σύγχρονο κόσμο. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἐκμηδενίζεται πολιτικά, ἂν ἀνατολικοποιηθῇ. Γράφει λοιπὸν στὸ τέλος τοῦ ἐπιλόγου του: «"Τὸ θαῦμα τῆς Ἑλλάδας" δὲν εἶναι ἀπλῶς τὸ ἀποτέλεσμα ἑνὸς καὶ μοναδικοῦ ταλέντου. Ὁφείλει ἐπίσης τὴν ὕπαρξή του στὸ ἀπλὸ φαινόμενο, ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι πιὸ Ἀνατολικοὶ ἀπὸ τοὺς Δυτικούς. Κάτω ἀπὸ τὶς ἰδιαίτερες συνθήκες τοῦ ὁγδόου αἰῶνα οἱ Ἕλληνες μπορούσαν νὰ συμμετέχουν σὲ κάθε ἐξέλιξη τῆς ἐποχῆς, χωρὶς νὰ γίνονται θύματα τῶν στρατιωτικῶν καταστροφῶν, ὅπως γινόταν μὲ τοὺς γείτονές τους στὴ Συρία καὶ στὰ νότια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ θαῦμα ἐπαναλήφθηκε ἄλλη μία φορὰ, ὅταν ἡ Περσικὴ Αὐτοκρατορία πλησίασε, ἀλλὰ ἐν τέλει προσπέρασε τοὺς Ἕλληνες. Ἀργότερα οἱ καταστροφές ἔμελλε νὰ ἐρθουν τόσο ἀπὸ τὴ Δύση ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. Ἡ Ἑλλάδα παρέμενε σὲ μία ἄβολη

νας δὲν εἶναι μοιρολογητέρα, εἶναι παιδί - ἔφηβος - μαχητῆς· χαίρεται τὴ ζωὴ, σέβεται τὸν ἀντίπαλο, δικάζει τὸν ἐγκληματία.

Καί: «...νὰ οἰκτείρη γιὰ τὸ κατάντημα τοῦ κόσμου μας...». Γιατί νὰ οἰκτείρη; Τί εἶναι, μοιρολάτρης ἢ ἐσχατολόγος ἐν τέλει; Ὁχι! Ὁ Ἕλληνας εἶναι μέλος τοῦ Κόσμου, τὸν νοιώθει, τὸν καταλαβαίνει, τὸν ζῇ καὶ ἀγωνίζεται μὲ δυναμικὴ μαχητικότητα γιὰ τὴ βελτίωσή του.

Καὶ τέλος: «...νὰ κλαίη γιὰ μᾶς, ποὺ μὲ τὰ πτυχία καὶ τὴ "γνώση" μας προδώσαμε τὸ τσεμπέρι τῆς». Γιατί νὰ κλαίη; Γιατί νὰ κλαίη γιὰ τὴ Γνώση, ποὺ γεννήθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε στὴν Ἑλλάδα; Γιατί προδῶσε τὸ τσεμπέρι τοῦ πόνου καὶ τῆς μιζέριας, ὅταν οἱ Ἑλληνίδες Καρυάτιδες μας φοροῦν τὸ πέπλο τοῦ ἔρωτα καὶ τῆς εὐγονίας;

Ὅσον ἀφορᾷ στὴν Ἱστορία, γράφει ὁ κ. Ζάννης: **«Εἶναι Ἱστορία ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ, ὅταν τὸν ἐπισκέφθηκαν ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ἀνδρέας, δύο Ἕλληνες: "ἦγγικεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου" (...)**». Εὐγε, κ. Ζάννη! Ἱστορία λοιπὸν τὰ «ἱερά» θρησκευτικὰ κείμενα κατὰ τὸν ἐν λόγω κειμενογράφο. Ἱστορία μὲ δάση ποιῆς πηγές, ποιούς συγγραφεῖς καὶ ποιῆς ἀναφορές τῆς ἐποχῆς, κάποια κείμενα προσηλυτισμοῦ, τὰ ὁποῖα πέρασαν ἀπὸ κόσκινο, μέχρι νὰ φθάσουν στὴ δεδομένη αὐτὴ μορφή, ἀποκαλοῦνται «ἱστορικά»; Καὶ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες, τὰ «ἐξαδέλφια» τοῦ Ἰώσηπου μήπως, σὲ μιὰ ἐποχὴ διεθνoῦς ἐλληνικῆς ἐπιρροῆς τῶν Μακεδόνων, ὅταν ἐπηρεάζoταν ἀκό-

θέση. *Ἡ Ἑλλάδα δὲν εἶναι Ἑσπερία*»...

Λίγο πρὶν (σελ. 188) ἐμφανίζει τὸν Ἐμπεδοκλῆ ὡς «περιπλανώμενο Ἰουδαῖο», γιὰ νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἑβραϊκὴ κοσμοθεωρία (ποὺ εἶναι προφανῶς καὶ δική του): «Τὸν πέμπτο αἰῶνα ὁ Ἐμπεδοκλῆς εἶναι ἓνας μετανάστης μάντης καὶ θεραπευτῆς, ποὺ ταυτίζει τὸν τρόπο ζωῆς του μὲ τὶς βασικὲς ἀρχές τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς: νὰ 'ναι "κατατρεγμένος" ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ "περιπλανώμενος"».

Καὶ ὡς ἦταν ἀναμενόμενο, ὅποιοι δὲν ἀσπάζεται τὶς ἀπόψεις αὐτὲς εἶναι «ρατσιστῆς» καὶ «ἀντισημίτης». Σημειώνει στὴν εἰσαγωγή του (σελ. 14-15): «*Ο Carl Otfried Müller, ἀντιδρώντας στὸ εὐρύτερο πρότυπο τοῦ F. Creuzer, ἀπέκτησε σημαντικὴ ἐπιρροή (σ.σ. ἀρχές 19ου αἰῶνα) μὲ τὴν ἀποψή του περὶ "ἐλληνικοῦ φυλεκτικοῦ πολιτισμοῦ". Ἀκριδῶς τὴν ἴδια ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία παραχωρήθηκε στοὺς Ἑβραίους πλήρης νομικὴ ἰσότητα στὴν Εὐρώπη, ἡ ἐθνικο-ρομαντικὴ συνειδητὴ ἐστρεψε τὴν τάση ἐνάντια στὸν "Ἀνατολικισμό", ἀφήνοντας ἔτσι περιθώρια δράσης στὸν ἀντισημιτισμό... Πίσω ἀπὸ τὴν ὀξυθυμία φαίνεται νὰ κρύβεται ἓνα εἶδος ἀνασφάλειας*».

Τὴν πρώτη φράση του, μὲ τὴν ὁποία ξεκινᾷ τὸ ἐν λόγω βιβλίο του ὁ Γ.Μέρκερτ, τὴν δαεῖζεται ἀπ' τὸ Κοράνι (σελ. 13): «*Τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ Ἀνατολὴ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ Δύση*», ὑπονοώντας μία μεγάλῃ ἀλήθεια: Τοῦ Γιαχβὲ εἶναι ἡ Ἀνατολή (Ἰσλάμ), τοῦ Γιαχβὲ κι ἡ Δύση (Χριστιανισμός). Μ' ἄλλα λόγια, εἴτε θὰ πιστέψετε αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς πῶ εἴτε ὄχι, ἀνῆκετε στὸ ποίμνί μας, τὸν δικό μας θεὸ λατρεύετε. Κι ἔχει ἀπόλυτο δίκιο ὁ ἀποκαλυπτικὸς καὶ δαφωτιστικὸς τελικὰ W. Μπέρκερτ.

Τέλος θὰ ἦταν παράλειψη νὰ μὴν ἀναφερθοῦμε στὴν ὑποδοχὴ ποὺ γνώρισε στὴν Ἑλλάδα τὸ ἐν λόγω βιβλίο: Σὲ μία ὁλοσέλιδη παρουσιάσή του στὴν ἐφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» (24-11-00) ὁ βιβλιοκριτικὸς Φ. Τερζάκης συμφωνεῖ μὲ τὸν συγγραφέα καὶ ἐπαυξάνει: «(ὁ συγ-

μη καὶ ἡ ἑβραϊκὴ ὀνοματοδοσία καὶ ὁ ἑβραϊκὸς τρόπος ζωῆς γενικώτερα ἀπὸ τὴν ἐλληνιστικὴ ἀντίληψη;

Δυστυχῶς γιὰ σᾶς ὁ δανλὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τὸ φῶς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης οὐδεμία σχέση ἔχουν μὲ «διακηρύξεις προσωπικῶν δεδομένων πίστης», καὶ σὲ Ἀπολλώνιο καὶ σὲ Διονυσιακὸ ἐπίπεδο. Καὶ χωρὶς νὰ παραβλέψουμε τὴν ὑπαρξὴ ἐλληνοπρεπῶν στελεχῶν καὶ μελῶν τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας, θὰ ὑπενθυμίσω τὴν προτροπὴ τοῦ φιλοσόφου κοσμοκράτορος Ἰουλιανοῦ: «*Ὁ Ὀμηρὸς λοιπὸν καὶ ὁ Ἡσίοδος καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Ἰσοκράτης καὶ ὁ Λυσίας δὲν ἀνεγνώριζαν τοὺς θεοὺς ὡς προστάτες τῆς παιδείας καὶ τὸν ἑαυτοὺς δὲν τὸν θεωροῦσαν ἀφιερωμένο εἴτε στὸν Ἑρμῆ εἴτε στὶς Μοῦσες; Κρίνω λοιπὸν ἄτοπο, οἱ ἐρμηνεύοντες τὰ ἔργα τοὺς νὰ περιφρονοῦν τοὺς θεοὺς ποὺ ἐκεῖνοι ἐτίμησαν (...).* Ἐάν ὁμως νομίζουν ὅτι πλανήθηκαν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς τιμημένους, τότε ἂς πᾶνε στὶς ἐκκλησίες τῶν Γαλιλαίων νὰ ἐρμηνεύσουν τὸν Ματθαῖο καὶ τὸν Λουκᾶ...».

Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ συμπληρώνει ὁ ἀείμνηστος Κορνήλιος Καστοριάδης: «*Στὶς ἀρχές τοῦ 7ου αἰ., περὶ τὸ 680-670, γράφει ὁ μεγάλος λυρικός ποιητὴς Ἀρχίλοχος, τοῦ ὁποῖου δυστυχῶς λίγα ἀποσπάσματα σῴζονται. Μεταξὺ αὐτῶν τὸ καταπληκτικὸ καὶ ἀδιανόητο γιὰ ὁποιαδήποτε ἄλλη κοινωνία: "Τὴν ἀσπίδα μου κάποιος Σάιος χαίρεται, αὐτὴν ποὺ ὀλοκαίνουργια παράτησα κοντὰ*

γραφείας) θά συζητήση (ο.σ. με ποιόν;) ἐκτενῶς τὸ πρόβλημα τῶν τεχνικῶν γραφῆς καὶ τὸν ἀνυπολόγιστο ἀριθμὸ σημιτικῶν ριζῶν ποὺ ἔχουν “κρυφτῇ” μέσα στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα. Καὶ λέμε “κρυφτῇ” ἐξ αἰτίας τῆς γνωστῆς πρακτικῆς τῶν Ἑλλήνων νὰ ἐλληνοποιοῦν ξένες λέξεις κλίνοντάς τες σύμφωνα με τοὺς οἰκείους γραμματικούς τύπους, ὠρισμένες φορὲς ἀλλάζοντας ἐλαφρὰ τὴ δομὴ τῶν φωνηέντων τους ἢ ἀποδίδοντάς τους μίαν ψευδῇ ἐτυμολογία, πρᾶγμα ποὺ κάνει ἐξαιρετικὰ δύσκολο τὸ ἔργο τῆς ἀναγνώρισης.» Καὶ ἄλλοι τονίζει: «Ὅπως ἀπὸ καιρὸ εἶναι γνωστὸ στοὺς ἀσχολούμενους μετὰ τὴν ἀρχαία ἱστορία, ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς γνώρισε μιὰν “ἀνατολίζουσα περίοδο” τὸν αἰῶνα μετὰ τὸ 750 καὶ 650 π.Χ. περίπου, τὴν Ὀμηρικὴ δηλαδὴ περίοδο, ὅταν παράλληλα μετὰ τὴς εἰκονογραφικῆς παραστάσεις καὶ τὴς χειροτεχνικῆς δεξιότητος διαδόθηκε καὶ ἡ σημιτικὴ τέχνη τῆς γραφῆς, ποὺ ἐπέτρεψε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν καταγραφὴ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας.»

Μάθαμε λοιπόν, πὼς ἡ γραφὴ ἀποτελεῖ «σημιτικὴ τέχνη» καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀνακάλυψη “Ἑλληνα συντάκτη! Γι’ αὐτὸ δὲν μένει, παρὰ κι ἐμεῖς νὰ ἀναφωνήσουμε: Τοῦ Γιαχβὲ ἢ Ἀνατολή, τοῦ Γιαχβὲ κι ἡ Ἑλλάδα!

Λυγκεύς

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΑ

• Στὴ συνέντευξη τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων κ. Ι. Τσαγκάρη γιὰ τὸ τοιμμένο στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα («Δαυλός», τ. 226) νὰ διορθωθοῦν: σελ. 14732, στίχ. 3, ἀντὶ Μπουντγουαίη: *Γκουντγουαίη*· σελ. 14373, στίχ. 11, ἀντὶ 323: 294 μ.Χ.· σελ. 1473, στίχ. 13, ἀντὶ εὐγενή: *ἀγενή*.

• Στὴ σελίδα 14565 τοῦ τεύχους 228 τὸ ὄνομα τοῦ καθηγητοῦ τῆς Χημείας τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων κ. Ε. Καμαράτος σημειώθηκε καὶ στὸν τίτλο καὶ στὴ λεζάντα τῆς φωτογραφίας του ἐκ τυπογραφικῆς βέβαια ἀδελφείας ὡς «Ε. Κονταράτος», μολονότι στὴ συνέχεια τοῦ ἀρθροῦ ἀναφέρεται ὀρθά: Καμαράτος. Ζητοῦμε συγ-

σ' ἓνα θάμνο ἄθελά μου· ἔσωσα ὅμως τὴ ζωὴ μου. Τί με νοιάζει ἡ ἀσπίδα μου ἐκείνη; Χαλάλι· καλύτερη θὲ ν' ἀγοράσω ἄλλη". Καὶ αὐτὸ λέγεται ἀνοιχτὰ καὶ συμβάλλει στὴν δόξα τοῦ Ἀρχιλοχοῦ, σὲ μιὰ κοινωνία σὰν τὴν ἑλληνικὴ, ὅπου ἡ προσωπικὴ ἀνδρεία καὶ ἡ στρατιωτικὴ τιμὴ ἦταν πολὺ ψηλὰ τοποθετημένες. Εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῇ κανεὶς Ἑβραῖο ἢ Χριστιανό, ὅχι ἀπλῶς νὰ γράφῃ: “Τί κι ἂν σκούπισα τὴ μύτη μου μετὰ τὴν Βίβλο; Θὰ βρῶ ἄλλοῦ καλύτερο ἀντίτυπο”, ἀλλὰ νὰ γίνεται διάσημος σὰν ποιητὴς μετὰ τὸν στίχο αὐτό;»

Δυστυχῶς, κ. Ζάννη, ὅχι μόνον οἱ πολίτιες δὲν στήθηκαν ἀπάνω στὶς ἐκκλησίες, ἀλλὰ ἀντιθέτως οἱ ἐκκλησίες στήθηκαν ἐπάνω στὰ συντρίμια τῶν πολιτειῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ· συντρίμια, ποὺ τὸ μῖσος, ὁ φανατισμὸς καὶ τὸ σκοτάδι προκάλεσαν.

Εὐχαριστῶ

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

Συγγραφέας - ἐρευνητὴς

Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Βιβλιογραφία:

- Δραγούμης Ἰων, «Μαρτύρων καὶ Ἡρώων Αἶμα», ἀ' ἔκδοσις, Ἀθήνα 1907.
- Ἰουλιανός, «Ἄπαντα».
- Καστοριάδης Κορν., «Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Δημοκρατία καὶ ἡ σημασία της γιὰ μᾶς σήμερον», Ἀθήνα 1986.
- Μήτσιου Ἀλέξανδρος Χ., «Πολιτικὴ Θεολογία καὶ Ἰουλιανός», Ἀθήνα 1998.